

الشرق خواستید

جهان دعصر طلایی نمودور

محمد هادی ابراهیمی نژاد

مؤسسه خاتم النبیین ﷺ

سلسله تحقیقات سایت آشتی با خرد (شماره ۴)

اشراق خورشید

جهان در عصر طلایی ظهرور

محمد هادی ابراهیمی نژاد

سرشناسه : ابراهیمی نژاد، محمد هادی، ۱۳۴۰ -
 عنوان و نام پدیدآور : اشراق خورشید (جهان در عصر طلایی ظهرور) / محمد هادی ابراهیمی نژاد.
 مشخصات نشر : قم؛ موسسه آموزش عالی حوزه علمی خاتم النبیین صلی الله علیه وساتر ، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص؛ ۱۴/۵×۵/۲۱ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۵۳۰-۸-۸
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی
 موضوع : محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - — غیبت — احادیث
 موضوع : مهدویت — انتظار — احادیث
Mahdism -- *Waiting -- Hadiths
 احادیث شیعه — قرن ۱۴

Hadith (Shiites) -- Texts -- ۲. th century

ردہ بندی کنگره : ۱۴۱/۵BP
 ردہ بندی دیوبی : ۲۹۷/۲۱۲
 شماره کتابشناسی : ۸۷۸۹۲۲۵
 ملی

اشراق خورشید

جهان در عصر طلایی ظهرور

محمد هادی ابراهیمی نژاد

ناشر: موسسه آموزش عالی حوزه علمی خاتم النبیین صلی الله علیه وساتر

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: چاپخانه معراج / ۱۴۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۵۳۰-۸-۸

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

مرکز پخش: قم، خیابان صفاییه، کوچه ۳۷ پلاک ۲۱

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۲۵۶

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و ستایش خداوندی را سزاست که با فرمان «فانتظروا إِنِّي
معكم من المنتظرین» ما را امر به انتظار ظهور فرمود و درود بی پایان
بر پیام آور انتظار ظهور و خاندان ایشان امیران عالم و پرچمداران
انتظار.

مسئله مهدویت یکی از مسائل بنیادین در عقائد اسلامی است که
عصر ظهور و مسائل پیرامون آن بخشی از محتوای آن را تشکیل
می دهد.

آن زمان که قائم آید، تمام حق آشکار و کمال عدل شکوفا گردد
(لَا يَئْقُى حَقٌّ إِلَّا ظَهَرَ وَ لَا عَدْلٌ إِلَّا زَهَر) تا بهار مردمان و شادابی
روزگاران (رَبِيعُ الْأَنَامِ وَ نَصْرَةُ الْأَيَّام) را محقق سازد.

شناخت روزگاران ظهور، اشتیاق بیافریند، آتش انتظار برافروزد و
سوز دعا بیفزاید.

هر چند در ذات انتظار، فرج نهفته است (أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ مِنَ الْفَرَجِ)،
اما چه بسا تیر دعایی بر دل هدف نشیند و شب تاریک به سر آید!
خدایش فرموده: فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ!
از آدم تا خاتم هم چشم انتظارش!
نشاید که ما بخفتیم!

درنگ بر ویژگی‌های «عصر طلایی ظهرور»، شاید ما را از غفلت از
آن محبوب بیدار سازد!
شاید...!

محقق محترم حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد هادی
ابراهیمی نژاد در پژوهش پیش رو تلاش کرده است تا سرفصل‌هایی در
این زمینه را از منابع وحی استخراج نماید.

این تلاش برگ سبزی است تحفه درویش، خدا کند کریمانه
مقبول مولا بقیة الله الاعظم عجل الله فرجه افتد. خدا کند...!

انتشارات خاتم النبیین ﷺ

نوشتار پیش روی شما بخشی از تحقیقات سایت آشتی با خرد است.
یکی از میزهای این سایت میز «امام زمان، مصلح کل» است. این میز،
این گونه آغاز می‌شود:
«صلح، آرمان مشترک همه‌ی انسانها» است و فraigیری آن، رؤیایی‌ترین
آمال و برترین آرزو.
ناگفته پیداست که تحقق این آرمان مشترک، در گرو وجود «مصلح
کل» است.

مصلح کلی که شاخص آن «یملاً الارض عدلاً و قسطاً» است...
مصلح کلی که بر تمامی زمین و ظرفیتهای آن سیطره داشته باشد...
مصلح کلی که بتواند تمامی این ظرفیتها را از صلح، آن هم از جنس
واقعی‌اش، لبالب سازد...
مصلح کلی که امام زمان و زمین باشد...
رابطه اسلام کامل (اندیشه شیعی) با این مهم چیست?
و چه پشتوانهای برای تضمین مقدس‌ترین آمال و برترین آرزو
بشردارد؟!

«اشراق خورشید» یا «جهان در عصر طلایی ظهور» با ساختار
متنی در سایت «آشتی با خرد» هم در دسترس است:
[aashtee.org/page/section.aspx?n=۹۰۹۷-۱۶۴۶۳-](http://aashtee.org/page/section.aspx?n=۹۰۹۷-۱۶۴۶۳)

ما را در اینجا می‌توانید ببینید:

aashtee.org
aashtee.net
aashteebakherad.ir
shia-akhbari.com

aashtee.ir
aashteebakherad.com
aashteebakherad.org
shia-akhbari.org

از نظرات و انتقادات شما استقبال می‌کنیم:
info@aashtee.org

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد
و آله الطاهرين سيمما بقيه الله في الأرضين
و اللعن على اعدائهم اجمعين

اشراق خورشید
جهان در عصر طلایی ظهر

«منتظر» یکی از نامها و صفات امام زمان علیه السلام است، کسی
که چشم به راه اویند.
منتظر کیست؟ و صفاتش چیست؟ و دوران‌هایش کدام است؟
این نوشتار نگاهی کوتاه به یکی از دوران‌های امام «منتظر» علیه
السلام دارد.
از حوادث ۱- دوران پیش از ولادت، ۲- دوران ولادت و
۳- دوران پیش از امامت که بگذریم، ۴- دوران غیبت آغاز می‌شود،
دورانی که خورشید در پس ابر است.
در انتهای دوران غیبت، ۵- طلوع فجر آغاز می‌گردد و نشانه‌های
ظهور یکی پس از دیگری تحقق می‌یابد.

تا این که دنیا شاهد ۶- طلوع خورشید می‌گردد و حوادث ظهور
رقم می‌خورد.

با طلوع خورشید امام زمان علیه السلام ۷- ظهور یا قیامت صغیر
بر پا می‌شود.

بخشی از قیامت صغیر به شکستن شاخ شیاطین سپری می‌گردد
که راه عدالت را سد کرده‌اند.

و بخشی به التیام زخم‌هایی که منافقان بر پیکر اسلام وارد
ساخته‌اند می‌گذرد.

و بخشی به بیان اسلام حقیقی می‌پردازد.

ثمره اسلام حقیقی همان ۸- اشراق خورشید اسلام است که عصر
طلایی ظهور را رقم می‌زند.

هدف نوشتار پیش روی شما نگاهی کوتاه به روایات مرتبط با عصر
طلایی ظهور است.

جهان در عصر طلایی ظهور چگونه است؟

آشنایی با زندگی در دوران ظهور امام زمان علیه السلام، آشنایی با
یکی از ادوار مهم دوران مهدوی است.

بی هیچ تردیدی دوران دولت حقه و سلطنت خدایی امام
«منتظر»، آن چنان که باید و شاید، شناختنی نیست و فوق درک و
تصورات ماست.

ظهور امام «منتظر» ویژگی‌های مشترکی با قیامت کبری دارد و از
همین رو احیاناً دوران ظهور، قیامت صغیر نامیده می‌شود.

همچنین زندگی در دوران امام «منتظر» علیه السلام مشابهاتی با

زندگی بهشتیان دارد. لذا اگر دوران ظهور را «بهشت زمین» بنامیم، گراف نگفته‌ایم.

درک بهشت آخرتی برای زمینیان میسر نیست، لذا گاهی با آوردن مثل توصیف می‌گردد و گاهی با بیان کلیات.

از این رو از یک سو بهشت این گونه توصیف می‌گردد که :

فِيهَا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذْنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ...^۱

در بهشت چیزهایی است که نه چشمی آنها را دیده و نه گوشی شنیده و نه تصور آن بر قلب بشری خطور کرده.

این گونه جملات بیانگر ناتوانی بشر دنیوی، از درک بهشت است.

و از دیگر سو بیان می‌شود که:

فِيهَا مَا تَشْتَهِي إِلَّا نَفْسٌ وَ تَلَذُّلُ الْأَعْيُنِ...^۲

و در آنجا است آنچه دلها آن را بخواهند و دیدگان را خوش آید...

این گونه تعبیرات نشانگر اوج لذتهای نامحدود بهشتی است.

دوران ظهور امام «منتظر» علیه السلام، نمونه‌ی همان بهشت آخرتی است، اما در روی زمین، بهشتی که نه چشمی دیده و نه گوشی شنیده و نه تصور آن بر قلب کسی خطور کرده، اما هر آن چه دل بخواهد و چشم از آن لذت برد، در این بهشت زمینی وجود دارد.

درک بهشت زمینی دوران ظهور، اگر برای همگان محال نباشد، مسلمًا بسیار مشکل است. لذا این دوران، همانند بهشت، با بیان

۱- بحار الانوار ج ۸۱ ص ۱۲۵

۲- زخرف ۷۱

کلیات و مَثَل توصیف شده است.

نوشتار پیش روی شما نگاهی دارد به این فصل از ادوار مهدوی، و تلاش می‌کند برخی از ویژگی‌های دوران طلایی زندگی در زمان ظهور را، برشمارد تا که شاید با آشنایی با این دوران، دل به سوی ظهورش پر کشد و بیشتر برای ظهورش دعا کنیم.

ویژگی‌های دوران ظهور در نگاه کلان دو دسته‌اند:

- (۱) عوامل پاکسازی موائع کمال که اوج تطهیر زمین و زمینیان از همه امور منفی را به دنبال دارد.
- (۲) عوامل رشد و کمال همه ابعاد حیات انسانی که تمام زیبایی‌های آفرینش را محقق می‌کند.
در ادامه با این ویژگی‌ها آشنا می‌شویم.

دوران ظهور و اوج امنیت

بخش مهمی از ویژگی‌های عصر طلایی ظهور به ابعاد متنوع امنیت زندگی اختصاص دارد.
پیداست که امنیت در گرو پاکسازی عوامل فراوان پدید آورنده ناامنی است.

در این مجال با ابعاد امنیت، که حاصل پاکسازی این عوامل پرشمار است، آشنا می‌شویم.

امنیت جانی و برطرف شدن کشتن و کشтар

یکی از شاخص‌های امنیت جانی، امنیت انسانها از کشته شدن

توسط یکدیگر است.

در میان سایر عوامل مخل به امنیت، قتل از شنیع‌ترین آنهاست. با توجه به شاخصهای عدالت، برطرف شدن شر و فساد و...، در دوران ظهور، عاملی برای قتل و... باقی نمی‌ماند تا این نوع امنیت مختل گردد.

از آن جایی که تمامی عوامل دخیل در امنیت، مانند عدالت و... مستقلًا مطرح می‌گردد، برای پرهیز از تکرار به همین اندازه اشاره بسنده می‌شود.

امنیت جانی انسان از حیوانات درنده و گزنده
یکی از شاخصهای امنیت جانی، کشته شدن انسانها توسط
حیوانات درنده و گزنده است.

با تصرف رحمانی امام زمان علیه السلام در طبع حیوانات،
خطراتی که از ناحیه حیوانات متوجه انسان می‌شود مرتفع می‌گردد.
(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) زهر هر (حیوان) جنبدهای
گرفته می‌شود (و حیوانات گزنده آن چنان بی‌خطر می‌گردند که)
کودک دستش را دهان افعی می‌کند و زیانی نمی‌زند. (همچنین)
کودک با شیر روبرو می‌شود بدون این که شیر زیانی به کودک
بزند...^۱

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) درنده‌گان و چرنده‌گان با هم

۱- تنزع حمة كلّ دابة حتى يدخل الوليد يده في فم الحنش فلا يضره، و تلقى الوليدة الأسد فلا يضرّها... (رواية ۱۲)

در صلح و صفا زندگی می‌کنند (و امنیت آن چنان گستردہ می‌شود) تا این که زنی زنبیل بر سر، مسیر میان عراق و شام را پیاده طی می‌کند در حالی که پایش را جز بر سبزه نگذارد (با آرامش کامل به مقصد برسد و) هیچ درنده‌ای او را مضطرب نسازد و نترساند.^۱

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام آن چنان امنیت و آرامش حاکم گردد که) حیوانات وحشی و درندگان (در کنار یکدیگر در آسایش) می‌چرند و زندگی می‌کنند و کودکان با آنها بازی نمایند.^۲

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) در روی زمین حیوان موذی و شر و گناه و فساد اصلاً نیست. زیرا دعوت امام زمان علیه السلام، دعوت آسمانی است و دعوت زمینی نیست...^۳

امنیت جانی حیوانات از درندگان (رام شدن درندگان)
در دوران ظهور، علاوه بر برقراری امنیت انسانها از ناحیه حیوانات (که پیش از این گذشت) در میان خود حیوانات نیز امنیت برقرار می‌گردد.

دلیل آن هم تصرف رحمانی است که بر اثر آن، طبیعت درندگی آنها از بین می‌رود.

۱- وَ اصْطَلَحَتِ السَّبَاعُ وَ الْبَهَائِمُ حَتَّى تَمْشِيَ الْمَرْأَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ وَ الشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَيْهَا إِلَّا عَلَى نَبَاتٍ وَ عَلَى رَأْسِهَا زَتَبِيلُهَا لَا يُهَيِّجُهَا سَبُّ وَ لَا تَخَافُهُ... (روایت ۱۴)

۲- حَتَّى ترْعِي الْوَحْشُ وَ السَّبَاعُ وَ تَلْعَبُ بِهِم الصَّبِيَانُ... (روایت ۲۳)
۳- وَ لَا يَكُونُ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مُؤْذِنٌ وَ لَا شَرٌّ وَ لَا إِثْمٌ وَ لَا فَسَادٌ أَصْلًا، لِأَنَّ الدَّعْوَةَ سَمَاوِيَّةٌ، لَيْسَتْ بِأَرَضِيَّةٍ... (روایت ۴)

در زمان سلطنت امام زمان علیه السلام درندگان با یکدیگر در
صلح و آرامش زندگی می‌کنند.^۱

حیوانات وحشی (همچون آهو و...) آن چنان امنیت پیدا می‌کنند
که همانند چهارپایان اهلی در راههای زمین (با آرامش) می‌چرند.^۲

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام آن چنان آرامش و امنیت
میان حیوانات حاکم می‌گردد که) شیر در گله شتران و گرگ در گله
گوسفندان، همچون سگ نگهبان است.^۳

امنیت اشیاء از فساد و خسارت

یکی از شاخص‌های امنیت، امنیت از ناحیه خسارت به اشیاء و
اموال است. برخی روایات ناظر به نفی کلی شر و فساد است. از جمله:
(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام امنیت آن چنان فraigیر
است که) بر روی زمین مودی و شر و گناه و فساد اصلاً نیست...^۴

در برخی دیگر از روایات به شمول و گستره امنیت از ناحیه
خسارت به اموال، این چنین تصریح شده است:

۱- وَ تَضَطَّلُعُ فِي مُلْكِهِ السَّبَاعُ... (روایت ۱۳)

۲- تَأْمَنُ الْوُحُوشُ حَتَّى تَرْتَعِي فِي طُرُقِ الْأَرْضِ كَأَنَّعَامِهِمْ... (روایت ۷)

۳- تَنْزَعُ حَمَةُ كُلَّ دَابَّةٍ حَتَّى يَدْخُلَ الْوَلِيدَ يَدَهُ فِي فَمِ الْحَنْشِ فَلَا يَضُرُّهُ، وَ تَلْقَى
الْوَلِيدَةُ الْأَسْدَ فَلَا يَضُرُّهَا، وَ يَكُونُ فِي الإِبْلِ كَأَنَّهُ كَلْبَهَا، وَ يَكُونُ الذَّئْبُ فِي الغَنَمِ
كَأَنَّهُ كَلْبَهَا... (روایت ۱۲)

۴- وَ لَا يَكُونُ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مُؤْذِنٌ، وَ لَا شَرٌّ، وَ لَا إِثْمٌ، وَ لَا فَسَادٌ أَصْلًا، لِأَنَّ
الدَّعْوَةَ سَمَاوَيَّةٌ، لَيْسَتْ بِأَرْضِيَّةٍ... (روایت ۴)

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) حتی موشی هم کیسه‌ای را سوراخ نکند...^۱

امنیت بهداشتی و برطرف شدن بیماری‌ها، معلولیتها و... یکی از شاخصه‌های امنیتی، امنیت بهداشتی و امنیت از اختلالات جسمی مانند بیماری‌ها، معلولیتها و... است. این شاخصه در زمان ظهور امام زمان علیه السلام به کمال و تمام تحقق می‌یابد.

آن زمان که قائم ما قیام کند خداوند عز و جل بیماری را از شیعیان ما برطرف نماید...^۲

هر بیماری که (دوران) قائم اهل بیت مرا درک کند، خوب می‌شود و هر ناتوانی که او را درک کند توانا می‌گردد.^۳

زمانی که قائم علیه السلام قیام کند خداوند بیماری هر مؤمنی را ببرد و نیروی (از دست رفته) او را باز می‌گرداند.^۴

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مرضها و بیماری‌های مزمن برطرف می‌گردد و مؤمن... از علم پزشکی و از پزشک بی‌نیاز می‌گردد...^۵

۱- وَحَنِي لَا تَقْرُضَ فَارَةً جَرَابًا (روايت ۳۴)

۲- إِذَا قَامَ قَائِمًا أَذْهَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ شِيعَتَنَا الْعَاهَةَ... (روايت ۲۱)

۳- مَنْ أَذْرَكَ قَائِمًا أَهْلَ بَيْتِي مِنْ ذِي عَاهَةٍ بَرَأَ وَمَنْ ذِي ضَعْفٍ قَوَىَ. (روايت ۳۷)

۴- إِذَا قَامَ الْقَائِمُ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ الْعَاهَةَ وَرَدَ إِلَيْهِ قُوَّتَهُ. (روايت ۳۸)

۵- وَتَرْتَفَعُ الْأَمْرَاضُ وَالْأَسْقَامُ وَيَسْتَغْنُ الْمُؤْمِنُ... عَنْ طِبٍ وَطَبِيبٍ... (روايت

بر روی زمین کور و زمینگیر و مبتلایی باقی نماند، جز این که خداوند به برکت ما اهل بیت، بلایش را از او برطرف سازد.^۱

امنیت غذایی (نابودی پلیدی‌ها و...)

یکی از شاخصه‌های امنیت، شاخصه امنیت غذایی است. تحقق این شاخصه به این است که نگرانی‌های بشر از ناحیه تأمین و سلامت غذا مرتفع گردد.

بخش مهمی از نگرانی‌هایی که در تأمین غذا وجود دارد، بر اثر آبادانی زمین مرتفع می‌گردد، چه با فراوانی بارندگی و چه با سرسبزی زمین.

دوران ظهور از حیث آبادانی زمین، واقعا دوران طلایی است. بخشی از مطالب مربوطه در همین نوشتار ارایه شده است. بخشی دیگر از امنیت غذایی با سلامت غذا مرتبط است.

البته که هر جنبدهایی که خداوند گوشت آن را حرام کرده، می‌کشم، تا این که بر زمین جز پاک و پاکیزه باقی نماند...^۲ (در دوران ظهور) خوک کشته می‌شود (و از صفحه زمین نابود می‌گردد)^۳

۱- وَ لَا يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَغْمَى وَ لَا مَقْعُدٌ وَ لَا مُبْتَلٌ إِلَّا كَشَفَ اللَّهُ عَنْهُ بَلَاءً هُبَّا أَهْلَ الْبَيْتِ ... (روايت ۳۹)

۲- ثُمَّ لَا قُتْلَنَّ كُلَّ دَابَّةٍ حَرَمَ اللَّهُ لَحْمَهَا حَتَّى لَا يَكُونَ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ إِلَّا الطَّيْبُ ... (روايت ۳۹)

۳- فِيدِقَ الصَّلِيبَ وَ يَقْتَلُ الْخَنْزِيرَ وَ يَضْعُ الْجَزِيَّةَ وَ يَتَرَكُ الصَّدَقَةَ ... (روايت ۱۲ و ۱۳)

مسلمان با نابودی پلیدی‌ها، امنیت غذایی هم جهت مادی و هم از جهت معنوی تأمین می‌گردد.

این توضیح در اینجا لازم است که تمامی آن چه خداوند واجب یا حرام کرده، بر اساس مصالح و مفاسد واقعی است. مسلمان کار خداوند حکیمانه است. بخلی هم در کار نیست. بنا بر ریشه اصلی تکالیف سود و زیان خود انسان است.

البته دائره سود و زیان محدود به سود و زیان مادی نیست، بلکه علاوه بر آن، سود و زیان معنوی هم مورد توجه است.

نابودی خبائث هم بر همین اساس است. از آن جایی که بخش بزرگی از خبائث در حوزه تغذیه قرار دارد، و تغذیه ناسالم بر جسم و روح اثر منفی دارد، به همین دلیل نابودی خبائث، شاخه دوم سلامت تغذیه در امنیت غذایی را محقق می‌سازد.

امنیت ناموسی

یکی از شاخصهای مهم امنیت، امنیت زنان است. زمینه نامنی این حوزه بیشتر تنها بی زنان، مکانهای خلوت و بی حفاظ، همچنین محیطهای مدیریت نشده جوانان است.

در روایات متعددی اشاره ضمنی به این شاخص امنیتی در دوران ظهور امام زمان علیه السلام شده است.

پیش از این گذشت:

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) درندگان و چرندگان با هم

در صلح و صفا زندگی می‌کنند (و امنیت آن چنان گستردۀ می‌شود) تا این که زنی زنبیل بر سر، مسیر میان عراق و شام را پیاده طی می‌کند در حالی که پایش را جز بر سبزه نگذارد (با آرامش کامل به مقصد برسد و) هیچ درنده‌ای او را مضطرب نسازد و نترساند.^۱
اما برخی از روایات در این زمینه صراحةً بیشتری دارد.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زنان در مورد خودشان (آن چنان) امنیت دارند که حتی اگر (تنها) در بیابان خلوتی باشند بر خودشان نگران نمی‌شوند.^۲

(در دوران امام زمان علیه السلام) دختر نوجوان و پیر فرتون از خانه‌اش بیرون می‌آید در حالی که بر سرش مقداری آرد یا گندم یا سویق است و (مسیرش را طی می‌کند تا) به سرزمهینی که می‌خواهد می‌رسد، در حالی که نه خستگی به او می‌رسد و نه رنجی و نه امر ناگواری...^۳

امنیت راه‌ها

مسلمان فraigیر شدن عدالت، امنیت همه جانبیه به ارمغان می‌آورد.

۱- وَ اصْطَلَحَتِ السَّيَاغُ وَ الْبَهَائِمُ حَتَّى تَمْشِيَ الْمَرْأَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ وَ الشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَيْهَا إِلَّا عَلَى نَبَاتٍ وَ عَلَى رَأْسِهَا زَبَيلُهَا لَا يُهِيجُهَا سَبَعُ وَ لَا تَخَافُهُ... (رواية ۱۴)

۲- وَ تَأْمِنُ النِّسَاءَ مِنْ أَنفُسِهِنَّ حَتَّى لَوْ أَنَّ امْرَأَةً فِي الْعَرَبِيَّةِ لَمْ تَخْفَ عَلَى نَفْسِهَا... (رواية ۲۳)

۳- وَ تَخْرُجُ الْفَتَاهُ الْعَاتِقُ وَ الْعَجُوزُ الْعَاقِرُ وَ عَلَى رَأْسِهَا مِكْيَالٌ مِنْ دَقِيقٍ أَوْ بَرَّ أَوْ سَوِيقٍ وَ تَبَلُّغُ حَيْثُ شَاءَتْ مِنَ الْأَرْضِ وَ لَا يَمْسِيَهَا نَصَبٌ وَ لَا لُغُوبٌ (رواية ۳۰)

جایی باقی نمی‌ماند، مگر این که امنیت در آن حاکم می‌شود.
 همچنان که پیشتر از در «امنیت ناموسی» اشاره رفت، زنان حتی
 در بیابان و مکانهای خطرناک در آرامش هستند.
 از جمله جاهایی که در معرض نامنی است، راه‌هاست که به دلیل
 دور بودن از مدیریت اجتماعی، در معرض انواع خطرات است.
 به این شاخصه مهم امنیتی نیز در دوران ظهور اشاره شده است.
 هنگامی که قائم ما قیام کند به عدالت حکم نماید و در روزگارش
 ستم برطرف شود و راه‌ها امن گردد...^۱
 روشن است که امنیت راه‌ها، خود شامل شاخص‌های متعددی از
 امنیت است. مانند امنیت جانی، مالی، ناموسی و...

امنیت اقتصادی

یکی از سرچشمه‌های مهم مفاسد فردی و اجتماعی، طمع و
 حرص به مال دنیا یا همان ثروت اندوزی است.
 ثروت اندوزی موجب می‌شود که فرد برای اندوختن بیشتر ثروت
 دست به هر کاری بزند.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) تمامی اموال اهل دنیا از
 درون و برون زمین نزد آن حضرت جمع می‌شود. سپس به مردم
 گفته می‌شود برای گرفتن آن چه (از مال دنیا که برای به دست
 آوردن آن) قطع رحم می‌کردید و خون حرام می‌ریختید و مرتکب

۱- إِذَا قَامَ الْقَائِمُ حَكَمَ بِالْعَدْلِ وَ ارْتَفَعَ فِي أَيَامِهِ الْجَوْزُ وَ أَمِنَتْ بِهِ السُّبُل...

(روايت ۲۰)

محارم می‌شدید بیایید...^۱

در دوران ظهور ریشه تمامی عوامل ناامنی اقتصادی می‌خشکد.
زیرا همان گونه که در سرفصلهای متعدد آینده خواهد آمد، ثروت
آن چنان فراوان است که نیازمندی باقی نمی‌ماند و از همین رو،
چشم حرص، کور می‌گردد.
علاوه بر این، در دوران ظهور از سایر ریشه‌های ناامنی اقتصادی
نیز اثری نیست.

هنگامی که طمع از همه جا رخت برپندد و..., دیگر کسی چشم
به مال دیگری نخواهد داشت تا بخواهد برای اموال دیگران خطری به
وجود آید.

بر اساس همین نکته است که در دوران ظهور سایه امنیت
اقتصادی بر همه جا فraigیر می‌گردد.

امنیت روانی واقعی در جامعه
یکی از مقوله‌های مهم اجتماعی، امنیت روانی یا همان احساس
امنیت است.

ایجاد احساس امنیت دو گونه است: یکی این که با شگردها و
ترفندهای گوناگونی، احساس امنیت کاذب را در مردم ایجاد نماییم،
هر چند در واقع امنیتی در کار نباشد. ساده‌ترین شگرد، بی خبر

۱- وَ يَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا كُلُّهَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَ ظَهْرَهَا فَيُقَالُ لِلنَّاسِ
تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَ سَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَ الْحَرَامَ وَ رَكِبْتُمْ فِيهِ الْمَحَارِمَ...

(روايت ۱۶)

گذاشتند مردم از واقعیتهای اجتماعی است که به احساس امنیت کاذب می‌انجامد.

اما اگر احساس امنیت همراه با واقعیت بود، احساس امنیت واقعی است.

احساس امنیت واقعی در گرو دو چیز است: یکی وجود امنیت واقعی در تمامی ابعاد و دیگری اعتماد مردم به پایداری وضعیت. با توجه به برخی از سرفصلهای گذشته، روشن شد که در زمان ظهور امام زمان علیه السلام امنیت واقعی در تمامی ابعاد آن گستردگی شود.

با ضمیمه شدن رابطه پدر فرزندی که بین امام زمان علیه السلام و رعیت وجود دارد و با توجه به اقتدار واقعی حضرت، فضای اجتماعی، فضایی لبالب از اعتماد به استقرار و پایداری امنیت گستردگی است.

در حدیثی این چنین آمده است:

(روزگار ظهور امام زمان علیه السلام آن چنان می‌شود که) پیرزنی ناتوان از (خانه‌اش در) مشرق بیرون آید به طرف مغرب (سفر) کند (آن چنان امنیت اجتماعی بر جامعه حاکم است که همگی به سلامت رسیدن او اطمینان دارند و از این رو) احدی او را از این سفر نهی نمی‌کند.^۱

پیش از این در سرفصل امنیت ناموسی چند روایت در مسافرت

۱- حَتَّى يَخْرُجَ الْعَجُوزُ الْضَّعِيفَةُ مِنَ الْمَشْرِقِ تُرِيدُ الْمَغْرِبَ وَ لَا يَنْهَاهَا أَحَدٌ...

(روایت ۴۰)

زنان گذشت که نشان از امنیت اجتماعی فوق العاده دارد.

امنیت نظامی

با توجه به امنیت فراگیر در دوران ظهور امام زمان علیه السلام (که توضیح بیشتر آن همچنان خواهد آمد) خود به خود ریشه‌های جنگ خشکانده خواهد شد.

اگر آبادانی‌های مادی و معنوی و... هم ضمیمه شود، جایی برای جنگ باقی نخواهد ماند.

و اگر سایر شاخصه‌های دوران ظهور هم افزوده شود، دیگر جنگ شبه محال خواهد بود.

از این رو امنیت نظامی در دوران ظهور، امری مسلم و تردید ناپذیر خواهد بود.

امنیت اخلاقی (دل‌های بی کینه)

یکی از شاخصه‌های امنیت، امنیت اخلاقی است.

روزی که قائم ما قیام کند... کینه از دل‌های بندگان زدوده شود^۱ (در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) کینه و دشمنی مرتفع خواهد شد^۲

مسلمان کینه و دشمنی خود ریشه بسیاری دیگر از اخلاق ناپسند

۱- وَ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلْتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَأَخْرَجْتِ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَ لَذَهَبْتِ

الشَّحْنَاءُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ... (روايت ۱۴)

۲- و ترفع الشحناء و التبغض (روايت ۱۲)

است.

با مرتفع شدن کینه و دشمنی بسیاری دیگر از اخلاق رذیله مرتفع خواهند شد.

آن چه مهم است برطرف شدن کینه و دشمنی، مصدق بر جسته امور اخلاقی و از سرآمدان آن است. اما مسلمًا مقصود این نیست که بقیه رذائل اخلاقی باقی می‌ماند. همچنان که در سایر روایات به ریشه کن شدن حرص، حسد، طمع و... نیز اشاره شده است.

امنیت از شیاطین (پایان حکومت شیطان)

یکی از شاخص‌های شگفتِ امنیت در دوران ظهور، امنیت از شیطان است.

ناگفته پیداست که بسیاری از ناامنی‌ها ریشه در وسوسه‌ها و کارهای شیاطین دارد. در نتیجه با ریشه کن شدن تحرکات شیاطین برکات فراوانی به ثمر می‌نشیند.

در این رابطه دو تعبیر در روایات نقل شده است.

تعبیر نخست نفی کارهای شیطانی است. اما تعبیر دوم پیچیده‌تر است. توجه کنید:

و در آن روزگار برای شیطان قدرت وسوسه و انجام کاری (برای تباہی) نیست. همچنین حسد و چیزی از فساد وجود ندارد... و برای ابلیس هیکلی (وجود جسمانی) که در آن ساکن باشد نیست و مقصود از هیکل بدن است...^۱

۱- وَلَا يَكُونُ لِلشَّيْطَانِ فِيهَا وَسْوَاسٌ، وَلَا عَمَلٌ، وَلَا حَسْدٌ، وَلَا شَيْءٌ مِنَ الْفَسَادِ...

احتمال می‌رود که مقصود از روایت این باشد که با کشته شدن شیطان، بدنی برای او در دنیا نمی‌ماند. اما روح او مانند سایر ارواح باقی باشد.

همان گونه که اشاره کردیم با نابودی شیطان یا محدودیت او، ریشه بسیاری از فسادها خشک شده و نامنی‌ها برچیده خواهد شد.

دوران ظهور و اوج شکوفایی
با پاکسازی همه عوامل مخرب، خواه ناخواه امنیت فراگیر و
گسترده تحقق می‌یابد.

پیداست که با صرف مرتفع ساختن موائع کمال، بستر شکوفایی زمین و زمینیان آماده می‌شود.

در دوران ظهور شاهد تحقق همه عوامل رشد و کمال هستیم آن چنان که اوج زیبایی زمین و زمینیان جلوه‌گر می‌شود.
در این مجال با زیبایی‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام آشنا می‌شویم.

پیش از آغاز این بخش، توجه به این نکته بسیار شایسته و بایسته است که ویژگی‌های دوران ظهور، آن چنان شگفت است که ممکن است مورد انکار خردکاری خرد قرار گیرد.

ناگفته پیداست که درک مطالب پیچیده، متکی بر اصول اولیه متناسب با آن است. این امر یک قانون عقلی بنیادین و فراگیر در

همه رشته‌های علوم است.^۱

مثلا حل کردن برخی از معادلات ریاضی، بدون در نظر گرفتن عملیات جمع و تفریق، افسانه می‌نمایند.

معارف وحیائی نیز از این قانون عقلی مستندا نیست. لذا با درنگ بر اصول اولیه دین، ساختار دین نیز برهانی می‌گردد.

به عنوان نمونه توصیفی که قرآن از جهان به شکل عمومی و از قبر، قیامت، بهشت، دوزخ و... آورده، کاملاً متکی بر اصول موضوعه است.

اگر اساس و بنیادهای عقلانی دین درک شود، تکذیب ویژگی‌های دوران ظهور نیز، نه با خرد سازگار است و نه با دین. لذا هیچ جایی برای انکار امور یاد باقی نمی‌ماند.

۱- اصول اولیه دارای ثبات و ارزش و اعتبار هستند، و خود به خود (مانند بدیهیات) و یا با استدلال (البته در مجال خودش) متصف به درستی می‌گردند؛ بر خلاف اصول موضوعه که خود به خود متصف به درستی و نادرستی نیستند، مانند تعریف خط و نقطه در هندسه، و عدد در ریاضیات و....

برخی از اصول اولیه دین عبارتند از: ۱- خداوند حقیقتی است واقعی و نه ساخته‌ی اندیشه‌ی بشر؛ ۲- و بی‌نیاز مطلق است و احتیاجی به چیزی ندارد؛ ۳- هرگز گرد جهل و نادانی بر دامن کبریاییش نشینند؛ ۴- ظلم، بیهودگی و بازیچه‌گری در او راه ندارد؛ ۵- هدف او از آفرینش، سود ماست و نه سود خود او؛ ۶- دین برنامه‌ای مدون برای رساندن بشر به آن هدف مقدس است؛ ۷- در دوران کنونی، این برنامه‌ی مدون منحصر به اسلام است؛ ۸- اسلام حقیقی توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ابلاغ و توسط اهل بیت علیهم السلام تفسیر و توسط امام زمان علیه السلام اجراء می‌شود؛ و ۹-...

البته و صد البته باید توجه داشت که اصول اولیه بایسته است که در جای خودش اثبات و برهانی شود که قطعاً انجام شده است.

اوج پرباری آسمان

از مهم‌ترین شاخصه‌های آبادانی، بارندگی است.
در دوران ظهرور امام زمان علیه السلام آسمان، اوج باروری را خواهد داشت.

روزی که قائم ما قیام کند آسمان باران (رحمت) ببارد...^۱
(در دوران ظهرور امام زمان علیه السلام) آسمان چیزی از بارانش را ذخیره نمی‌کند، مگر اینکه خداوند عز و جل آن را فراوان بر مردم فرو ریزد...^۲

(در دوران ظهرور امام زمان علیه السلام) آسمان بارانش را عطا کند...^۳

(در دوران ظهرور امام زمان علیه السلام) آسمان برکتش را فرو ریزد...^۴

(در دوران ظهرور امام زمان علیه السلام) آسمان بر مردم فراوان

۱- وَلَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا... (روايت ۱۴)

۲- لَا تَدْخِرُ الْأَرْضُ مِنْ بَذْرِهَا شَيْئاً إِلَى أَخْرَجَتْهُ وَ السَّمَاءُ مِنْ قَطْرِهَا شَيْئاً إِلَى صَبَّهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِمْ مِدْرَكَاراً... (روايت ۶)

۳- تُعْطِي السَّمَاءُ قَطْرَهَا... (روايت ۷)

۴- وَ تُخْرِجُ الْأَرْضُ نَبْتَهَا وَ تُنْزِلُ السَّمَاءُ بَرْكَتَهَا... (روايت ۱۳)

لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَا خَرَجَتِ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا... (روايت ۱۴)

بارد...^۱

روشن است با برکات آسمان، برکات فراوان دیگری هم جاری می‌شود که در ادامه با بعضی از آنها آشنا می‌شویم.

جريان رودها و جوشش چشمه‌ها
از برکات و آثار بارش فراوان باران، جاری شدن رودها و جوشش
چشمه‌هاست.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) رودها به جريان می‌افتد و
چشمه‌ها می‌جوشد^۲
جريان رودها و جوشش چشمه‌هاست که آبادانی را در سرتاسر
زمین به ارمغان آورد.

اوج باروری گیاهان
یکی از شاخصه‌های آبادانی، سرسبزی و حاصلخیزی زمین است.
پیداست که با اوج باروری آسمان، زمین هم سرسبز و حاصلخیز
گردد.

اما علاوه بر آن، در دوران ظهور امام زمان علیه السلام قابلیت
باروری زمین نیز به اوج خود می‌رسد.
(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین گیاهش را (برویاند

۱- يُرْسَلُ السَّمَاءُ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا... (رواية ۱۱)

۲- و تمد الأنهر، و تفيض العيون... (رواية ۱۷)

و) خارج سازد.^۱

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین چیزی از گیاهش را دریغ نکند^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین چیزی از گیاهش را فروگذار نکند مگر آن که برویاند^۳

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین چیزی از محصول بذرش را ذخیره نمی‌کند، مگر این که تمام محصول آن را خارج سازد
و هر بذری به تمام و کمال حاصل می‌دهد)^۴

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین خوراکش را (به مردم) می‌دهد و چیزی از آنها ذخیره نمی‌کند^۵

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین محصولش را دو برابر می‌رویاند^۶

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) درخت میوه‌اش را و زمین

۱- وَ تُخْرِجُ الْأَرْضُ نَبْتَهَا (روايت ۱۳)

وَ لَا خْرَجَتِ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا (روايت ۱۴)

۲- وَ لَا تَدَخِرُ الْأَرْضُ شَيْئًا مِنْ نَبَاتَهَا... (روايت ۱۱)

۳- وَ لَا تَدَعُ الْأَرْضُ شَيْئًا مِنْ نَبَاتَهَا إِلَى أَخْرَجَتْهُ (روايت ۴۱)

۴- لَا تَدَخِرُ الْأَرْضُ مِنْ بَذْرَهَا شَيْئًا إِلَى أَخْرَجَتْهُ وَ السَّمَاءُ مِنْ قَطْرِهَا شَيْئًا إِلَى صَبَّةِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا (روايت ۶)

۵- يَسْتَعِمُ فِيهِ أَمَّتِي نِعْمَةً لَمْ يَتَنَعَّمُوا مِثْلَهَا قَطُّ تُؤْتِي الْأَرْضُ أَكْلَهَا وَ لَا تَدَخِرُ مِنْهُمْ شَيْئًا (روايت ۱۰)

۶- وَ تُنْبِتُ الْأَرْضُ ضِعْفَ أَكْلِهَا (روايت ۱۷)

گیاهش را به مردم می‌دهد...^۱

و علاوه بر آن:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) قطعاً برکت از آسمان به سوی زمین فرود می‌آید، آن چنان که درخت به خاطر فراوانی میوه‌ای که خداوند در آن قرار داده (شاخه‌هایش از سنگینی) می‌شکند و قطعاً میوه زمستانی را در تابستان می‌خورید و میوه تابستانی را در زمستان و این (دوران، مصدق) این گفته خدای عز و جل است که: و اگر مردم شهرها ایمان آورده و به تقوا گراییده بودند، قطعاً برکاتی از آسمان و زمین برایشان می‌گشودیم، ولی تکذیب کردند؛ پس به [کیفر] دستاوردهشان [گریبان] آنان را گرفتیم.^۲

زیبایی زمین

پیداست که بارش باران و جریان رودها و جوشش چشمها، زمین را آن چنان سرسیز می‌کند که جز بر سبزه پا گذاشته نمی‌شود. اما این تمام مسئله نیست. بلکه هر نازیبایی از زمین رخت بر می‌بندد. از جمله:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین و درخت خار

۱ - وَ الشَّجَرُ شَمَرَهَا وَ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا... (روايت ۷)

۲ - لَيَنْزَلَنَّ الْبَرَكَةَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ حَتَّىٰ إِنَّ الشَّجَرَةَ لَتُقْصَدُ بِمَا يَزِيدُ اللَّهُ فِيهَا مِنَ الثَّمَرَةِ وَ لَتَأْكُلُنَّ ثَمَرَةَ الشَّتَاءِ فِي الصَّيْفِ وَ ثَمَرَةَ الصَّيْفِ فِي الشَّتَاءِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْبَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لَكِنَّ كَدَّبُوا فَأَخْذَنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (روايت ۳۹)

نرویاند و گیاهان (از طراوت و شادابی پیوسته) ایستاده بمانند...^۱

با حذف نازیبایی‌ها، آراستگی زمین جلوه‌گر می‌گردد.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین از آبادانی و سرسبزی همچون تشت نقره (درخشان و زیبا) شود، گیاهش را همچون زمانی که آدم علیه السلام (پا بر آن گذاشت) برویاند...^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین خود را برای اهل زمین بیاراید^۳

باران طلا از آسمان

یکی از شاخصه‌های مهم توسعه رفاه و آبادانی، ثروت است. اینک ببینیم ثروت در زمان ظهور امام زمان علیه السلام چگونه است.

سپس مهدی به کوفه باز می‌گردد و قطعاتی از طلا به شکل ملخ از آسمان می‌بارد همچنان که در بنی اسرائیل بر ایوب (پیامبر ملخ طلایی بارید)^۴

۱- وَ لَا تَشُوَّكُ الْأَرْضَ وَ الشَّجَرَ، وَ تَبَقَّى زُرْوَعُ الْأَرْضِ قَائِمَةً، كُلَّمَا أُخِذَ مِنْهَا شَيْءٌ نَبَتَ مِنْ وَقْتِهِ، وَ عَادَ كَحَالِهِ (رواية ۴)

۲- وَ تَكُونُ الْأَرْضُ كَفَاثُورَ النَّفَّةِ تَبَتَّ نَبَاتُهَا كَمَا كَانَتْ عَلَى عَهْدِ آدَمْ... (رواية ۱۲)

۳- وَ الشَّجَرُ ثَمَرَهَا وَ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَ تَزَيَّنُ لِأَهْلِهَا (رواية ۷)

۴- ثُمَّ يَعُودُ الْمَهْدِيُّ عَ إِلَى الْكُوفَةِ وَ تُمْطَرُ السَّمَاءُ بِهَا جَرَادًا مِنْ ذَهَبٍ كَمَا أَمْطَرَ اللَّهُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى أَيُّوبَ (رواية ۲)

آشکار شدن گنج‌ها از دل زمین

یکی از منابع مهم ثروت، دستیابی به گنج‌هاست.

چون قائم ما قیام کند... زمین گنج‌های خود را آشکار سازد آن
چنان که مردم در روی زمین گنج‌ها را ببینند...^۱

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین گنج‌هایش را
برایشان بیرون می‌کند.^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) گنج‌ها برای آن حضرت
آشکار می‌شود^۳

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) خداوند گنج‌های زمین را
برای مؤمنین آشکار می‌کند.^۴

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین گنج‌هایش را آشکار
سازد.^۵

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) زمین گنج‌هایش را آن
چنان آشکار می‌کند که مردم آنها را بر روی زمین مشاهده می‌کنند.^۶

۱- وَ تُظْهِرُ الْأَرْضَ كُنُوزَهَا حَتَّىٰ يَرَاهَا النَّاسُ عَلَىٰ وَجْهِهَا... (روايت ۱)

۲- تُخْرِجَ لَهُمُ الْأَرْضَ كُنُوزَهَا... (روايت ۷)

وَ تُخْرِجَ الْأَرْضَ كُنُوزَهَا (روايت ۳۰)

۳- وَ تَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ... (روايت ۱۳)

۴- وَ يَظْهِرُ اللَّهُ كُنُوزُ الْأَرْضِ لِلنَّاسِ (روايت ۲۳)

۵- فَحِينَئِذٍ تُظْهِرُ الْأَرْضَ كُنُوزَهَا... (روايت ۲۰)

۶- وَ تُظْهِرُ الْأَرْضَ كُنُوزَهَا حَتَّىٰ يَرَاهَا النَّاسُ عَلَىٰ وَجْهِهَا (روايت ۱)

آشکار شدن تمام ثروت زمین

یکی از منابع مهم ثروت دسترسی به معادن زمین است.
(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) خداوند عزوجل گنج ها و
معادن زمین را برای آن حضرت آشکار می گرداند...^۱

برخی از روایات به شکل عام از دسترسی به تمامی ثروتهای زمین
پرده برداشته است.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام تمامی) اموال دنیا از درون
و برون زمین نزد آن حضرت جمع می شود...^۲

اوج صلح و سازش تمامی موجودات

پیش از این گذشت:

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) درندگان و چرندگان با هم
در صلح و صفا زندگی کنند...^۳

۱- وَيُظْهِرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ كُنُوزَ الْأَرْضِ وَمَعَادِنَهَا... (روايت ۲۲)

۲- وَتُجْمِعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ الدُّنْيَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَظَهَرُهَا فَيَقُولُ لِلنَّاسِ تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَسَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَاءَ الْحَرَامَ وَرَكِبْتُمْ فِيهِ مَا حَرَمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَيُعْطِي شَيْئًا لَمْ يُعْطِهُ أَحَدٌ كَانَ قَبْلَهُ (روايت ۱۵)

وَيَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا كُلُّهَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَظَهَرُهَا فَيَقَالُ لِلنَّاسِ تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَسَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَ الْحَرَامَ وَرَكِبْتُمْ فِيهِ الْمَحَارِمِ (روايت ۱۶)

۳- وَاصْطَلَحَتِ السَّبَاعُ وَالْبَهَائِمُ حَتَّى تَمْشِيَ الْمَرْأَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ وَالشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَيْهَا إِلَى عَلَى نَبَاتٍ وَعَلَى رَأْسِهَا زَبَيلُهَا لَا يُهَيِّجُهَا سَبَعُ وَلَا تَخَافُهُ... (روايت ۱۴)

(در زمان ظهور آن چنان امنیت و آرامش حاکم گردد که) حیوانات وحشی و درندگان (در کنار یکدیگر در آسایش) می‌چرند و زندگی می‌کنند و کودکان با آنها بازی نمایند.^۱

اما آن چه بسیار جالب است تعبیر برادری مهربانانه میان دشمنان دیرینه است.

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) انسان و درندگان و پرندگان و مارها و بقیه جنبدگان در یک مکان اجتماع می‌کنند، بدون این که بعضی از بعضی دیگر وحشت کنند، بلکه این حیوانات، مونس انسان خواهند بود و با او سخن می‌گویند و گرگ و گوسفند از یک آبشخور آب می‌خورند و آن گونه که دو برادر ایمانی از آبشخورشان (با همدیگر و به مهربانی) برمی‌گردند...^۲

(در زمان ظهور امام زمان علیه السلام) گوسفند و گرگ و گاو و شیر و انسان و مار در امان باشند...^۳

پس زمین را از عدل پر می‌کند آن گونه که پیش از این از جور پر شده است، آن چنان که حیوانات وحشی و درندگان (در کنار یکدیگر در آسایش) می‌چرند و زندگی می‌کنند و کودکان با آنها بازی می‌کنند...^۴

۱- حتی ترعى الوحش و السباع و تلعب بهم الصبيان... (رواية ۲۳)

۲- وَيَجْتَمِعُ الْإِنْسَانُ وَالسَّبَّاعُ وَالظَّيْرُ وَالْحَيَّةُ وَسَائِرُ مَنْ يَدِيبُ فِي بُقْعَةٍ وَاحِدَةٍ فَلَا يُوْحِشُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا بَلْ يُؤْنِسُهُ وَنُحَادِثُهُ وَيَشْرَبُ الذَّئْبُ وَالشَّاةُ مِنْ مَوْرِدٍ وَاحِدٍ وَيَصْدُرُ أَنَّ كَمَا يَصْدُرُ الرَّجُلُانُ الْمُتَوَآخِيَانُ فِي اللَّهِ مِنْ وَرْدِهِمْ... (رواية ۳۰)

۳- حَتَّى يَأْمَنَ الشَّاةُ وَالذَّئْبُ وَالبَقَرَةُ وَالْأَسَدُ وَالْإِنْسَانُ وَالْحَيَّةُ (رواية ۳۴)

۴- فِيمَلَا الْأَرْضُ عَدْلًا كَمَا ملئتُ جورًا حتی ترعى الوحش و السباع و تلعب بهم

تسویه همه دیون و رد مظالم عباد

یکی از برکات جالب دوران ظهور امام زمان علیه السلام، تسویه امور مالی است. جالب‌تر این که این امر نخستین کاری است که امام زمان انجام می‌دهد.

توجه کنید:

مفضل پرسید ای آقای من اگر کسی از شیعیان شما بمیرد و به برادران شیعه‌اش یا مخالفینش بدهکار باشد چه می‌شود؟ امام صادق علیه السلام فرمود نخستین کاری که مهدی آغاز می‌کند این است که در همه جهان اعلام عمومی می‌شود (ای مردم) آگاه باشید که هر کس طلبی از شیعه‌ای دارد باید اعلام کند. (سپس طلبکاران به آن حضرت مراجعه می‌کنند و حضرت طلب آنان را پرداخت می‌کند) حتی طلب (آن قدر اندک باشد که به اندازه) دانه سیر یا دانه خردل باشد به صاحبش رد می‌شود، چه برسد به کيسه‌های بزرگ پر از طلا و املاک (بزرگ، هر چه باشد) حضرت آن را پرداخت خواهد کرد.^۱

الصیان... (روایت ۲۳)

۱- ثُمَّ يَعُودُ الْمَهْدِيُّ عَ إِلَى الْكُوفَةِ وَ تُمْطَرُ السَّمَاءُ بِهَا جَرَادًا مِنْ ذَهَبٍ كَمَا أَمْطَرَهُ اللَّهُ فِي بَنَى إِسْرَائِيلَ عَلَى آئُوبَ وَ يَقْسِمُ عَلَى أَصْحَابِهِ كُنُوزَ الْأَرْضِ مِنْ تِبْرَهَا وَ لُجَيْنِهَا وَ جَوْهَرَهَا قَالَ الْمُفَضَّلُ يَا مَوْلَايَ مَنْ مَاتَ مِنْ شِيعَتُكُمْ وَ عَلَيْهِ دَيْنٌ لِإِخْوَانِهِ وَ لِأَضْدَادِهِ كَيْفَ يَكُونُ قَالَ الصَّادِقُ عَ أَوْلُ مَا يَبْتَدِئُ الْمَهْدِيُّ عَ أَنْ يُنَادِيَ فِي جَمِيعِ الْعَالَمِ أَلَا مَنْ لَهُ عِنْدَهُ أَحَدٌ مِنْ شِيعَتِنَا دَيْنٌ فَلَيَذْكُرْهُ حَتَّى يَرُدَّ الثُّوْمَةَ وَ الْخَرْدَلَةَ فَضْلًا عَنِ الْقَنَاطِيرِ الْمُقْنَطَرَةِ مِنَ الدَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ الْأَمْلَاكِ فَيُوَقِّيَهُ إِيَاهُ (روایت ۲)

قائم علیه السلام رو به کوفه آورد، و منزلش در کوفه باشد و هیچ غلام مسلمانی را رها نمی‌کند مگر این که آن را بخرد و آزاد کند و هیچ مفروضی را رها نمی‌کند مگر این که قرضش را اداء نماید و هیچ مظلمه‌ای از احدی از مردم را رها نمی‌کند مگر این که آن را به صاحبیش برگرداند و بنده‌ای از مردم را نمی‌کشد مگر این که دیه او را به اهلش بدهد و کسی کشته نمی‌شود مگر این که قرضش را اداء نماید و خانواده‌اش را در فهرست عطای (بیت المال) جا دهد، تا این که زمین پر از قسط و عدل گردد، بدان سان که پیش از آن پر از ظلم و جور و عدوان شده بود.^۱

تقسیمی مضاعف

دو نمونه‌ی دیگر از تقسیمی و توزیع ثروت در دوران ظهور امام زمان علیه السلام:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مردی از ما اهل بیت در هر سال دوبار عطاء می‌دهد و هر ماه دوبار سهمیه روزی می‌دهد^۲
 (در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) حضرت در سال دو مرتبه

۱- ثُمَّ يَقْبِلُ إِلَى الْكُوفَةِ فَيَكُونُ مَنْزُلَهُ بِهَا فَلَا يَتَرْكُ عَبْدًا مُسْلِمًا إِلَّا اشْتَرَاهُ وَأَعْنَقَهُ وَلَا غَارِمًا إِلَّا قَضَى دِينَهُ وَلَا مَظْلِمَةً لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ إِلَّا رَدَهَا وَلَا يَقْتُلُ مِنْهُمْ عَبْدًا إِلَّا أَدَى ثَمَنَهُ دِيَةً مُسْلِمَةً إِلَى أَهْلِهِ وَلَا يَقْتُلُ قَتِيلًا إِلَّا قَضَى عَنْهُ دِينَهُ وَالْحَقَّ عِيَالَهُ فِي الْعَطَاءِ حَتَّى يَمْلأَ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا وَعُدْوَانًا.

(روايت ۳۳)

۲- فَيَعْطِيهِمْ فِي السَّنَةِ عَطَاءَيْنِ وَيَرْزُقُهُمْ فِي الشَّهْرِ رِزْقَيْنِ... (روايت ۸)

به مردم عطا خواهد کرد و در ماه دو بار روزی آنها را خواهد داد.^۱

سخاوت بی‌پایان

باروری ثروت در درجه نخست به منابع ثروت بستگی دارد. در مطالب پیشین به برخی از منابع ثروت در زمان ظهور امام زمان علیه السلام اشاره کردیم.

در باروری ثروت علاوه بر منابع ثروت، توزیع ثروت نیز بر آن تأثیر می‌گذارد.

از ویژگی‌هایی که در دروان ظهور امام زمان علیه السلام که به بیانهای گوناگون بر آن تأکید بسیار شده، توزیع ثروت عادلانه است، اما تقسیمی بدون حد و مرز.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) حضرت گنجهای طلا و نقره و جواهر زمین را، بر اصحابش تقسیم می‌کند...^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) حضرت در میان مردم با حقوق برابر رفتار خواهد کرد (و مردم بدان پایه از توانگری می‌رسند) که نیازمند زکات نمی‌یابی...^۳

آن زمان که قائم ما اهل بیت قیام نماید، (بیت المال را) به تساوی

۱- وَعَنْهُ عِإِذَا ظَهَرَ الْقَائِمُ... وَيُعْطِي النَّاسَ عَطَائِاً مَرْتَبَيْنِ فِي السَّنَةِ وَيَرْزُقُهُمْ فِي الشَّهْرِ رِزْقَيْنِ (روايت ۱۶)

۲- وَيَقْسِمُ عَلَى أَصْحَابِهِ كُنُوزَ الْأَرْضِ مِنْ تِبْرَهَا وَلُجَيْنَهَا وَجَوْهَرَهَا (روايت ۲)

۳- وَيُسَوِّي بَيْنَ النَّاسِ حَتَّى لَا تَرَى مُخْتَاجًا إِلَى الزَّكَاةِ... (روايت ۱۶)

قسمت کند و در میان رعیت عدالت ورزد ...^۱

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: (در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) حضرت اموال را «صحاح» (درست) تقسیم می‌کند. از حضرت پرسیده شد تقسیم «صحاح» (درست) چیست؟ فرمود: فرمود به تساوی میان مردم تقسیم می‌کند..^۲

این توضیح لازم است که تقسیم درست دارائی میان مردم، تقسیم بر اساس حقوق برابر است. اما این امر الزاماً به معنی تساوی عددی در همه حالات نیست. چرا که اساس، بر تقسیم درست و عادلانه است و تقسیم با حقوق برابر از مصادیق تقسیم درست است.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) حضرت گنجهای زمین را از طلا و نقره و جواهر، بر اصحابش تقسیم می‌کند.^۳
نمونه‌ای دیگر از توزیع ثروت در دوران ظهور امام زمان علیه السلام:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مردی به سوی حضرت می‌آید و می‌گوید ای مهدی عطا کن، حضرت آن چنان (اموال را) برایش در داماش می‌پاشد که نمی‌تواند آن را حمل کند^۴
دارائی و ثروت در (دوران ظهور امام زمان علیه السلام آن چنان

۱- إِذَا قَامَ قَائِمُ أَهْلِ الْبَيْتِ قَسَمَ بِالسُّوَيْةِ وَ عَدَلَ فِي الرَّعْيَةِ... (رواية ۱۵)

۲- يَقْسِمُ الْمَالَ صِحَّاحًا فَقَالَ رَجُلٌ مَا صِحَّاحًا قَالَ بِالسُّوَيْةِ بَيْنَ النَّاسِ (رواية ۵)

۳- وَ يَقْسِمُ عَلَى أَصْحَابِهِ كُنُوزَ الْأَرْضِ مِنْ تِبْرِهَا وَ لَجَينَهَا وَ جَوْهَرَهَا (رواية ۲)

۴- فَيَجِيءُ إِلَيْهِ الرَّجُلُ فَيَقُولُ يَا مَهْدِيًّا أَعْطِنِي قَالَ فَيَحْشِي لَهُ فِي ثَوْبِهِ مَا اسْتَطَاعَ أَنْ يَحْمِلَهُ. (رواية ۹)

فراوان است که) روی هم انباشته و خرمن شده است (آن چنان که مردی برمی‌خیزد و می‌گوید ای مهدی عطا نما، حضرت می‌فرماید (خود هر چه می‌خواهی) بردار.^۱

هنگامی که قائم اهل بیت قیام کند... به مردم بخششی می‌کند که هیچ کس پیش از آن چنین بخششی نکرده است...^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) تمام اموال دنیا از دل زمین و روی زمین، نزد او جمع می‌شود، پس به مردم می‌گوید بباید به سوی آن چه (مالی که به خاطر آن) قطع رحم می‌کردید و خون حرام می‌ریختید و آن چه خداوند عز و جل حرام کرده بود مرتكب می‌شدید، پس بخششی می‌کند که هیچ کس پیش از او نبخشیده بود ...^۳

نعمت بی سابقه

فراوانی و سرشاری ثروت در دوران ظهور امام زمان علیه السلام، بدان پایه است که تا آن دوران سابقه نداشته است.

پیامبر صلی الله علیه و آله: امت من در دوران مهدی آن چنان

۱- الْمَالُ يَوْمَئِذٍ كُدُوسٌ يَقُولُ يَا مَهْدِيًّا أَعْطِنِي فَيَقُولُ خُذْ (رواية

(۱۰)

۲- فَيَعْطِي عَطَاءً لَمْ يُعْطِهِ أَحَدٌ قَبْلَهُ (رواية (۱۶)

۳- وَ تُجْمَعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ الدُّنْيَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَ ظَهُرَهَا فَيَقُولُ لِلنَّاسِ تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَ سَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَاءَ الْحَرَامَ وَ رَكِبْتُمْ فِيهِ مَا حَرَمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَيَعْطِي شَيْئًا لَمْ يُعْطِهِ أَحَدٌ كَانَ قَبْلَهُ (رواية (۱۵)

غرق نعمت می‌شوند که چنین نعمتی هرگز سابقه نداشته است^۱
پیامبر صلی الله علیه و آله: در دوران امام زمان، امت من، چه
خوبان و چه بدان، آن چنان نعمت می‌یابند که هرگز پیش از آن
متنعم نشده‌اند.^۲

نابودی فقر

نتیجه فراوانی منابع ثروت و توزیع عادلانه و کریمانه آن در دوران
ظهور امام زمان علیه السلام، ثروتمندی و بی‌نیازی همگان است و در
یک کلمه فقر نابود می‌گردد.

چون قائم ما قیام کند... مردی از شما به دنبال کسی می‌گردد تا
با مال خود به او احسان کند و او زکاتش را بپذیرد، اما هیچ کس را
نیابد که آن را از او بپذیرد، مردم به واسطه آنچه خداوند از فضلش به
آن‌ها روزی کرده بی‌نیاز شوند^۳

هنگامی که قائم ظهر کند... (مردم بدان پایه از توانگری
می‌رسند) که نیازمند زکات، نمی‌یابی و زکات داران زکاتشان را نزد
شیعیان (به ظاهر) نیازمند می‌آورند ولی (آنان به خاطر بی‌نیازی)
نمی‌پذیرند، پس مال زکات را در کیسه می‌کنند و میان خانه‌های
مردم می‌چرخانند و به آنان عرضه می‌کنند، اما آنان می‌گویند نیازی

۱- يَتَّسَعُ فِيهِ أُمَّتِي نِعْمَةٌ لَمْ يَتَّسَعُوهَا مِثْلُهَا قَطُّ (روايت ۱۰)

۲- يَتَّسَعُ أُمَّتِي فِي زَمَانِهِ نَعِيْمًا لَمْ يَتَّسَعُوهَا مِثْلُهَا قَطُّ الْبَرُّ وَ الْفَاجِرُ (روايت ۱۱)

۳- وَ يَطْلُبُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ مَنْ يَصِلُهُ بِمَالِهِ وَ يَأْخُذُ مِنْهُ زَكَاتَهُ فَلَا يَجِدُ أَحَدًا يَقْبِلُ مِنْهُ

ذَلِكَ اسْتَغْنَى النَّاسُ بِمَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ (روايت ۱)

به اموال شما نداریم^۱

به قدرت الهی (در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) تمامی
مؤمنان بی نیاز می شوند^۲

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام هیچ) مردی از شما جایی
برای صدقه دادن و احسان پیدا نمی کند زیرا توانگری همه مؤمنان را
فراگرفته است^۳

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام از زیادی ثروتمندی مردم)
صدقه ترک می شود^۴

امام صادق علیه السلام: با یکدیگر صله رحم کنید و به همدیگر
نیکوکاری و مهربانی نمایید پس سوگند به خدایی که دانه را شکافت
و انسان را آفرید البته که زمانی بر شما خواهد آمد که هیچ کدام از
شما موردی برای درهم و دینارش پیدا نمی کند. به دلیل این که همه
مردمان به فضل خدا و فضل ولی خدا بی نیاز شده‌اند.^۵

۱- حَسْنَى لَا تَرَى مُحْتَاجًا إِلَى الزَّكَاةِ وَيَجِئُهُ أَصْحَابُ الزَّكَاةِ بِزَكَاتِهِمْ إِلَى الْمَحَاوِيجِ
مِنْ شِيعَتِهِ فَلَا يَقْبُلُونَهَا فَيَصُرُّونَهَا وَيَدُورُونَ فِي دُورِهِمْ فَيَخْرُجُونَ إِلَيْهِمْ فَيَقُولُونَ لَهُ
حَاجَةَ لَنَا فِي دَرَاهِمِكُمْ (روايت ۱۶)

۲- وَيَسْتَغْنِي كُلُّ مُؤْمِنٍ فَقِيرٌ بِقُدْرَةِ اللَّهِ (روايت ۲۳)

۳- فَلَا يَجِدُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ يَوْمَئِذٍ مَوْضِعًا لِصَدَقَتِهِ وَلَا لِبِرَهِ لِشُمُولِ الْغَنَى جَمِيعَ
الْمُؤْمِنِينَ (روايت ۲۰)

۴- يترک الصدقه (روايت ۱۲)

۵- تَوَاصَلُوا وَتَبَارُوا وَتَرَاحَمُوا فَوَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَبَرَّ الشَّسَمَةَ لَيَأْتِيَنَّ عَلَيْكُمْ
وَقْتٌ لَا يَجِدُ أَحَدٌ كُمْ لِدِينَارِهِ وَدِرْهَمِهِ مَوْضِعًا يَعْنِي لَا يَجِدُ عِنْدَ ظُهُورِ الْقَائِمِ عَ
مَوْضِعًا يَصْرِفُهُ فِيهِ لِاسْتِغْنَاءِ النَّاسِ جَمِيعًا بِفَضْلِ اللَّهِ وَفَضْلِ وَلِيِّهِ (روايت ۲۴)

نظام حمایتی مؤثر

یکی از ویژگی‌های جالب دوران ظهور حمایت از کسانی است که سرپرست خود را از دست داده‌اند.

کسی کشته نمی‌شود مگر این که قرضش را اداء نماید و خانواده‌اش را در فهرست عطای (بیت المال) جا دهد...^۱

رودهای شگفت انگیز

رودخانه‌های دوران ظهور همچون رودخانه‌های بهشت شگفت انگیز است.

رودهای زمین با آب و شیر و عسل و شراب جریان پیدا می‌کند، بدون این که بلائی و هلاک کننده‌ای (در آنها) باشد...^۲

تغذیه شگفت انگیز

یکی از شگفتی‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام، کیفیت تغذیه در آن زمان است.

در روایات به گوشه‌ای از این مسئله این چنین اشاره رفته است: هنگامی که قائم ما قیام کند مؤمن پرنده‌ای را در آسمان (می‌بیند و به خوردن آن میل پیدا می‌کند) فرو می‌خواند که پرنده فرود آید،

۱- لَا يُقْتَلُ قَتِيلٌ إِلَّا قَضَى عَنْهُ دِينَهُ وَ الْحَقُّ عِيَالَةُ فِي الْعَطَاءِ.... (روايت ۳۳)

۲- فَإِذَا صَفَتْ جَرَتْ أَنْهَارُهَا بِالْمَاءِ وَ اللَّبَنِ وَ الْعَسَلِ وَ الْخَمْرِ بِغَيْرِ بَلَاءٍ وَ لَا غَائِلَةٍ (روايت ۳۰)

(بعد از فرود) آن را ذبح می‌کند و برباری می‌کند و گوشتش را می‌خورد و لکن استخوانش را نمی‌شکند، سپس بدان می‌گوید به اذن خدا زنده شو او زنده می‌شود و پرواز می‌کند و هچنین آهو (نیز چنین است به محض اشتهاي مؤمن، نزد او آمده و پس از ذبح و برباری شدن و خوردن، دوباره زنده شده و به بیابان می‌رود).^۱

پيش از اين گذشت:

(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) زمين از آباداني و سرسيزی همچون تشت نقره (درخشان و زیبا) شود، گیاهش را همچون زمانی که آدم عليه السلام (پا بر آن گذاشت) بروياند (و آن چنان باروری آن فراوان شود که) حتی اگر گروهی با همديگر بر (خوردن) يك خيار و (يا) يك انار اجتماع کنند، همگي سير شوند.^۲

(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) يك دانه گندم آن چنان رشد می‌کند که به اندازه بار يك شتر می‌گردد...^۳

(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) زمين و درخت خار نروياند و گیاهان (از طراوت و شادابی پيوسته) برافراشته بمانند و هر چه از آنها گرفته شود (و مصرف گردد) بلاfacله جايis برويد و به

۱- اسْتَنْزَلَ الْمُؤْمِنُ الطَّيْرَ مِنَ الْهَوَاءِ، فَيَذْبَحُهُ، فَيَشُوِّهُ، وَ يَأْكُلُ لَحْمَهُ، وَ لَا يَكُسِّرُ عَظْمَهُ، ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: أَحْيِ بِإِذْنِ اللَّهِ، فَيَحْيَا وَ يَطِيرُ؛ وَ كَذَلِكَ الظَّبَابُ مِنَ الصَّحَارِي
(روايت ۴)

۲- و تكون الأرض كفاثور الفضة تنبت نباتها كما كانت على عهد آدم، يجتمع النفر على القثاء فتشبعهم، ويجتمع النفر على الرمانة فتشبعهم (روايت ۱۲)

۳- وَ تَغْنَمُ الْبَرَّةُ حَتَّى تَصِيرَ حِمْلَ بَعِيرٍ (روايت ۳۰)

حال اولش بازگردد.^۱

پوشاك شگفت انگيز

يکي از شگفتی‌های دوران ظهور امام زمان عليه السلام، کيفيت پوشاك در آن زمان است.

در روایات به گوشه‌ای از اين مسئله اين چنین اشاره رفته است:
(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) شخص لباسی که می‌پوشد هر اندازه که قدش بلند شود، لباس نیز بلند گردد و هر رنگی که بخواهد لباسش به آن رنگ درآيد.^۲

(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) و به راستی که مرد لباسی بر فرزنش می‌پوشاند پس هر چه فرزنش بزرگ شود لباس نیز بر تن او بزرگ می‌گردد و به هر رنگی که دوست داشته باشد و بخواهد در می‌آيد.^۳

يکي از ویژگی‌های شگفت اين است که لباس هیچ گاه چرك و کثيف نمی‌شود.

(در دوران ظهور امام زمان عليه السلام) مؤمن از... شستن لباسهايش... بنياز می‌گردد...^۴

۱- وَلَا تَشُوكُ الْأَرْضُ وَالشَّجَرُ، وَ تَبَقَّى زُرْوَعُ الْأَرْضِ قَائِمَةً، كُلَّمَا أَخِذَّ مِنْهَا شَيْءٌ نَبَتَ مِنْ وَقْتِهِ، وَ عَادَ كَحَالِهِ (روایت ۴)

۲- يَكْسُوهُ التَّوْبَ فَيَطُولُ عَلَيْهِ كُلَّمَا طَالَ، وَ يَتَلَوَّنُ عَلَيْهِ أَىَّ لَوْنَ شَاءَ... (روایت ۳)

۳- وَ إِنَّ الرَّجُلَ لِيَكْسُوَ ابْنَهُ التَّوْبَ فَيَطُولُ مَعَهُ كُلَّمَا طَالَ، وَ يَتَلَوَّنُ عَلَيْهِ أَىَّ لَوْنٍ أَحَبَّ وَ شَاءَ... (روایت ۴)

۴- وَ يَسْتَغْنِي الْمُؤْمِنُ عَنْ قَصْ شَغْرِهِ وَ تَقْلِيمِ أَظَافِرِهِ وَ غَسْلِ أَثْوَابِهِ وَ عَنْ حَمَامٍ...

شهرسازی سالم

بشر موجودی اجتماعی است. لازمه اجتماعی بودن زندگی کردن در کنار یکدیگر است. این چنین است که شهرها به وجود می‌آید.

مدیریت شهری بسیار پیچیده، گستردگ و متنوع است.

بزرگ‌ترین و سالم‌ترین اجتماع بشری نیز در دوران ظهور رقم می‌خورد. بنا بر این مدیریت شهری در دوران ظهور هم خود داستان مفصلی دارد.

گوشی بسیار کوچکی از مدیریت شهری در دوران ظهور را ببینید:

هنگامی که قائم قیام کند... هیچ مسجدی که دارای سازه مشرف و برجسته باشد را در زمین باقی نگذارد مگر این که (بخش مشرف و مرتفع را خراب کرده و آن را) صاف نماید و راه اصلی را توسعه دهد و تمامی پیش آمدگی‌های ساختمانها را که از فضای راه استفاده کرده، از بین می‌برد....^۱

مدیریت ازدحام جمعیت

یکی از ویژگی‌های دوران امام زمان مدیریت تراکم جمعیتی است.

(روایت ۳۰)

۱- إِذَا قَامَ الْقَائِمُ سَارَ إِلَى الْكُوفَةَ فَهَدَمَ بِهَا أَرْبَعَةَ مَسَاجِدَ وَ لَمْ يَبْقَ مَسْجِدًا عَلَى الْأَرْضِ لَهُ شُرَفٌ إِلَّا هَدَمَهَا وَ جَعَلَهَا جَمَاءً وَ وَسَعَ الطَّرِيقَ الْأَعْظَمَ وَ كَسَرَ كُلَّ جَنَاحٍ خَارِجٍ عَنِ الطَّرِيقِ وَ أَبْطَلَ الْكُفَّ وَ الْمَيَازِيبَ إِلَى الطُّرُقَاتِ... (روایت ۱۸)

به یکی از موارد مدیریت ازدحام توجه کنید:
 نخستین عدالتی که قائم علیه السلام آشکار می‌کند این است که
 منادی از جانب ایشان ندا می‌دهد کسی که حج مستحب دارد، مکان
 حجر الاسود و طواف را به کسی که حج واجب دارد واگذار کند.^۱
 پیداست که این آغاز عدالت است و این عدالت همچنان در
 مدیریت جمعیت و سایر حوزه‌ها ادامه پیدا خواهد کرد آن چنان که
 تمامی زمین از عدالت پر گردد.

آزادی همه بردگان

در دوران ظهور امام زمان علیه السلام پرونده بردگی کاملا
 مختومه می‌گردد.

توضیح این که بردگی، حاصل اسیر گرفتن در جنگ‌هاست،
 پیداست که با لبالب شدن عدالت و فraigیر شدن اسلام کامل، موردی
 برای جنگ باقی نمی‌ماند. در نتیجه شاهد اسیر جدید نخواهیم بود.
 پرونده اسارت اسرای حاصل از جنگ‌های پیشین نیز با آزادی آنها
 برای همیشه بسته می‌شود و دیگر اسیری وجود نخواهد داشت.
 سپس رو به کوفه آورد و منزلش در کوفه باشد و هیچ غلام
 مسلمانی را رها نمی‌کند مگر این که آن را بخرد و آزاد کند....^۲

۱- أَوَّلُ مَا يُظْهِرُ الْقَائِمُ مِنَ الْعَدْلِ أَنْ يُنَادِيهِ أَنْ يُسَلِّمَ صَاحِبُ الثَّالِثَةِ لِصَاحِبِ
 الْفَرِيْضَةِ - الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ وَ الطَّوَافَ (روایت ۳۲)

۲- ثُمَّ يَقْبِلُ إِلَى الْكُوفَةِ فَيَكُونُ مُنْزَلَةً بِهَا فَلَا يَرْجُعُ عَبْدًا مُسْلِمًا إِلَى اشْتِرَاهُ وَ
 أَعْتَقَهُ... (روایت ۳۳)

اوج طول عمر (امید به زندگی)

ناگفته پیداست که شاخصه‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام که تا کنون به آن اشاره کردیم، تنها بخش کوچکی از واقعیت آن زمان است.

اما همین اندازه برای ارایه ناقصی از ابعاد گسترده امنیت و باروری و طراوت و... کافی است.

فضای یاد شده خود آثار متعدد و گسترده‌ای دارد و برکات فراوانی را به دنبال دارد. از جمله آنها عمر طولانی است. توجه کنید: مرد در زمان ظهور امام زمان علیه السلام هزار سال عمر می‌کند...^۱

اوج باروری نسل

یکی از شاخصه‌های مهم سلامت اجتماعی، تناسل و توالد است. پیش از این گذشت:

آدمی در زمان ظهور امام زمان علیه السلام هزار سال عمر می‌کند و در هر سالی پسری برایش متولد می‌شود...^۲ و علاوه بر آن چه گذشت:

۱- وَعَاشَ الرَّجُلُ فِي زَمَانِهِ أَلْفَ سَنَةً، يُولَدُ لَهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ غُلَامٌ، لَا يُولَدُ لَهُ جَارِيَةٌ
(روايت ۳)

۲- وَعَاشَ الرَّجُلُ فِي زَمَانِهِ أَلْفَ سَنَةً، يُولَدُ لَهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ غُلَامٌ، لَا يُولَدُ لَهُ جَارِيَةٌ
(روايت ۳)

در زمان سلطنت امام زمان علیه السلام انسان آن چنان عمر طولانی کند که هزار پسر برای او متولد شود^۱
 (در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مؤمن از دنیا نمی‌رود مگر این که از نسلش هزار پسر مؤمن موحد با تقوا ببیند.^۲

بدن شگفت انگیز

در دوران ظهور، ویژگی‌های بدن نیز شگفت انگیز است. توجه کنید:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مؤمن از کوتاه کردن مو و ناخن و شستن لباسهایش و حمام رفتن بی‌نیاز می‌شود...^۳

اوج شناوایی و بینایی

انسان توانایی‌های جسمی و روحی متنوعی دارد.
 از مهم‌ترین توانایی‌های جسمی، بینایی و شناوایی است.
 آن زمان که قائم ما قیام کند، خداوند چنان توانی به گوش‌ها و دیدگان آنان می‌دهد که میان آن‌ها و قائم علیه السلام پیام رسانی نخواهد بود، (چرا که در هر کجا که باشند مستقیماً) قائم علیه السلام

۱- وَ يُعَمِّرُ الرَّجُلُ فِي مُلْكِهِ حَتَّىٰ يُولَدَ لَهُ أَلْفُ ذَكَرٍ لَا يُولَدُ فِيهِمْ أُنْثَى (روایت ۱)

۲- وَ لَا يَخْرُجُ الْمُؤْمِنُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّىٰ يَرَى مِنْ صُلْبِهِ أَلْفَ وَ لَدِ ذَكَرٍ مُؤْمِنٍ مُوَحَّدٍ تَقْرِيٌّ. (روایت ۳۰)

۳- وَ يَسْتَغْنِي الْمُؤْمِنُ عَنْ قَصْ شَعْرِهِ وَ تَقْلِيمِ أَظَافِرِهِ وَ غَسْلِ أَثْوَابِهِ وَ عَنْ حَمَامٍ... (روایت ۳۰)

با آن‌ها صحبت می‌کند و آنان هم صدای او را می‌شنوند و او را می‌بینند، انگار که آنجا هستند.^۱

به راستی که مؤمن در زمان قائم عليه السلام از مشرق (زمین) برادرش را که در مغرب است می‌بیند و همچنین مؤمنی که در مغرب است برادرش را که در مشرق است می‌بیند.^۲

اوج توانایی‌های جسمی

پیش از این از توانایی شگفت انگیز بینایی و شنوایی در دوران ظهور سخن به میان آمد.

اما توانایی‌های شگفت انگیز دوران ظهور منحصر به شنوایی و بینایی نیست.

آن زمان که قائم ما قیام نماید خداوند عزوجل... توانایی هر مردی از شیعیان ما را به اندازه چهل مرد قرار می‌دهد.^۳

شیعیان ما در دولت قائم عليه السلام بزرگان زمین و حاکمان آن هستند. به هر مردی از آنان نیروی چهل مرد عطا می‌شود.^۴

۱- إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ مَدَ اللَّهُ لِشِيعَتِنَا فِي أَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ حَتَّى لَا يَكُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَائِمِ بَرِيدٌ يُكَلِّمُهُمْ فَيَسْمَعُونَ وَيَنْظُرُونَ إِلَيْهِ وَهُوَ فِي مَكَانِهِ. (رواية ۴۲)

۲- سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَيْنَوْلَ إِنَّ الْمُؤْمِنَ فِي زَمَانِ الْقَائِمِ وَهُوَ بِالْمَشْرِقِ لَيْرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ وَكَذَا الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ يَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَشْرِقِ. (رواية ۴۳)

۳- إِذَا قَامَ قَائِمَنَا أَذْهَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ شِيعَتِنَا الْعَاهَةَ وَجَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزُبُرِ الْحَدِيدِ وَجَعَلَ قُوَّةَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا (رواية ۲۱)

۴- يُعْطَى كُلُّ رَجُلٍ مِنْهُمْ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا. (رواية ۴۴)

اوج شادمانی

در لابلای این نوشتار به بخش‌های کوچکی از واقعیت دوران ظهور امام زمان علیه السلام اشاره کردیم. گفتیم همین اشارات کوتاه و ناقص کافی است تا روشن شود که برکات آن دوران بسیار فراوان‌تر از آن است که ما تصور کنیم. یکی از این برکات شادمانی است. چرا که امنیت همه جانبه و فraigیر از یک طرف، باروری و طراوت فraigیر هم از سوی دیگر دست به دست یکدیگر داده، مجالی برای غم و غصه باقی نمی‌ماند. همچنین گذشت که برکات دوران ظهور منحصر به زندگی انسانها نیست، بلکه شامل حیوانات هم می‌شود. شادمانی عصر او نیز فraigیر است و علاوه بر انسانها، حیوانات نیز شادمان هستند.

توجه کنید:

در هنگام ظهور امام زمان علیه السلام (شادمانی منحصر به انسانها نیست، بلکه) پرندگان در لانه‌هایشان و ماهی‌ها در دریاهاشان شادمان خواهند شد.^۱

پر شدن قلبها از غنی احساس فقر، غیر از فقر واقعی است. (همان گونه که احساس

۱- فَعِنْدَ ذَلِكَ تُفْرِخُ الطَّيْوُرُ فِي أُوكَارِهَا وَالْحِيتَانِ فِي بَحَارِهَا... (روایت ۱۷) در ریاض الابرار به جای تُفْرِخُ الطَّيْوُرُ... تفرخ الطیور... آمده است. ترجمه متن نوشتار نیز بر اساس نسخه ریاض الابرار است.

امنیت، غیر از امنیت واقعی است.)

اگر فقر و کمبودی هم واقعاً وجود نداشته باشد، اما احساس فقر زندگی را بر آدمی تباہ می‌سازد و مفاسد فراوانی به دنبال می‌آورد. اما اگر احساس غنا باشد، علاوه بر آسایش فوق العاده، ریشه بسیاری از مفاسد نیز خشکانده خواهد شد.

از احساس غنا با تعبیرات مختلفی همچون قناعت یا غنای روحی و... یاد می‌شود.

یکی از ویژگی‌های دوران ظهور، احساس غنا و بی‌نیاز روحی است. حال اگر غنای روحی به ثروت واقعی هم ضمیمه شود، چه آسایشی را به دنبال خواهد داشت.

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) خداوند دلهای امت محمد صلی الله علیه و آله را از بی‌نیازی پر می‌کند و عدل مهدی علیه السلام همه مردم را فرامی‌گیرد تا جایی که مهدی علیه السلام فرمان می‌دهد منادی جار زند چه کسی به مالی نیاز دارد؟ حضرت در ادامه فرمود پس از میان مردم به جز یک نفر برنمی‌خیزد و آن یک نفر می‌گوید من نیاز دارم پس به او گفته می‌شود نزد خزانه‌دار برو و به او بگو به راستی که مهدی به تو فرمان می‌دهد مالی به من بدھی. خزانه‌دار می‌گوید بگیر و مال را به او می‌دهد وقتی مال به دست آن فرد می‌رسد، پشیمان می‌شود و با خودش می‌گوید (آیا) از جهت نفسانی من حرج‌ترین فرد امت محمد بودم یا این که از آن چه به دیگران رسیده به من کمتر رسیده؟! سپس از پشیمانی مال را بر می‌گرداند، اما از او پس گرفته نمی‌شود و به او گفته می‌شود چیزی

که بخشیدیم باز پس نمی‌گیریم.^۱

اوج توانایی‌های روحی

مهمتر از توانایی‌های جسمی، توانایی‌های روحی است. در دوران امام زمان علیه السلام توانایی روحی نیز شگفت است.

آن زمان که قائم ما قیام نماید خداوند عزوجل... دل‌های آن‌ها را (شیعیان) همچون قطعه‌های آهن محکم سازد...^۲

اما آن زمان که امر ظهور ما اتفاق افتد و مهدی ما خارج شود هر یک از شیعیان ما جسورتر از شیر و برنده‌تر از نیزه خواهد بود، با قدمش پا بر دشمن ما می‌گذارد و با دو دستش (بدون نیاز به اسلحه) او را می‌کشد.^۳

به راستی که خداوند ترس را از دلهای شیعیان ما می‌کند و در دلهای دشمنان ما می‌نشاند پس یکی از شیعیان ما برنده‌تر از نیزه و جسورتر از شیر است، دشمنش را با نیزه‌اش زخمی می‌کند و با

۱- وَ يَمْلأُ اللَّهُ قُلُوبَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ صَغِيرًا وَ يَسْعَهُمْ عَدَلُهُ حَتَّىٰ يَأْمُرُ مُنَادِيًّا يُنَادِي
يَقُولُ مَنْ لَهُ فِي الْمَالِ حَاجَةً فَمَا يَقُولُ مِنَ النَّاسِ إِلَّا رَجُلٌ وَاحِدٌ فَيَقُولُ أَنَا فَيَقُولُ أُنْتَ
السَّدَّانَ يَعْنِي الْخَازِنَ فَقُلْ لَهُ إِنَّ الْمَهْدِيَّ يَأْمُرُكَ أَنْ تُعْطِينِي مَا لِي فَيَقُولُ لَهُ أَخْثُ حَتَّىٰ
إِذَا جَعَلْتَهُ فِي حَجَرٍ وَ أَبْرَزَهُ نَدِمَ فَيَقُولُ كُنْتَ أَجْشَعَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ نَفْسًا أَغْبَرَ عَمَّا
وَسِعَهُمْ فَيَرُدُّهُ وَ لَا يَقْبِلُ مِنْهُ فَيَقَالُ لَهُ إِنَّا لَنَا خُذْ شَيْئًا أَعْطِنَاهُ (روايت ۵)

۲- وَ جَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزِيرَ الْحَدِيدِ (روايت ۲۱)

۳- قَالَ أَبُو جَعْفرَ عَلِيُّ الرَّاغِبِ فِي قُلُوبِ شِيعَتِنَا مِنْ عَدُوِّنَا فَإِذَا وَقَعَ أَمْرُنَا وَ
خَرَجَ مَهْدِيُّنَا كَانَ أَحَدُهُمْ أَجْرَى مِنَ الْئَيْثِ وَ أَمْضَى مِنَ السَّنَانِ يَطْأُ عَدُوِّنَا بِقَدَمَيْهِ وَ
يَقْتُلُهُ بِكَفَيْهِ. (روايت ۴۵)

شمشیرش می‌زند و با پایش لگد مال می‌کند.^۱

شکوفایی ایمان و اخلاق (اوج یک رنگی)

در دوران ظهور امام زمان علیه السلام دانش و خرد شکوفا و بارور می‌گردد و به اوج خود می‌رسد. و در نتیجه آن، ایمان و اخلاق و سایر کمالات، تعالیٰ یافته و به اوج می‌رسد.

در این روایت یک نمونه از نقصان خرد و آثار آن بیان شده است: امام باقر علیه السلام از یکی از اصحابش پرسید آیا (شما به این کمال رسیده‌اید که) یکی از شما نزد برادر (دینی‌اش) بیاید و دست در جیب او کرده و آن چه نیاز دارد بردارد و برادرش (اعتراضی نکند و) او را از این کار باز ندارد؟! به حضرت پاسخ دادم که من چنین چیزی را در میان خودمان نمی‌شناسم. حضرت فرمود پس اگر چنین است چیزی (از کمال در شما) نیست. به حضرت عرض کردم پس هلاکت و نابودی (نصیب ما) است. حضرت فرمود به راستی که مردم تا کنون (آن چنان که باید و شاید) خرد‌هایشان عطا نشده است.^۲

۱- إِنَّ اللَّهَ نَزَعَ الْخَوْفَ مِنْ قُلُوبِ شِعْبَتِنَا وَ أَسْكَنَهُ قُلُوبَ أَعْدَائِنَا فَوَاحِدُهُمْ أَمْضَى مِنْ سِنَانٍ وَ أَجْرَى مِنْ لَيْثٍ يَطْعَنُ عَدُوَّهُ بِرُمْحِهِ وَ يَضْرِبُهُ بِسَيْفِهِ وَ يَدُوسُهُ بِقَدْمِهِ. (روایت ۵۲)

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَ قَالَ: أَ يَجْنِي أَحَدُكُمْ إِلَى أَخِيهِ فَيَدْخُلُ يَدَهُ فِي كِيسِهِ فَيَأْخُذُ حَاجَتَهُ فَلَا يَدْفَعُهُ فَقُلْتُ مَا أَغْرِفُ ذَلِكَ فِينَا قَالَ فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَ فَلَا شَيْءَ إِذَا قُلْتَ فَالْهَلْكَةُ إِذَا قَالَ إِنَّ الْقَوْمَ لَمْ يُعْطُوا أَحْلَامَهُمْ بَعْدًا. (روایت ۵۱)

اینک به این روایت درباره دوران ظهور توجه نمایید:

زید زراد می‌گوید به امام صادق عرض کردم می‌ترسیم که مؤمن نباشیم. حضرت فرمود چرا؟ گفتم به دلیل این که در میان خودمان کسی را نمی‌یابیم که برادر (مؤمنش) نزد او عزیزتر از درهم و دینارش باشد. و می‌یابیم که دینار و درهم نزد ما مهم‌تر از برادری است که ولایت امیرالمؤمنین، ما و او را (در یک گروه) گرد آورده است. حضرت فرمود هرگز چنین نیست، واقعاً شما مؤمن هستید و لکن ایمان شما کامل نشده است، تا این که قائم ما خروج کند در آن هنگام خداوند خردهای شما را کامل می‌سازد پس (در نتیجه) مؤمن کامل خواهید شد.^۱

مسلمان آن چه در این روایات از آن به عنوان مؤمن کامل یاد شده، مصدق منحصر نیست. با باروری خردها در دوران ظهور امام زمان علیه السلام، تمامی مظاهر ایمان و اخلاق بارور خواهد شد.

با توجه به کمال عقل و کمال ایمان در دوران ظهور، شاهد اوج رفاقت و یک رنگی کامل هستیم.

آن زمان که قائم قیام نماید (آنگاه) یک رنگی می‌آید، آن چنان که مردی دست در جیب برادرش می‌کند و به مقدار نیاز از آن بر می‌دارد

۱- زَيْدُ الزَّرَادِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ خَشْيَ أَنْ لَا نَكُونَ مُؤْمِنِينَ قَالَ وَلَمْ
ذَكَرْ فَقُلْتُ وَذَلِكَ أَنَا لَا نَجِدُ فِينَا مَنْ يَكُونُ أَخْوَهُ عِنْدَهُ آثَرَ مِنْ دِرْهَمِهِ وَ دِينَارِهِ وَ
نَجِدُ الدِّينَارَ وَ الدِّرْهَمَ آثَرَ عِنْدَنَا مِنْ أَخْ قَدْ جَمَعَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُ مُوَالَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
عَ قَالَ كَلَّا إِنَّكُمْ مُؤْمِنُونَ وَ لَكِنْ لَا تُكْمِلُونَ إِيمَانَكُمْ حَتَّى يَخْرُجَ قَائِمُنَا فَعِنْدَهَا يَجْمَعُ
اللَّهُ أَحْلَامَكُمْ فَتَكُونُونَ مُؤْمِنِينَ كَامِلِينَ... (روايت ۴۷)

و برادرش او را منع نمی‌کند.^۱

علم به تمام لغات

یکی از ویژگی‌های دوران ظهور، عالم شدن به همه لغات، حتی زبان حیوان است.

(در دوران امام زمان علیه السلام) معنی زبان هر صاحب سخنی از بشر و چهارپا و پرنده و گزنه و جنبده آشکار می‌شود و (سپس) همه زبانها نابود می‌شود و جز زبان عربی باقی نمی‌ماند...^۲

اوج آگاهی

یکی از شاخصه‌های مهم دوران ظهور اوج آگاهی در زمینه‌های گوناگون است.

به دو نمونه از این آگاهی‌ها توجه کنید:

در دوران امام زمان حکمت به شما ارزانی می‌شود (و همه از آن بهره می‌برند آن چنان که) حتی زن در خانه‌اش مطابق کتاب خدای عالی و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله حکم می‌کند.^۳

۱- حَتَّىٰ إِذْ قَامَ الْقَائِمُ جَاءَتِ الْمُزَامَلَةُ وَ يَأْتِي الرَّجُلُ إِلَى كِيسِ أَخِيهِ فَيَأْخُذُ حَاجَتَهُ لَا يَمْنَعُهُ. (رواية ۴۶)

۲- وَ يُفْصَحُ عَنْ كُلِّ ذِي نُطْقٍ مِنَ الْبَشَرِ وَ الدَّوَابِ وَ الطَّيْرِ وَ الْهَوَامِ وَ الدَّبَابِ وَ تُفْقَدُ جَمِيعُ الْلُّغَاتِ وَ لَمْ يَمْقُدْ إِلَّا اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ بِإِفْصَاحِ لِسَانِ وَاحِدٍ (رواية ۳۰)

۳- تُؤْتَوْنَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّىٰ إِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَقْضِي فِي بَيْتِهَا بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَ سُئَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ص (رواية ۸)

این چنین است که (در دوران امام زمان علیه السلام) خداوند به خاطر کرامت شیعیان، هدیه‌ای (آگاهی) به آنان می‌بخشد که چیزی در زمین و درون زمین از آنان پوشیده نخواهد بود. آن چنان که اگر مردی از آنان اراده کند بداند خانواده‌اش چه می‌کنند، خواهد دانست، و به خانواده‌اش اطلاع خواهد داد که نسبت به کارهای آنان آگاهی می‌یابد.^۱

سرازیر شدن همه‌ی دانش‌ها

یکی از ویژگی‌های شگفت عصر ظهور که درک آن دشوار است پخش شدن همه دانش در میان مردم است.

علم بیست و هفت حرف است. تمامی آن چه پیامبران آورده‌اند دو حرف علم است و مردم تا کنون به غیر دو حرف، نمی‌شناسند. آن زمان که قائم ما قیام کند، بیست و پنج حرف دیگر را آشکار سازد و آنها را در میان مردم منشر می‌کند و دو حرف (پیشین) را به آن ضمیمه نماید تا تمام آن بیست و هفت حرف را منشر نماید.^۲

۱- ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ لَيَهْبُ لِشِيعَتِنَا كَرَامَةً۔ لَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ مَا كَانَ فِيهَا حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ يُرِيدُ أَنْ يَعْلَمَ عِلْمًا أَهْلَ بَيْتِهِ فَيَخْبِرُهُمْ بِعِلْمٍ مَا يَعْمَلُونَ

(روايت ۳۹)

۲- الْعِلْمُ سَبْعَةٌ وَ عِشْرُونَ حَرْفًا فَجَمِيعُ مَا جَاءَتْ بِهِ الرَّسُولُ حَرْفَانَ فَلَمْ يَعْرِفِ النَّاسُ حَتَّى الْيَوْمِ غَيْرَ الْحَرْفَيْنِ فَإِذَا قَامَ قَائِمُنَا أَخْرَجَ الْخَمْسَةَ وَ الْعِشْرِينَ حَرْفًا فَبَثَثَهَا فِي النَّاسِ وَ ضَمَ إِلَيْهَا الْحَرْفَيْنِ حَتَّى يَبْثَثُهَا سَبْعَةً وَ عِشْرِينَ حَرْفًا. (روايت ۵۳)

عدم نیاز به آموزش
با «اوج آگاهی» و «سرازیر شدن همه‌ی دانش‌ها» در دوران ظهور
آشنا شدیم.

اما نکته مهم در دانشمند شدن مؤمنین این است که دانش با
عنایت خدا به دلها راه پیدا می‌کند و نه با آموزش.

توجه کنید:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) دانش در دلهاي مؤمنان
افکنده می‌شود. از اين رو مؤمن به آموزش و دریافت دانشی که نزد
برادر (مؤمن)ش هست، نیاز ندارد. در اين روز تأویل اين آيه (محقق
می‌شود که) خداوند از (رحمت) واسعه خودش (آن چنان می‌دهد که)
همگی را بی نیاز می‌کند.^۱

اوج شکوفایی خردها

دوران ظهور امام زمان علیه السلام، ویژگی‌های منحصر به فردی
دارد که در اندیشه ما نمی‌گنجد. همچنان که بهشت آن چنان
والاست که در قلب هیچ بشر دنیایی خطور نمی‌کند.

یکی از علل این که دوران ظهور، همچون بهشت، در اندیشه
بشری نمی‌گنجد، این است که ریشه و اساس آن ویژگی‌ها، شناخته
نشده است.

۱- يَقْدِفُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ الْعِلْمُ فَلَا يَحْتَاجُ مُؤْمِنٌ إِلَى مَا عِنْدَ أَخِيهِ مِنْ عِلْمٍ
فَيَوْمَئِذٍ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ يَعْنِي اللَّهُ كُلًا مِنْ سَعْتِهِ (روايت ۷)

مهمترین عامل و مؤلفه ترقی فردی و اجتماعی دوران ظهور، رشد خرد و بلوغ عقلانی است.

البته به دلیل این که حقیقت خود عقل ناشناخته است، درک تمامی آثار آن نیز کار آسانی نیست.

پیش از این یکی از آثار رشد خرد ذکر شد:

ایمان شما کامل نمی‌شود تا این که قائم ما خروج کند پس در آن هنگام خداوند درک شما را جمع (و متمرکز و کامل) می‌کند، پس از آن شما مؤمن کامل می‌گردید.^۱

قوت خرد و تکمیل عقلها، ریشه‌ی همه کمالات است. این مهم یکی از دستاوردهای ریشه‌ای ظهور امام زمان علیه السلام است: امام باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که قائم ما قیام کند دستش را بر سر بندگان قرار می‌دهد و خداوند به واسطه آن، عقول آن‌ها را جمع می‌کند و درکها را کامل می‌نماید...^۲

هنگامی که قائم ما قیام کند دستش را بر روی سر بندگان قرار می‌دهد و به (برکت) دست آن حضرت، عقول آن‌ها را جمع می‌کند و درک آن‌ها را کامل می‌نماید.^۳

در برخی از روایات به جای واژه «احلامکم» واژه «اخلاقکم» آمده

۱- كَلَّا إِلَكُمْ مُؤْمِنُونَ وَ لَكِنْ لَا تُكْمِلُونَ إِيمَانَكُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجَ قَائِمُنَا فَعِنْدَهَا يَجْمَعُ اللَّهُ أَحْلَامَكُمْ فَتَكُونُونَ مُؤْمِنِينَ كَامِلِينَ... (روايت ۴۷)

۲- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ الْكَفْلَةِ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ اللَّهُ بِهِ عُقُولَهُمْ وَأَكْمَلَ بِهِ أَحْلَامَهُمْ. (روايت ۴۸)

۳- عَنْ أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ الْكَفْلَةِ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عُقُولَهُمْ وَكَمَلَتْ بِهَا أَحْلَامَهُمْ. (روايت ۵۰)

است.

هنگامی که قائم ما قیام کند دستش را بر روی سر بندگان قرار می‌دهد و به (برکت) دست آن حضرت، عقول آن‌ها را تجمیع (و کامل) می‌کند و اخلاق آنها را کامل می‌نماید.^۱

در این روایت ممکن است «اخلاق» نسخه بدل «احلام» باشد. اما احتمال این هم می‌رود که در این روایت تکمیل اخلاق به عنوان یکی از آثار تکمیل خرد، مطرح شده باشد.

دست خدا بر سر رعیت امام زمان

از شگفتی‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام رشد عقول و علوم است. در برخی از روایات اشاره به ریشه این امر آمده است: آن زمان که مشیت الهی درباره (ظهور قائم علیه السلام) تحقق یابد، خروج می‌کند. پس مردم از تعجب می‌گویند این چه امری بود که اتفاق افتاد؟ و خداوند به خاطر قائم علیه السلام دستی بر سر شهروندان او می‌گذارد.^۲

پیداست که همه معصومین علیهم السلام، دست خدا (يد الله) هستند، اما پیش از ظهور امام زمان علیه السلام دچار موانع دشمنان هستند. با ظهور حضرت همه موانع برطرف می‌گردد و به برکت دست امام زمان علیه السلام، رشد علمی و عقلی رقم می‌خورد.

۱- عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رَءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عَقُولَهُمْ وَأَكْمَلَ بِهَا أَخْلَاقَهُمْ. (رواية ۴۹)

۲- وَيَضْعُ اللَّهُ لَهُ يَدًا عَلَى رَأْسِ رَعِيَّتِهِ. (رواية ۶۴)

پرواز در آسمان و حرکت بر روی آب
از توانایی‌های فوق العاده انسان در دوران ظهور حرکت در فضا و
بر روی آب دریاهاست.

و پیامبر صلی الله علیه و آل‌ه به مهدی علیه السلام می‌گوید که همراه با فرشتگان و مؤمنان خالص جنی و انسی و همراه نقیبات که انتخاب شده‌اند و همراه هر کسی که صدای تو را شنید و خدا را فرمان برد، حرکت کن پس سوارانت را در هوا بتازان که آنان همچنان که در زمین می‌دوند در هوا نیز حرکت می‌کنند و همچنین سوارانت را بر رو آب در دریاها و سرزمین‌ها بتازان، پس آنان با اسبهایشان (در دریاها) می‌دوند، ولی پایشان تر نمی‌گردد و سوارانت همراه پرندگان پرواز می‌کنند و از هر چیز پیشی می‌گیرند...^۱

حضور فرشتگان در میان مردم
یکی از شاخصه‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام، نقش فرشتگان در زندگی انسان است.
نقش فرشتگان در دوران ظهور بسیار متنوع و گسترده است. در ادامه با برخی از آنها آشنا می‌شویم.
حضور فرشتگان در میان مردم، به شکلهای مختلفی در روایات

۱- وَيَقُولُ لِلْمَهْدِيِّ سِرْ بِالْمَلَائِكَةِ وَخُلَصَاءِ الْجَنِّ وَالْإِنْسَنِ وَنُقَائِكَ الْمُخْتَارِينَ وَمَنْ سَمِعَ وَأَطَاعَ اللَّهَ لَنَا فَأَخْمِلُ خَيْلَكَ فِي الْهَوَاءِ فَإِنَّهَا تَرْكُضُ كَمَا تَرْكُضُ عَلَى الْأَرْضِ وَاحْمِلُهَا عَلَى وَجْهِ الْمَاءِ فِي الْبَحَارِ وَالْأَمْصَارِ فَإِنَّهَا تَرْكُضُ بِحَوَافِرِهَا عَلَيْهِ فَلَا يُبَلِّلُ لَهَا حَافِرٌ وَإِنَّهَا تَسِيرُ مَعَ الطَّيْرِ وَتَسْبِقُ كُلَّ شَيْءٍ (روايت ۲۹)

بیان شده است. توجه کنید:

زمانی که قائم قیام کند خداوند به فرشتگان فرمان دهد تا آنها بر مؤمنان سلام کنند و در مجالسیشان با آنها همتشیخ گردند^۱
(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) مؤمنان با فرشتگان مصافحه می‌کنند و به مؤمنان وحی می‌شود^۲

مفضل گفت ای آقای من آیا فرشتگان و جنیان برای مردم آشکار می‌شوند؟ حضرت فرمود بله، سوگند به خدا ای مفضل، و مردم با فرشتگان و جنیان سخن خواهند گفت همچنان که انسان با اطرافیان و بستگانش سخن می‌گوید. گفتم ای آقای من آیا فرشتگان و جنیان با او حرکت (و همراهی) می‌کنند؟ فرمود بله، سوگند به خدا ای مفضل، مطمئنا در سرزمین هجرت که میان کوفه و نجف است فرود می‌آیند (و ساکن می‌گردند)...^۳

سفر با ابر و پرواز با فرشتگان

یکی از شاخصه‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام، سفر با ابر

۱- إِذَا قَامَ الْقَائِمُ، يَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ بِالسَّلَامِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَالْجُلوسِ مَعَهُمْ فِي مَجَالِسِهِمْ (رواية ۲۵)

۲- وَيُصَافِحُ الْمُؤْمِنُونَ الْمَلَائِكَةَ، وَيُوحَى إِلَيْهِمْ (رواية ۴)

۳- قَالَ الْمُفَضَّلُ يَا سَيِّدِي وَتَظَهَرُ الْمَلَائِكَةُ وَالْجَنُّ لِلنَّاسِ قَالَ إِي وَاللَّهِ يَا مُفَضَّلُ وَيُخَاطِبُونَهُمْ كَمَا يَكُونُ الرَّجُلُ مَعَ حَاشِيَتِهِ وَأَهْلِهِ قُلْتُ يَا سَيِّدِي وَيَسِيرُونَ مَعَهُ قَالَ إِي وَاللَّهِ يَا مُفَضَّلُ وَلَيَنْزَلَنَّ أَرْضَ الْهَجْرَةِ مَا بَيْنَ الْكُوفَةِ وَالثَّجَفِ وَعَدَدُ أَصْحَابِهِ عَحِينَذِ سِتَّةٍ وَأَرْبَعُونَ أَلْفًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَسِتَّةُ آلَافٍ مِنَ الْجِنِّ وَفِي رِوَايَةِ أُخْرَى وَمِثْلُهَا مِنَ الْجِنِّ بِهِمْ يَنْصُرُهُ اللَّهُ وَيَفْتَحُ عَلَى يَدَيْهِ (رواية ۲۸)

و پرواز با فرشتگان و همراهی با آنان و... است.

پیش از این گذشت که:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) برخی از مؤمنان در ابرها سیر می‌کنند و برخی از آنها با فرشتگان پرواز می‌کنند و برخی با فرشتگان راه می‌روند^۱

در ادامه روایت به خدمت تراابری فرشتگان اشاره می‌شود. توجه کنید:

زمانی که قائم قیام کند... هر گاه یکی از مؤمنان نیازی پیدا کند قائم برخی از فرشتگان را برای آوردنش می‌فرستد آن فرشته نیز مؤمن را برداشته تا نزد قائم بیاورد پس قائم خواسته‌اش را برآورده می‌سازد و فرشته او را باز گرداند. برخی از مؤمنان در ابرها سیر می‌کنند و برخی از آنها با فرشتگان پرواز می‌کنند و برخی با فرشتگان راه می‌روند...^۲

ربودن گوی سبقت از فرشتگان

اقتضای آفرینش الهی برتری نوع آدمی بر فرشتگان است. اما این

۱- وَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَسِيرُ فِي السَّحَابِ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَطِيرُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ، وَ مِنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي مَعَ الْمَلَائِكَةِ مَشِياً (روایت ۲۵)

۲- إِذَا قَامَ الْقَائِمُ، يَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ بِالسَّلَامِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَ الْجُلوسُ مَعَهُمْ فِي
مَحَالِسِهِمْ، فَإِذَا أَرَادَ وَاحِدٌ حَاجَةً أَرْسَلَ الْقَائِمَ مِنْ بَعْضِ الْمَلَائِكَةِ أَنْ يَحْمِلَهُ، فَيَخْمُلُهُ
الْمَلَكُ حَتَّى يَأْتِيَ الْقَائِمَ، فَيَقْضِيَ حَاجَتَهُ، ثُمَّ يَرْدُهُ. وَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَسِيرُ فِي
السَّحَابِ، وَ نَهُمْ مَنْ يَطِيرُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي مَعَ الْمَلَائِكَةِ
مَشِياً... (روایت ۲۵)

اقتضا به دلیل آلودگی برخی از انسانها به گناه تا مرز پست‌تر از چهارپایان تنزل می‌یابند.

یکی از شاخصه‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام این است که برتری ذاتی انسان بر فرشتگان از مرحله اقتضا به فعلیت رسیده و تحقق می‌یابد.

این چنین است که امام معصوم می‌فرماید:
(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) برخی از مؤمنان از فرشتگان سبقت گرفته و پیش می‌افتد^۱

مرجعیت و قضاوت مؤمن بر فرشتگان

پیش از این از همنشینی فرشتگان با انسان و خدمت فرشتگان به انسان و نیز برتری انسان از فرشتگان سخن گفتیم.
اما اینک یک شاخصه مهم دیگر مرجعیت مؤمن برای حل اختلاف فرشتگان و قضاوت میان آنهاست. توجه کنید:
(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) فرشتگان نزد برخی از مؤمنان برای رفع اختلاف می‌آیند و مؤمن نزد خدا عزیزتر از فرشتگان است و قائم علیه السلام برخی از مؤمنان را میان صدهزار فرشته قاضی قرار می‌دهد.^۲

۱- وَ مِنْهُمْ مَنْ يَسْبِقُ الْمَلَائِكَةَ (روايت ۲۵)

۲- وَ مِنْهُمْ مَنْ تَحَاكِمُ الْمَلَائِكَةُ إِلَيْهِ؛ وَ الْمُؤْمِنُونَ أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ؛ وَ مِنْهُمْ مَنْ يُصَرِّهُ الْقَائِمُ قَاضِيًّا بَيْنَ مِائَةِ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةَ (روايت ۲۵)

دوران ظهور و عدالت حقیقی و واقعی (حکم داودی)

عدالت در جهان معاصر از طریق اجرای قانون تجلی می‌یابد. یکی از چالشهای اساسی اجرای عدالت، عادلانه بودن خود قانون است.

اسلام کامل، عدالت ممکن را (تأکید می‌شود عدالت ممکن را) از طریق مجموعه قوانین، در مرحله ظاهر تأمین و تضمین کرده است. چالش دوم اجرای عدالت، در رابطه با ساختار اجرای عدالت است. شرایط قضاؤت با همه سختگیری‌ها و حتی با وجود عدالت قاضی، متنضم عصمت نیست. از این رو پیوسته خطاهای ناخواسته‌ی ناشی از خطای قاضی محتمل است.

همچنین در مواردی که شاکی فاقد مستندات کافی است و نیاز به شهود و قسم پیدا می‌شود، خطا محتمل است.

زیرا در این گونه موارد، هر چند یکی از اساسی‌ترین شرایط شهود، عدالت است، اما عدالت، هیچ گاه مستلزم عصمت و موجب خطای پذیری شهود و قسم خورنده نیست. چرا که علاوه بر خطاهای ناخواسته‌ی شهود، چه بسا شهود دچار لغزش گردند و به ناحق شهادت دهند و....

از این رو عدالت واقعی، علاوه بر قانون عادلانه و حاکم عادل و مجری عادل، همچنان با خلاً اساسی روبروست.

از آن جایی که در دوران پیش از ظهور، بستر عدالت در مرحله واقع فراهم نیست، اسلام بر اساس ضرورت، این خلاً را پذیرفته و به همان عدالت در مرحله ظاهر بسنده کرده است.

اما در دوران ظهور بستر عدالت در مرحله واقع نیز فراهم می‌گردد و ویژگی‌های دوران ظهور، شرایط الزامی تحقق عدالت واقعی را تأمین و تضمین می‌کند.

بر همین اساس پای حکم داوودی برای مرتفع ساختن این خلا در دوران ظهور به میان آمده است.

حکم داوودی نمادی است که ریشه در تاریخ حکومت داود پیامبر و نیز امیرالمؤمنین علیه السلام دارد.

با صرف نظر از جنبه‌های تاریخی آن، حکم داوودی عبارت است از حکمی که در آن از شاهد و قسم استفاده نمی‌شود. بلکه در صورت فقدان مستندات کافی، با علم واقعی، حقیقت قضایا آشکار می‌شود. با توجه به علم بی‌پایان امام و نیز عصمتی که از آن علم متولد می‌شود، دیگر هیچ گاه امکان خطا در رسیدن حق به حقدار نمی‌رود. هر چند تاریخ بشریت به تعداد انگشت شماری، این ویژگی قضاؤت را تجربه کرده است، اما دوران ظهور، این ویژگی قضاؤت، فraigir و گستردگی می‌گردد، تا آن جا که در هیچ حکمی، ناخواسته حق حقدار را پایمال نمی‌کند.

به برخی از احادیث در این باره توجه کنید:

چون قائم آل محمد علیهم السلام قیام نماید بحکم داود میان مردم حکم کند، نیازمند به گواه نباشد، خدای تعالیٰ به او الهام فرماید و او از روی علم خود داوری کند و هر قومی را به آن چه که پنهان کرده‌اند خبر می‌دهد...^۱

۱- إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمٍ دَاؤْدَ لَا يَخْتَاجُ إِلَى

از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: دنیا تمام نمی‌شود تا این که مردی از (نسل) من خروج کند که به حکم آل داود حکم می‌کند و (از همین رو در تشخیص حق) از شاهدی نمی‌پرسد (بلکه) به هر کسی حکم (واقعی) خودش را عطا می‌کند.^۱

هنگامی که قائم آل محمد قیام کند به حکم داود و سلیمان حکم می‌کند از مردم شاهدی نمی‌طلبد.^۲

آن زمان که قائم ما قیام کند... میان مردم به حکم داودی و حکم محمدی حکم نماید.^۳

آن زمان که قائم آل محمد علیهم السلام قیام نماید، میان مردم به حکم داود قضاوت کند نیازی به بیانه ندارد خداوند تعالیٰ به او الهام نماید پس او به علم خودش حکم نماید.^۴

همان گونه که اشاره شد حکم داودی پیشینه‌ی تاریخی دارد. از تاریخ داود پیامبر که بگذریم، رد پای آن را در قضاوت‌های امیرالمؤمنین علیه السلام نیز می‌یابیم.

تاریخ، قضاوت‌هایی از امیرالمؤمنین علیه السلام را ثبت کرده است

بَيْنَةٌ يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَحْكُمُ بِعِلْمِهِ وَيُخْبِرُ كُلَّ قَوْمٍ بِمَا أَسْتَبْطَنُوهُ... (روايت ۵۹)

۱- لَا تَذَهَّبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ يَحْكُمُ بِحُكْمَةِ آلِ دَاؤَدَ وَلَا يَسْأَلُ عَنْ بَيْنَةٍ يُعْطِي كُلَّ نَفْسٍ حُكْمَهَا. (روايت ۶۰)

۲- عَنْهُ عَقَالَ: إِذَا قَامَ قَائِمٌ آلِ مُحَمَّدٍ حَكَمَ بِحُكْمِ دَاؤَدَ وَسُلَيْمَانَ لَا يَسْأَلُ النَّاسَ بَيْنَةً. (روايت ۶۱)

۳- وَ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاؤَدَ وَ حَكَمَ مُحَمَّدٌ ص (روايت ۲۰)

۴- إِذَا قَامَ قَائِمٌ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاؤَدَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى بَيْنَةٍ يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَحْكُمُ بِعِلْمِهِ. (روايت ۵۸)

که حضرت در عین رعایت همه موازین قضاوت (از بینه و شهود و قسم)، با به کار بردن شگردهایی، واقع را کشف کرده و مطابق عدالت در مرحله واقع حکم نموده است.

به سخنی دیگر حضرت میان رعایت موازین قضاوت که متکفل عدالت در مرحله ظاهر است و نیز عدالت واقعی، جمع کرده است.

بر همین اساس در قضاوتهای محدودی که از معصومین علیهم السلام سر زده است، یک مورد پیدا نمی‌شود که حکم آنها، تنها مطابق عدالت ظاهري و در تضاد با عدالت در مرحله واقع بوده است. اما به تصریح روایات در دوران ظهور دیگر نیازی به رعایت عدالت در مرحله ظاهر وجود ندارد، بلکه به علم الهی امام، برای اجرای عدالت واقعی بسنده می‌شود.

در منابع وحی از این امر با تعبیر حکم داؤدی یاد شده است. چرا که در حکم داؤدی هیچ گاه احتمال خطا نمی‌رود.

حکومت فرازمینی

یکی از مسائل جالبی که در روایات اشاره شده، آبادانی آسمانها و کرات دیگر است. به این معنا که حیات منحصر به کره خاکی نیست، بلکه در سایر کرات نیز حیات جریان دارد.

به برخی از این روایات توجه کنید:

این ستارگانی که در آسمان است، شهرهایی هستند همانند
شهرهای زمین...^۱

۱- هَذِهِ النُّجُومُ الَّتِي فِي السَّمَاءِ مَدَائِنٌ مِثْلُ الْمَدَائِنِ الَّتِي فِي الْأَرْضِ.... (روایت ۵۴)

هفت آسمان، هیچ آسمانی نیست مگر این که در آن مخلوقاتی وجود دارد و میان هر آسمانی با آسمان دیگر (نیز) مخلوقاتی وجود دارد، تا این که به آسمان هفتم برسد. پرسیدم زمین (نیز این چنین است)? فرمود زمین نیز هفت تاست، در پنج تای آنها آفریدگانی از آفریدگان پروردگار وجود دارد و دو تای آنها هواء (و خالی) است در آن دو چیزی نیست.^۱

یکی از ویژگی‌های امام زمان علیه السلام بهمندی از اسبابی است که امکان بالا رفتن در آسمانهای هفتگانه را فراهم می‌آورد.

امام باقر علیه السلام فرمود: آگاه باشید که ذوالقرنین در انتخاب یکی از دو (نوع) ابر آزاد گذاشته شد. پس او ابر رام را برگزید و ابر دشوار (و سخت و نیرومند) برای صاحب شما (امام زمان علیه السلام) ذخیره شده است. از امام پرسیدم ابر دشوار چیست؟ ابرهایی که در آن رعد و برق و صاعقه است. پس صاحب شما بر آن سوار خواهد شد. آگاه باشید که به راستی که او به زودی بر ابر سوار خواهد شد و در اسباب، اسباب آسمانهای هفتگانه بالا خواهد رفت که پنج آسمان آن آباد و دو آسمان آن متروکه است.^۲

۱- سَبْعُ سَمَاوَاتٍ لَّيْسَ مِنْهَا سَمَاءٌ إِلَّا وَفِيهَا خَلْقٌ وَبَيْنَهَا وَبَيْنَ الْأُخْرَى خَلْقٌ حَتَّى يَسْتَهِنَ إِلَى السَّابِعَةِ قُلْتُ وَالْأَرْضُ قَالَ سَبْعٌ مِنْهُنَّ خَمْسٌ فِيهِنَّ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ الرَّبِّ وَاثْنَانِ هَوَاءٌ لَّيْسَ فِيهِمَا شَيْءٌ. (روايت ۵۵)

۲- أَمَا إِنَّ ذَا الْقَرْنَيْنِ قَدْ خُيُّرَ السَّحَابَيْنِ فَاخْتَارَ الدَّلْوَلَ وَذَخَرَ لِصَاحِبِكُمُ الصَّعْبَ قُلْتُ وَمَا الصَّعْبُ قَالَ مَا كَانَ مِنْ سَحَابٍ فِيهِ رَعْدٌ وَبَرْقٌ وَصَاعِقَةً فَصَاحِبِكُمْ يَرْكَبُهُ أَمَا إِنَّهُ سَيَرُكُ السَّحَابَ وَيَرْقَى فِي الْأَسْبَابِ أَسْبَابِ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ خَمْسَةً عَوَامِرٍ وَاثْنَيْنِ [اثْنَانِ] خَرَابٌ. (روايت ۵۶)

و صد البته که زمین را به وسیله آخرين فرد از آل محمد، از دشمنانم پاک خواهم ساخت و او را مالک تمام شرق و غرب زمین خواهد ساخت و بادها را مسخر او خواهم ساخت و ابرهای دشوار را رام او خواهم ساخت و او را در اسباب بالا خواهم برد و او را با سربازانم پیروز خواهم ساخت و با فرشتگانم مدد خواهم کرد تا این که دعوت من آشکار گردد و تمامی خلائق (اعتقاد به) وحدانیت من مجتمع شوند. سپس فرمانروایی او را ادامه خواهم داد و روزگاران را تا روز قیامت میان اولیائیم دست به دست خواهم کرد.^۱

پیش از این نیز گذشت که:

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) فرشتگان نزد برخی از مؤمنان برای رفع اختلاف می‌آیند و مؤمن بر خدا عزیزتر از فرشتگان است و قائم برخی از مؤمنان را میان صدهزار فرشته قاضی قرار می‌دهد.^۲

امور یاد شده این احتمال را تقویت می‌کند که حکومت امام زمان در دوران ظهور محدود به کره خاکی نبوده و حکومتی فرازمنی برقرار خواهد شد.

۱- وَ لَأَطْهَرَنَّ الْأَرْضَ بَاخِرِهِمْ مِنْ أَعْدَائِي وَ لَأَمْلَكَنَّ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ مَغَارِبَهَا وَ لَأُسْخِرَنَّ لَهُ الرِّيَاحَ وَ لَأَذْكَلَنَّ لَهُ السَّحَابَ الصَّفَابَ وَ لَأُرْقِبَنَّ فِي الْأَسْبَابِ وَ لَأَنْصُرَنَّ بِجُنْدِي وَ لَأَمْدِنَّهُ بِمَلَائِكَتِي حَتَّى يُعْلَمَ دَعْوَتِي وَ يَجْمَعَ الْخَلْقَ عَلَى تَوْحِيدِي ثُمَّ لَأَدِيمَنَّ مُلْكَهُ وَ لَأَدَوْلَنَّ الْأَيَامَ بَيْنَ أَوْلَائِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (روايت ۵۷)

۲- وَ مِنْهُمْ مَنْ تَتَحَاكَمُ الْمَلَائِكَةُ إِلَيْهِ؛ وَ الْمُؤْمِنُونَ أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ؛ وَ مِنْهُمْ مَنْ يُصَيِّرُهُ الْقَاطِمُ قَاضِيًّا بَيْنَ مِائَةِ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ (روايت ۲۵)

ظهور و بی نیازی از نور خورشید

یکی از ویژگی‌های شگفت دوران ظهر امام زمان علیه السلام تفسیر این آیه از قرآن است:

وَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَّبِّهَا... (زمیر ۶۹)

و زمین به نور پروردگارش روشن گردد...

این آیه به بی‌نیازی مردم از نور مادی در زمان ظهر امام زمان علیه السلام تفسیر شده است. زیرا نور معنوی خورشید ولایت بر جهان پرتو افکنی می‌کند.

به راستی که قائم ما هنگامی که قیام کند زمین به نور پروردگارش درخشان می‌گردد و بندگان از نور خورشید بی‌نیاز می‌گردند و تاریکی می‌رود...^۱

به راستی که قائم ما هنگامی که قیام نماید زمین به نور پروردگارش درخشان شود و مردم از نور خورشید بی‌نیاز گردند، و شب و روز یکی گردد و تاریکی یکسره از میان برود...^۲

روشنی سرزمین‌ها، نور امام زمان خواهد بود و مردم دیگر نیازی به خورشید و ماه پیدا نمی‌کنند...^۳

۱- إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَّبِّهَا وَ اسْتَغْنَى الْعِبَادُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ وَ ذَهَبَتِ الظُّلْمَةُ... (روايت ۱)

۲- إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَّبِّهَا، وَ اسْتَغْنَى الْعِبَادُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ، وَ صَارَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ وَاحِدًا، وَ ذَهَبَتِ الظُّلْمَةُ... (روايت ۳)

۳- وَ يَكُونُ ضَوْءُ الْبِلَادِ نُورًا، وَ لَا يَحْتَاجُونَ إِلَى شَمْسٍ وَ لَا قَمَرٍ (روايت ۴)

زمانی که قائم علیه السلام خروج کند زمین به نور او درخشنان می‌گردد...^۱

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام شنید که حضرت درباره این سخن خدا در قرآن که «و زمین به نور پروردگارش درخشنان گردد» فرمود: پروردگار زمین، امام زمین است. به امام گفتم پس زمانی که امام خروج کند چه خواهد شد؟ فرمود در این دوران مردم از پرتو خورشید و نور ماه بی‌نیاز خواهند شد و به نور امام بسته می‌کنند.^۲

تاکید مجدد بر این نکته شایسته و بایسته است که درک هر مطلبی، متکی بر اصول اولیه آن است. این امر یک قانون عقلی بنیادین و فراگیر در همه رشته‌های علوم است.

به صراحة قرآن، نور معنوی (اشراق رب) موجب بی‌نیازی بهشتیان از نور خورشید مادی می‌گردد.

پیداست که درک و ایمان به این آیه مسلم قرآنی، بدون اصول اولیه ممکن نیست.

بی‌نیاز از نور خورشید در دوران ظهور نیز بر همین قانون عقلی استوار است.

ناگفته پیداست که بدون در نظر گرفتن اصول اولیه، نه تنها بی‌نیازی از نور خورشید قابل درک نیست، بلکه ویژگی‌های بسیاری از

۱- فَإِذَا خَرَجَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِهِ... (روايت ۲۶)

۲- رَبُّ الْأَرْضِ إِمَامُ الْأَرْضِ قُلْتُ فَإِذَا خَرَجَ يَكُونُ مَا ذَا قَالَ إِذَا يَسْتَغْنِي النَّاسُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ وَنُورِ الْقَمَرِ وَيَجْتَزِئُونَ بِنُورِ الْإِمَامِ. (روايت ۲۷)

دوران ظهور و حتی برخی از مسلمات دین در سایر حوزه‌ها قابل درک نخواهد بود.

فرمانبرداری نظام کیهانی از قائم علیه السلام و طولانی شدن زمان یکی از شگفتی‌های دوران ظهور، تصرف قائم علیه السلام در نظام کیهانی است. از جمله‌های تصرفات، فرمانبرداری ماه و خورشید از آن حضرت است.

(در دوران ظهور، قائم علیه السلام) خورشید و ماه را فرا می‌خواند و آن دو (فرمانبرداری کرده و) به حضرت پاسخ می‌دهند و زمین برای آن حضرت پیچیده می‌شود (و با طی الارض حرکت می‌کند) و به او وحی می‌شود پس به فرمان خداوند عمل خواهد کرد.^۱

یکی از مصاديق تصرف در نظام کیهانی، تغییر واحد زمان در دوران ظهور امام زمان علیه السلام است. توجه کنید.

هنگامی که قائم قیام کند... هفت سال عمر کند که هر سالش برابر ده سال از این سالهای شماست، سپس خداوند آن چه را که بخواهد انجام می‌دهد. به حضرت عرض کردم فدای شما گردم چگونه سالها طولانی می‌گردد؟ فرمود خداوند به فلك دستور می‌دهد که

۱- وَعَنْهُ عَقَالَ يَمْلِكُ الْقَائِمُ ثَلَاثَيْمِائَةَ سَنَةٍ وَيَزْدَادُ تِسْعًا كَمَا لَبِثَ أَهْلُ الْكَهْفِ فِي كَهْفِهِمْ يَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا فَيَفْتَحُ اللَّهُ لَهُ شَرَقَ الْأَرْضِ وَغَرْبَهَا وَيَقْتُلُ النَّاسَ حَتَّى لَا يَبْقَى إِلَّا دِينُ مُحَمَّدٍ وَيَسِيرُ بَسِيرَةَ سُلَيْمَانَ بْنَ دَاؤَدَ وَيَدْعُو الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ فِي جِبَانِهِ وَتُطْوَى لَهُ الْأَرْضُ وَيُوحَى إِلَيْهِ فَيَعْمَلُ بِالْوَحْيِ يَأْمُرُ اللَّهَ (روايت ۶۲)

درنگ نموده و به کندی حرکت کند، از این رو روزها طولانی می‌گردد...^۱

عبدالکریم خشумی گفت به امام صادق علیه السلام گفتم قائم چند سال حکومت می‌کند؟ فرمود هفت سال. (اما) روزها و شبها طولانی می‌شود آن چنان که یک سال از سالهای دوران ظهور به اندازه ده سال از سالهای شماست پس سلطنت او هفتاد سال از سالهای شما می‌شود...^۲

ناگفته پیداست که در نظام پیچیده کیهانی، اندک تصرفی در حرکت خورشید و ماه مستلزم تصرف در تمام کیهان است.

فخر فروشی زمین

یکی از ویژگی‌های دوران ظهور امام زمان علیه السلام فخر فروشی زمین به خاطر عبور یاران قائم علیه السلام است.

۱- فَيَمْكُثُ عَلَى ذَلِكَ سَبْعَ سِنِينَ مِقْدَارٌ كُلُّ سَنَةٍ عَشْرُ سِنِينَ مِنْ سِنِيكُمْ هَذِهِ ثُمَّ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ قَالَ قُلْتُ لَهُ جَعَلْتُ فِدَائِيَ فَكَيْفَ تَطُولُ السُّنُونَ قَالَ يَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى الْفَلَكَ وَ قِلَّةُ الْحَرَكَةِ فَتَطُولُ الْأَيَامُ لِذَلِكَ وَ السُّنُونَ قَالَ قُلْتُ لَهُ إِنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّ الْفَلَكَ إِذَا تَغَيَّرَ فَسَدَ قَالَ ذَلِكَ قَوْلُ الزَّنَادِيقَةِ فَأَمَّا الْمُسْلِمُونَ فَلَا سَبِيلَ لَهُمْ إِلَى ذَلِكَ وَ قَدْ شَقَّ اللَّهُ الْقَمَرَ لِنَبِيِّهِ صَ وَ رَدَّ الشَّمْسَ مِنْ قَبْلِهِ لِيُوشَعَ بْنَ نُونَ وَ أَخْبَرَ بِطُولِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ أَنَّهُ كَافَلَ سَنَةً مِمَّا تَعَدُّونَ. (رواية ۱۸)

۲- عَبْدُ الْكَرِيمِ الْخَثْعَمِيُّ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ كَمْ يَمْلِكُ الْقَائِمُ عَ فَقَالَ سَبْعَ سِنِينَ يَطُولُ الْأَيَامُ وَ الْلَّيَالِي حَتَّى تَكُونَ السَّنَةُ مِنْ سِنِيهِ مِقْدَارٌ عَشْرُ سِنِينَ مِنْ سِنِيكُمْ فَيَكُونُ سُنُوْ مُلْكِهِ سَبْعينَ سَنَةً مِنْ سِنِيكُمْ هَذِهِ (رواية ۳۱)

(همگی) در همه امور به دنبال جلب خشنودی یاران قائم هستند، حتی قطعه‌ای از زمینی بر قطعه دیگر افتخار می‌کند و می‌گوید امروز مردی از یاران قائم علیه السلام از روی من گذشت.^۱

رضایت عمومی

برخی از ویژگی‌های دوران امام زمان علیه السلام ناظر به موردهای خاصی است. اما برخی دیگر از ویژگی‌ها ناظر به مجموعه‌ای از امور است. از جمله رضایت و خشنودی عمومی از اوضاع و احوال آن دوران است. در روایات متعددی این چنین آمده است:

(در دوران امام زمان علیه السلام) فرشتگان ساکن آسمان و مردم ساکن زمین از او خشنود گردند.^۲

تردیدی نیست که خشنودی تمامی ساکنین زمین، نتیجه وجود ویژگی‌های فراوانی است.

اما فوق العادگی امر آن جاست که این خشنودی منحصر به زمینیان نیست، بلکه آسمانیان نیز همگی خشنود می‌گردند. خشنودی آسمانیان تعبیر دیگری از خشنودی تمامی عالم آفرینش است.

پیداست که در دل خشنودی تمامی عالم آفرینش، امور فراوانی نهفته است.

۱- يَطْلُبُ رَضَاهُمْ فِي كُلِّ شَيْءٍ، حَتَّى تَفْخَرَ الْأَرْضُ عَلَى الْأَرْضِ وَ تَقُولَ: مَرَّ بِي الْيَوْمَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ. (رواية ۶۵)

۲- يَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَ سَاكِنُ الْأَرْضِ (روايات ۵ و ۶)

شکستن طلس مسکلات

گفتیم برخی از ویژگی‌ها ناظر به مجموعه‌ای از امور است. از جمله، باز شدن همه گره‌های کور حیات فردی و اجتماعی بشر. ناگفته پیداست مدیریت یک جامعه کوچک هزاران دشواری دارد تا چه رسد به دولت جهانی امام زمان علیه السلام. اما تمامی دشواری‌ها و سختی‌ها در این دوران آسان می‌گردد و هر گره پیچیده‌ای گشوده می‌شود. قائم علیه السلام کسی است که زمین برایش پیچیده می‌شود (و با طی الارض حرکت می‌کند) و هر (گره کور و) دشواری برایش گشوده می‌گردد...^۱

آرزوی بازگشت مردگان

(در دوران ظهور امام زمان علیه السلام) به خاطر خیر فراوانی که خداوند با زمینیان می‌کند، زندگان آرزو می‌کنند مردگان هم زنده شوند (و از آن بهره‌مند گردند).^۲

مردگان هم تمنا و آرزوی زندگی در دوران ظهور را می‌کنند. اما تنها به افراد خاصی اجازه بازگشت به دنیا داده می‌شود که ذکر آنها از مجال این نوشتار خارج است.

۱- وَ هُوَ الَّذِي تُطْوِي لَهُ الْأَرْضَ وَ يَذْلِلُ لَهُ كُلُّ صَعْبٍ... (روايت ۶۳)

۲- يَعِيشُ فِيهِمْ سَبْعَ سِنِينَ أَوْ ثَمَانًاً أَوْ تِسْعًاً يَسْمَئِي الْأَحْيَاءُ الْأَمْوَاتَ مِمَّا صَنَعَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنَ الْخَيْرِ. (روايت ۶)

مردگان به اذن خدا زنده شده و گرد هم آیند.^۱

گشوده شدن درهای آسمان

در برخی از روایات سخن از گشوده شدن برکات آسمان و زمین بر زمینیان به میان آمده است. اما تعبیر دیگر نقل شده است که بسیار جالب است و آن گشوده شدن درهای آسمان برای نزول خوبی‌هاست.

درهای آسمان به نیکی گشوده می‌شود و آسمان خیرش را می‌بارد...^۲

دوران ظهور، بهشت زمینیان

ویژگی‌های فوق العاده‌ای که بیان شد، نمونه‌هایی از بیشمار است. چرا که خیرات و برکات مادی و معنوی آن دوران قابل گردآوری نیست، گذشته از این که بسیاری از گفته‌ها قابل درک افراد عادی نیست تا چه رسد به ناگفته‌ها.

لذا شناخت واقعی آن دوران، مترتب بر اصول اولیه‌ی مهمی است که در جای خودش اثبات و برهانی شده است.

در توصیف دوران ظهور امام زمان، همان به که به کلیاتی در توصیف بهشت، بسنده کنیم:

فَيَهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَ تَلَذُّلُ الْأَعْيُنِ...^۳

۱- وَ يُحْيَوْنَ - وَ يَجْتَمِعُونَ - الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ. (روایت ۴)

۲- تُفَكَّحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ بِالْبَرِّ وَ تُمْطَرُ السَّمَاءُ خَيْرَهَا... (روایت ۳۰)

۳- زخرف ۷۱

و در آنجا آنچه دلها آن را بخواهد و دیدگان را خوش آید
[هست]...

فِيهَا مَا لَا عَيْنٌ رَأَتُ وَلَا أَذْنٌ سَمِعَتُ وَلَا حَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ...^۱
در بهشت چیزهایی است که نه چشمی آنها را دیده و نه گوشی
شنیده و نه تصور آن بر قلب بشری خطور کرده.
این گونه تعبیرات نشانگر اوج کمالات مادی و معنوی و اوج
لذتهاي نامحدود انساني در دوران ظهور امام زمان عليه السلام است.

رمز گشایی از ویژگی‌های حکومت آسمانی قائم
گذشت که دوران ظهور امام زمان عليه السلام، بهشت زمینی
است، آن هم با تمام خوشی‌هایی که نه چشمی دیده و نه گوشی
شنیده و نه بر دل بشری خطور کرده است.
درک این امر اسرار آمیز، برای همگان آسان نیست.
اما با درنگ شایسته در روایات اهل بیت، از این امر اسرار آمیز رمز
گشایی می‌گردد.

از یک سو سخن از سلطنت جهانی به میان آمده است:
سلطنت قائم چهل سال، مشرق و مغرب را فرامی‌گیرد، پس خوشا
به حال کسی که روزگار او را درک کند و سخن او را بشنود.^۲
در متن عربی روایت تعبیر «خافقین» آمده است. برخی خافقین

۱- بحار الانوار ج ۸۱ ص ۱۲۵

۲- يَمْلِكُ مَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ أَرْبَعِينَ عَامًا فَطُوبَى لِمَنْ أَذْرَى أَيَامَهُ وَ سَمِعَ كَلَامَهُ.

(روایت ۱۳)

را، میان مشرق و مغرب زمین معنی کرده‌اند.

اما از برخی از روایات استفاده می‌شود که مقصود از خاققین، تنها مغرب و مشرق زمین نیست، بلکه مقصود مغرب و مشرق جهان است. از یک سو سخن از دولتی گفته شده که ظلمتی در آن متصور نیست.

حکومت قائم حکومتی است که در او شب و تاریکی و غبار نیست...^۱

تعبیر حکومت بدون تاریکی و غبار، به این معناست که نه تنها نقطه سیاهی در دولت قائم علیه السلام وجود ندارد، بلکه از نقطه خاکستری نیز اثری در حکومت حضرت پیدا نمی‌شود.

از یک سو ویژگی‌های شگفت آن دوران بیان شده است.

آن زمان که قائم قایم کند... بر روی زمین موذی و شر و گناه و فساد اصلاً نیست. زیرا دعوت امام زمان علیه السلام، دعوت آسمانی است و دعوت زمینی نیست...^۲

همه امور یاد شده در این روایت، نتیجه یک عامل مهم شمرده شده است و آن آسمانی بودن دعوت امام زمان علیه السلام است. دعوت آسمانی، یعنی دعوت الهی.

برای شناخت دعوت الهی، باید خداوند شناخته شود، شناخت

۱- فَإِنَّهَا دَوْلَةٌ لَا لَيْلَ فِيهِ وَلَا ظُلْمَةَ وَلَا قَتَامَ (روایت ۲۹)

۲- وَلَا يَكُونُ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مُؤْذِنٌ وَلَا شَرٌّ وَلَا إِثْمٌ وَلَا فَسَادٌ أَصْلًا، لِأَنَّ الدَّعْوَةَ سَمَاوَيَّةٌ، لَيْسَتْ بِأَرْضِيَّةٍ، وَلَا يَكُونُ لِلشَّيْطَانِ فِيهَا وَسُوَاسَةٌ، وَلَا عَمَلٌ، وَلَا حَسَدٌ، وَلَا شَيْءٌ مِنَ الْفَسَادِ (روایت ۴)

خداوند به این است که هم قدرتش و هم حکمتش و هم رحمتش...
شناخته شود.

اگر پای شناخت واقعی خداوند به میدان آید، دیگر هر چه از
حکومت قائم آل محمد گفته شود باز هم کم گفته شده است.
همچنان که هر چه از بهشت آخرتی گفته شود باز هم کم گفته شده
است.

منابع روایی عصر طلایی ظهور

روایت ۱) رَوَى الْمُقْضَى بْنُ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ إِنَّ
قَائِمَنَا إِذَا قَامَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَ اسْتَغْنَى الْعِبَادُ عَنْ ضَوْءِ
الشَّمْسِ وَ ذَهَبَتِ الظُّلْمَةُ وَ يُعْمَرُ الرَّجُلُ فِي مُلْكِهِ حَتَّى يُولَدَ لَهُ أَلْفٌ ذَكَرٌ
لَا يُولَدُ فِيهِمْ أُنْثَى وَ تُظْهَرُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا حَتَّى يَرَاهَا النَّاسُ عَلَى وَجْهِهَا
وَ يَطْلُبُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ مَنْ يَصِيلُهُ بِمَالِهِ وَ يَأْخُذُ مِنْهُ زَكَاتَهُ فَلَا يَجِدُ أَحَدًا
يَقْبَلُ مِنْهُ ذَلِكَ اسْتَغْنَى النَّاسُ بِمَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ. بحار الانوار ج ۵۲

۳۳۷

از امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمود: به راستی که قائم ما هنگامی که قیام کند، زمین به نور پروردگارش درخشان می گردد و بندگان از نور خورشید بی نیاز می گردند و تاریکی می رود و مرد، در دوران حکومت او آن چنان عمرش طولانی می گردد که برایش هزار پسر متولد می گرد که در میان آنها دختر نیست. زمین گنجهایش را آن چنان آشکار می کند که مردم آن را روی زمین می بینند و (ثروت آن چنان فراوان می شود که) مردی از شما برای پیدا کردن کسی که

بتواند به او بخشش کند و زکات مالش را بگیرد، جستجو می‌کند، اما هیچ کس را نمی‌یابد که مال او را بپذیرید مردم به آن چه خداوند از فضلش روزی آنان کرده بی‌نیاز شده‌اند.

روایت ۲) ثُمَّ يَعُودُ الْمَهْدِيُّ عَ إِلَى الْكُوفَةِ وَ تُمْطَرُ السَّمَاءُ بِهَا جَرَادًا
مِنْ ذَهَبٍ كَمَا أَمْطَرَ اللَّهُ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى آيُوبَ وَ يَقْسِمُ عَلَى
أَصْحَابِهِ كُنُوزَ الْأَرْضِ مِنْ تِبْرِهَا وَ لُجَيْنِهَا وَ جَوْهَرِهَا قَالَ الْمُفَضَّلُ يَا
مَوْلَائِيَ مَنْ مَاتَ مِنْ شِيعَتِكُمْ وَ عَلَيْهِ دِينُ لِإِخْوَانِهِ وَ لِأَضْدَادِهِ كَيْفَ يَكُونُ
قَالَ الصَّادِقُ عَ أَوْلُ مَا يَبْتَدِئُ الْمَهْدِيُّ عَ أَنْ يُنَادِيَ فِي جَمِيعِ الْعَالَمِ أَلَا مَنْ
لَهُ عِنْدَ أَحَدٍ مِنْ شِيعَتِنَا دِينُ فَلَيَذْكُرْهُ حَتَّى يَرُدَّ الثُّوْمَةَ وَ الْخَرْدَلَةَ فَضْلًا عَنِ
الْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الْذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ الْأَمْلَاكِ فَيُوَقِّيَهُ إِيَّاهُ بِحَارِ الْأَنْوَارِ

ج ۵۳ ص ۳۴

سپس مهدی علیه السلام به کوفه باز می‌گردد و آسمان ملخ‌هایی از طلا می‌بارد، همچنان که در بنی اسرائیل بر ایوب (پیامبر ملخ طلایی بارید). حضرت گنجهای طلا و نقره و جواهر زمین را، بر اصحابش تقسیم می‌کند. مفضل پرسید ای آقا! من اگر کسی از شیعیان شما بمیرد و به برادران شیعه‌اش یا به مخالفینش بدھکار باشد، چه می‌شود؟ امام صادق علیه السلام فرمود نخستین کاری که مهدی علیه السلام آغاز می‌کند، این است که در همه جهان، اعلام عمومی می‌شود (ای مردم) آگاه باشید که هر کس طلبی از شیعه‌ای دارد، باید اعلام کند. (سپس طلبکاران به آن حضرت مراجعه می‌کنند و حضرت طلب آنان را پرداخت می‌کند) حتی اگر طلب (آن قدر

اندک باشد که به اندازه) دانه سیر یا دانه خردل باشد، به صاحب‌ش رد می‌شود، چه برسد به کیسه‌های بزرگ پر از طلا و املاک (بزرگ، هر چه باشد)، حضرت آن را به طلبکار پرداخت خواهد کرد.

روايت ۳) عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ الْجُعْفِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) يَقُولُ: إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورٍ رَبِّهَا، وَ اسْتَغْنَى الْعِبَادُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ، وَ صَارَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ وَاحِدًا، وَ ذَهَبَتِ الظُّلْمَةُ، وَ عَاشَ الرَّجُلُ فِي زَمَانِهِ أَلْفَ سَنَةٍ، يُولَدُ لَهُ فِي كُلِّ سَنَةٍ غُلَامٌ، لَا يُولَدُ لَهُ جَارِيَةٌ، يَكْسُوُهُ التَّوْبُ فَيَطُولُ عَلَيْهِ كُلُّمَا طَالَ، وَ يَتَلوَنُ عَلَيْهِ أَىٰ

لَوْنٌ شَاءَ دَلَائِلُ الْإِمَامَةِ ۴۵۴

به راستی که قائم ما هنگامی که قیام نماید، زمین به نور پروردگارش درخشنان شود و مردم از نور خورشید بی‌نیاز گردند، و شب و روز یکی گردد و تاریکی یکسره از میان برود و مرد در زمان حضرت هزار سال عمر کند که در هر سالی پسری برای او متولد شود بدون این که دختری برای او به دنیا آید. شخص لباسی که می‌پوشد هر اندازه که قدش بلند شود، لباس نیز بلند گردد و هر رنگی که بخواهد لباسش به آن رنگ درآید.

روايت ۴) عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) اسْتَنْزَلَ الْمُؤْمِنُ الطَّيْرَ مِنَ الْهَوَاءِ، فَيَذْبَحُهُ فَيَشُوِّيهِ، وَ يَأْكُلُ لَحْمَهُ، وَ لَا يَكْسِرُ عَظْمَهُ، ثُمَّ يَقُولُ لَهُ: اخْرِيْ بِإِذْنِ اللَّهِ فَيَحْيَا وَ يَطِيرُ، وَ كَذَلِكَ الظِّبَابُ مِنَ الصَّحَارِيِّ. وَ يَكُونُ ضَوْءُ الْبِلَادِ نُورَهُ،

وَ لَا يَحْتَاجُونَ إِلَى شَمْسٍ وَ لَا قَمَر، وَ لَا يَكُونُ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ مَؤْدِ، وَ لَا شَرٌّ، وَ لَا إِثْمٌ، وَ لَا فَسَادٌ أَصْلًا، لِأَنَّ الدَّعْوَةَ سَمَاوِيَّةٌ، لَيْسَتْ بِأَرَضِيَّةٍ، وَ لَا يَكُونُ لِلشَّيْطَانِ فِيهَا وَسْوَسَةٌ، وَ لَا عَمَلٌ، وَ لَا حَسَدٌ، وَ لَا شَيْءٌ مِنَ الْفَسَادِ، وَ لَا تَشُوُكُ الْأَرْضُ وَ الشَّجَرُ، وَ تَبْقَى زُرُوعُ الْأَرْضِ قَائِمَةً، كُلُّمَا أَخِذَ مِنْهَا شَيْءٌ نَبَتَ مِنْ وَقْتِهِ، وَ عَادَ كَحَالِهِ، وَ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُنُّ ابْنَهُ التَّوْبَ فَيَطُولُ مَعَهُ كُلُّمَا طَالَ، وَ يَتَلَوَّنُ عَلَيْهِ أَيُّ لَوْنٍ أَحَبَّ وَ شَاءَ، وَ لَوْ أَنَّ الرَّجُلَ الْكَافِرَ دَخَلَ جُحْرَ ضَبٍّ، أَوْ تَوَارَى خَلْفَ مَدَرَّةٍ، أَوْ حَجَرٍ، أَوْ شَجَرًا، لَأَنْطَقَ اللَّهُ ذَلِكَ السُّتُّرَ الَّذِي يَتَوَارَى فِيهِ، حَتَّى يَقُولَ: يَا مُؤْمِنُ، خَلْفِي كَافِرٌ فَخُذْهُ، فَيَأْخُذُهُ وَ يَقْتُلُهُ، وَ لَا يَكُونُ لِإِبْلِيسَ هَيْكَلٌ يَسْكُنُ فِيهِ - وَ الْهَيْكَلُ: الْبَدَنُ - وَ يُصَافِحُ الْمُؤْمِنُونَ الْمَلَائِكَةَ، وَ يُوْحَى إِلَيْهِمْ، وَ يُحْيَوْنَ - وَ يَجْتَمِعُونَ - الْمَوْتَى يَأْذِنُ اللَّهُ، دلائل الإمامة ص: ۴۶۳

هنگامی که قائم ما قیام کند مؤمن پرنده‌ای را در آسمان (می‌بیند و به خوردن آن میل پیدا می‌کند) فرو می‌خواند که پرنده فرود آید، (بعد از فرود) آن را ذبح می‌کند و بریان می‌کند و گوشتش را می‌خورد و لکن استخوانش را نمی‌شکند، سپس بدان می‌گوید به اذن خدا زنده شو. او زنده می‌شود و پرواز می‌کند و هچنین آهو (نیز چنین است) و روشنی سرزمین‌ها، نور حضرت خواهد بود و مردم دیگر نیازی به خورشید و ماه پیدا نمی‌کنند و بر روی زمین مودی و شر و گناه و فساد اصلاً نیست. زیرا دعوت امام زمان علیه السلام، دعوت آسمانی است و دعوت زمینی نیست و در آن روزگار برای

شیطان قدرت وسوسه و انجام کاری (برای افساد) نیست. همچنین حسد و چیزی از فساد وجود ندارد و زمین و درخت خار نمی‌رویاند، کشت زمین پیوسته برپاست، هنگامی که چیزی از آن برداشت شود، همان لحظه دوباره بروید و به حال اولش برگردد و به راستی که مرد لباسی بر فرزندش می‌پوشاند، پس هر چه فرزندش بزرگ شود، لباس نیز بر تن او بزرگ می‌گردد و به هر رنگی که دوست داشته باشد و بخواهد، در می‌آید و اگر مرد کافر داخل لانه سوماری شود یا پشت کلوخی یا سنگی یا درختی پنهان شود، خداوند آن چیزی که کافر در آن پنهان شده را به سخن آورد، تا این که بگوید ای مؤمن، پشت من کافری است، پس او را بگیر، پس مؤمن کافر را می‌گیرد و می‌کشد و برای ابلیس هیکلی (وجود جسمانی) که در آن ساکن باشد، نیست و مراد از هیکل، بدن است و مؤمنان با فرشتگان مصافحه می‌کنند و به مؤمنان وحی می‌شود و مردگان به اذن خدا زنده شده و گرد هم آیند.

روایت ۵) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبْشِرُكُمْ بِالْمَهْدِيِّ يُبَعَثُ فِي أُمَّتِي عَلَى اختِلافٍ مِّنَ النَّاسِ وَ زَلَازِلٍ يَمْلأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا وَ ظُلْمًا يَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاوَاتِ وَ سَاكِنُ الْأَرْضِ يَقْسِمُ الْمَالَ صِحَاحًا فَقَالَ رَجُلٌ مَا صِحَاحًا قَالَ بِالسَّوَيَّةِ بَيْنَ النَّاسِ وَ يَمْلأُ اللَّهُ قُلُوبَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غِنَى وَ يَسْعَهُمْ عَدْلُهُ حَتَّى يَأْمُرَ مُنَادِيًّا يُنَادِي يَقُولُ مَنْ لَهُ فِي الْمَالِ حَاجَةٌ فَمَا يَقُولُ مِنَ النَّاسِ إِلَّا رَجُلٌ وَاحِدٌ فَيَقُولُ أَنَا فَيَقُولُ أَنْتَ السَّدَّانَ يَعْنِي الْخَازِنَ فَقُلْ لَهُ إِنَّ الْمَهْدِيَّ يَأْمُرُكَ أَنْ تُعْطِيَنِي مَا لِي فَيَقُولُ لَهُ اخْتُ حَتَّى إِذَا جَعَلْتَهُ فِي حَجْرٍ وَ أَبْرَزَهُ نَدِمَ فَيَقُولُ كُنْتُ أَجْشَعَ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ نَفْسًا أَعْجَزَ

عَمًا وَسِعَهُمْ فَيَرُدُّهُ وَلَا يَقْبَلُ مِنْهُ فَيَقَالُ لَهُ إِنَّا لَأَنَّا نَأْخُذُ شَيْئًا أَغْطِيَنَا بِحَار

الأنوار ج ۵۱ ص ۹۲

پیامبر صلی الله علیہ و آلہ فرمود: به شما (ظهور) مهدی را مژده می‌دهم که در میان امت من مبعوث خواهد شد، در حالی که امت در اختلاف (با یکدیگر) و (گرفتار) زلزله‌ها هستند. پس حضرت، زمین را از قسط و عدل پر خواهد ساخت، همچنان که (پیش از ظهور) از ظلم و جور پر شده بود. با (ظهور) مهدی علیه السلام فرشتگان ساکن آسمان و مردم ساکن زمین، از او خشنود گردند. مهدی علیه السلام اموال را درست تقسیم می‌کند. از حضرت پرسیده شد تقسیم درست چیست؟ فرمود به تساوی میان مردم تقسیم می‌کند. پس خداوند دلهای امت محمد صلی الله علیہ و آلہ را از بینیازی پر می‌کند و عدل مهدی علیه السلام همه مردم را فرامی‌گیرد، تا جایی که مهدی علیه السلام فرمان می‌دهد منادی جار زند چه کسی به مالی نیاز دارد؟ حضرت در ادامه فرمود پس از میان مردم، به جز یک نفر، کسی برنمی‌خیزد و آن یک نفر می‌گوید من نیاز دارم، پس به او گفته می‌شود نزد خزانه‌دار برو و به او بگو به راستی که مهدی به تو فرمان می‌دهد مالی به من بدھی. خزانه‌دار می‌گوید بگیر و مال را به او می‌دهد، وقتی مال به دست آن فرد می‌رسد، پشیمان می‌شود و با خودش می‌گوید (آیا) از جهت نفسانی، من حریص‌ترین فرد امت محمد بودم، یا این که از آن چه به دیگران رسیده، به من کمتر رسیده؟! سپس از پشیمانی مال را بر می‌گرداند، اما از او پس گرفته نمی‌شود و به او گفته می‌شود چیزی که بخشیدیم باز پس

نمی‌گیریم.

روایت ۶) عنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: يَنْزَلُ
بِأَمْتَى فِي آخِرِ الزَّمَانِ بَلَاءً شَدِيدًا مِنْ سُلْطَانِهِمْ لَمْ يَسْمَعِ النَّاسُ بِبَلَاءٍ أَشَدَّ
مِنْهُ حَتَّى تَضِيقَ عَلَيْهِمُ الرَّحْبَةُ وَ حَتَّى تَمْلَأَ الْأَرْضَ جَوْرًا وَ ظُلْمًا ثُمَّ إِنَّ
اللَّهَ يَبْعَثُ رَجُلًا يَمْلأُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ
جَوْرًا وَ ظُلْمًا يَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَ سَاكِنُ الْأَرْضِ لَا تَدَخُرُ الْأَرْضُ
مِنْ بَذْرِهَا شَيْئًا إِلَّا أَخْرَجَتْهُ وَ السَّمَاءُ مِنْ قَطْرِهَا شَيْئًا إِلَّا صَبَّهُ اللَّهُ عَزَّ وَ
جَلَّ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا يَعِيشُ فِيهِمْ سَبْعَ سِنِينَ أَوْ ثَمَانًا أَوْ تِسْعًا يَتَمَّمُ الْأَحْيَاءُ
الْأَمْوَاتَ مِمَّا صَنَعَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنَ الْخَيْرِ. بشاره المصطفى

۲۵۰

پیامبر صلی الله علیه و آل‌ه فرمود: در آخر الزمان بر امت من، بلاء شدیدی از حاکمان آنان نازل می‌شود که مردم بلائی شدیدتر از آن نشینیده‌اند، تا این که زمین با این گستردگی بر آنان تنگ می‌گردد و تا این که زمین از جور و ظلم پر گردد. سپس خداوند مردی را برانگیزد که به دست او زمین را از قسط و عدل پر نماید، همچنان که از جور و ظلم پر گشته بود. فرشتگان ساکن آسمان و مردم ساکن زمین، از او خشنود گردند. زمین چیزی از محصول بذرش را ذخیره نمی‌کند، مگر این که تمام محصول آن را خارج سازد (و هر بذری به تمام و کمال حاصل می‌دهد) و آسمان چیزی از بارانش را دریغ نمی‌دارد، مگر این که خداوند به فراوانی بر مردم بیارد. حضرت در میان مردم هفت یا هشت سال زندگی می‌کند. به خاطر خیر فراوانی

که خداوند با زمینیان می‌کند، زندگان آرزو می‌کنند مردگان هم زنده شوند (و از آن بهره‌مند گردند).

روایت ۷) فَيَصْعُدُ مِنْبَرَهُ فَيَخْطُبُ النَّاسَ فَتَسْتَبِّشِرُ الْأَرْضُ بِالْعَدْلِ وَ تُغْطَى السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ الشَّجَرُ ثَمَرَهَا وَ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَ تَزَيَّنُ لِأَهْلِهَا وَ تَأْمَنُ الْوُحُوشُ حَتَّى تَرْتَعِي فِي طُرُقِ الْأَرْضِ كَأَنَّعَامِهِمْ وَ يَقْدَفُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ الْعِلْمُ فَلَا يَحْتَاجُ مُؤْمِنٌ إِلَى مَا عِنْدَ أَخِيهِ مِنْ عِلْمٍ فَيَوْمَئِذٍ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ يُغْنِ اللَّهُ كُلًا مِنْ سَعْتِهِ وَ تُخْرِجُ لَهُمُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا وَ يَقُولُ الْقَائِمُ كُلُّوا هَنِئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيةِ بحار الانوار ج ۵۳

۸۵

پس حضرت مهدی از منبرش بالا می‌رود و برای مردم سخنرانی می‌کند، پس زمین، به عدل خوشحال می‌گردد و آسمان بارانش را و درخت میوه‌اش را و زمین گیاهش را به مردم می‌دهد و زمین خود را برای اهل زمین بیاراید (و زیبا شود) و حیوانات وحشی (همچون آهو و...) آن چنان امنیت پیدا می‌کنند که همانند چهارپایان اهلی در راههای زمین (با آرامش) می‌چرند و علم، در دلهای مؤمنین گذارده می‌شود، پس مؤمنی نیازمند دانش مؤمن دیگر نمی‌گردد. آن روز (صدق) تأویل این آیه است که «خداوند همه را از گشایش (رحمت) خود بی‌نیاز می‌کند». و زمین گنج‌هایش را برای مردم آشکار می‌سازد و قائم علیه السلام می‌فرماید به سبب ابتلاء‌تایی که در زمان‌های گذشته داشتید اینک از نعمتهای خدا بخورید، گوارایتان باد.

روایت ۸) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَكَهُ قَالَ كَأَنِّي بِدِينِكُمْ هَذَا لَأَ

بِزَالٍ مُولَيَاً يَفْحَصُ بِدَمِهِ ثُمَّ لَا يَرُدُّهُ عَلَيْكُمْ إِلَّا رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ
فَيُعْطِيْكُمْ فِي السَّنَةِ عَطَاءَيْنِ وَ يَرْزُقُكُمْ فِي الشَّهْرِ رِزْقَيْنِ وَ تُؤْتُونَ
الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى إِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَقْضِي فِي بَيْتِهَا بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَ
سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ص. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۵۲

گویا من این دین شما را می‌بینم که همیشه شکست خورده است
و در خون خودش دست و پا می‌زند، سپس این دین را کسی بر شما
بازنمی‌گرداند، مگر مردی از ما اهل بیت، پس او در هر سال دوبار
عطاء می‌دهد و هر ماه دوبار سهمیه روزی می‌دهد و در زمان او
حکمت به شما ارزانی می‌شود، (و همه از آن بهره می‌برند آن چنان
که) حتی زن در خانه‌اش طابق کتاب خدای تعالی و سنت پیامبر
صلی الله علیه و آله حکم می‌کند.

روايت ۹) عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ خَشِينَا أَنْ يَكُونَ بَعْدَ نَبِيِّنَا حَدَثٌ
فَسَأَلْنَا نَبِيَّ اللَّهِ ص فَقَالَ إِنَّ فِي أُمَّتِي الْمَهْدِيَّ يَخْرُجُ يَعِيشُ خَمْسًا أَوْ
سَبْعًا أَوْ تِسْعًا زِيدًا الشَّاكُّ قَالَ قُلْنَا وَ مَا ذَاكَ قَالَ سِنِينَ قَالَ فَيَجِيءُ إِلَيْهِ
الرَّجُلُ فَيَقُولُ يَا مَهْدِيُّ أَعْطِنِي قَالَ فَيَعْتَشِي لَهُ فِي ثَوْبِهِ مَا اسْتَطَاعَ أَنْ

يَحْمِلَهُ. بحار الانوار ج ۵۱ ص ۸۷

ابوسعید خدری گفت ترسیدیم که بعد پیامبر صلی الله علیه و آله
ما اتفاقی بیفتاد، لذا از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله در این باره
پرسیدیم. حضرت فرمود به راستی که در امت من مهدی است که
خروج می‌کند و... پس مردی نزد او می‌آید و می‌گوید ای مهدی به
من عطا نما، پس حضرت به اندازه‌ای که توانایی حمل آن را داشته

باشد، در دامنش می‌ریزد.

روایت ۱۰) عَنْ أَبِي سَعِيدٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَقَالَ يَكُونُ فِي أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ إِنْ قَصْرٌ فَسَبَعُ وَ إِلَّا فَتِسْعُ يَتَنَعَّمُ فِيهِ أُمَّتِي نِعْمَةً لَمْ يَتَنَعَّمُوا مِثْلَهَا قَطُّ تُؤْتِي الْأَرْضَ أُكْلَهَا وَ لَا تَدَخِّرُ مِنْهُمْ شَيْئًا وَ الْمَالُ يَوْمَئِذٍ كُدُوسٌ يَقُولُ الرَّجُلُ فَيَقُولُ يَا مَهْدِيُّ أَغْطِنِي فَيَقُولُ خُذْ. بحار الانوار ج ۵۱ ص ۸۸

پیامبر صلی الله علیه و آلہ فرمود مهدی در امت من می‌باشد... در دوران ظهور مهدی، نعمت آن چنان بر امت من فراوان می‌شود که هرگز مانند آن اتفاق نیفتاده است. زمین تمام محصولش را می‌دهد و چیزی را (از مردم دریغ نمی‌کند و) برای خود ذخیره نمی‌کند و ثروت در آن روزگار (آن چنان فراوان است) که همچون خرمن، روی هم جمع می‌شود. مردی برمی‌خیزد و می‌گوید ای مهدی به من عطا کن حضرت می‌فرماید (هر چه می‌خواهی) بردار.

روایت ۱۱) عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَقَالَ يَكُونُ مِنْ أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ إِنْ قَصْرٌ عُمُرُهُ فَسَبَعُ سِنِينَ وَ إِلَّا فَشَمَانٌ وَ إِلَّا فَتِسْعُ يَتَنَعَّمُ أُمَّتِي فِي زَمَانِهِ نَعِيمًا لَمْ يَتَنَعَّمُوا مِثْلَهُ قَطُّ الْبَرُّ وَ الْفَاجِرُ يُرْسَلُ السَّمَاءُ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَ لَا تَدَخِّرُ الْأَرْضُ شَيْئًا مِنْ نَبَاتِهَا. بحار الانوار ج ۵۱

ص ۷۸

پیامبر صلی الله علیه و آلہ فرمود مهدی در امت من می‌باشد... در دوران امام زمان، امت من، چه خوبان و چه بدان، آن چنان نعمت می‌یابند که هرگز پیش از آن متنعم نشده‌اند. آسمان بر مردم فراوان ببارد و زمین چیزی از گیاهش را دریغ نکند. بحار الانوار ج ۵۱ ص ۷۸

روايت ۱۲) و لا يبقى شيء مما خلق الله يتوارى به يهودي إلا أنطق الله ذلك الشيء لا شجر ولا حجر ولا دابة إلا قال: يا عبد الله المسلم هذا كافر فاقتله، إلا الغرقدة فإنها من شجرهم ولا تنطق، ويكون عيسى في أمتي حكماً عدلاً و إماماً مقوطاً، فيدق الصليب و يقتل الخنزير و يضع الجزية و يترك الصدقة و لا يسعى على شاة، و لا تبقى بقرة، و ترفع الشحنة و التباغض، و تنزع حمة كل دابة حتى يدخل الوليد يده في فم الحنش فلا يضره، و تلقى الوليدة الأسد فلا يضرها، و يكون في الإبل كأنه كلبها، و يكون الذئب في الغنم كأنه كلبها، و تملأ الأرض من الإسلام، و يسلب الكفار ملوكهم، و لا يكون الملك إلا لله و للإسلام، و تكون الأرض كفاثور الفضة تنبت نباتها كما كانت على عهد آدم، يجتمع النفر على القثاء فتشبعهم، و يجتمع النفر على الرمانة فتشبعهم، و يكون الفرس بدرיהםات» هذا آخر الحديث، يعني أن الناس يستغنون عن الجهاد، و يرغبون في صفات الزهاد. التشريف بالمن في

التعريف بالفتن ص ۲۹۹

و چیزی آفریده‌های خداوند باقی نمی‌ماند که یهودی خودش را در پناه آن پنهان کند، مگر این که خداوند آن چیز را به سخن درآورد (تا مکان پنهان شدنش را آشکار کند، از این امر هیچ چیزی استثناء نیست) نه درخت و نه سنگ و نه حیوان، مگر این که (به سخن درآید و به مسلمان) گوید ای بندہ مسلمان، این کافر است،

پس او را بکش. تنها درخت غرقد سخن نمی‌گوید که از درختانی است که (طینتش) از آنان است و عیسی در امت من حَكْم عادل و امام دادگر است. پس صلیب را می‌شکند و خنزیر را می‌کشد و جزیه بر کفار می‌نهد. (از زیادی ثروتمندی مردم) صدقه ترک می‌شود و... کینه و دشمنی مرتفع خواهد شد و زهر هر (حیوان) جنبدهای گرفته می‌شود (و حیوانات گزنه آن چنان بی‌خطر می‌گردند که) کودک دستش را به دهان افعی می‌زند و افعی زیانی نمی‌زند. (همچنین) کودک با شیر رو برو می‌شود، بدون این که شیر زیانی به کودک بزند، شیر در گله شتران، و گرگ در گله گوسفندان، همچون سگ نگهبان است و زمین از اسلام پر می‌شود و حکومت از کافران گرفته می‌شود و حکومت تنها برای خدا و برای اسلام است و زمین از آبادانی و سرسبزی همچون تشت نقره (درخشان و زیبا) شود، گیاهش را همچون زمانی که آدم علیه السلام (پا بر آن گذاشت)^۱ برویاند، (و آن چنان باروری آن فراوان شود که) گروهی با همدیگر بر (خوردن) یک خیار و یا یک انار اجتماع کنند، همگی سیر شوندو قیمت اسب، بسیار اندک می‌شود. مؤلف توضیح می‌دهد که چون مردم از جهاد بی نیاز می‌شوند و رغبت در صفات زهاد می‌کنند قیمت اسب اندک می‌گردد. (در معنای این جمله احتمالات دیگری هم می‌رود.)

روایت ۱۳) قَالَ يَسَعُثُ اللَّهُ رَجُلًا فِي أَخْرِ الزَّمَانِ وَ كَلَبٌ مِنَ الدَّهْرِ وَ جَهْلٌ مِنَ النَّاسِ يُؤْيِدُهُ اللَّهُ بِمَلَائِكَتِهِ وَ يَعْصِمُ أَنْصَارَهُ وَ يَنْصُرُهُ بِآيَاتِهِ وَ

يُظْهِرُهُ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى يَدِينُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا يَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا
وَ نُورًا وَ بُرْهَانًا يَدِينُ لَهُ عَرْضُ الْبِلَادِ وَ طُولُهَا لَا يَقْنَعُ كَافِرٌ إِلَّا آمَنَ وَ لَا
طَالَحٌ إِلَّا صَلَحَ وَ تَصْنُطَلَحُ فِي مُلْكِهِ السَّبَاعُ وَ تُخْرِجُ الْأَرْضَ نَبَاتَهَا وَ تُنْزِلُ
السَّمَاءُ بَرَكَتَهَا وَ تَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ يَمْلِكُ مَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ أَرْبَعِينَ عَامًا

فَطُوبَى لِمَنْ أَذْرَى أَيَامَهُ وَ سَمِعَ كَلَامَهُ، بحار الانوار ج ٥٢ ص ٢٨٠

خداؤند مردی را در آخر الزمان و دوران سخت و دوران نادانی مردم بر می انگیزاند، خداوند او را به فرشتگانش تأیید می کند و یارانش را حفظ می کند و به آیات الهی او را یاری می کند و بر زمین مسلطش می گرداند، تا این که مردم خواسته یا ناخواسته از او اطاعت نمایند، زمین را پر از عدل داد و نور و برهان نماید، عرض و طول سرزمینها به اطاعت او در می آیند، کافری نمی ماند مگر این که به حضرت ایمان می آورد و فاسد و گنهکاری نمی ماند مگر این که نیکوکار می شود، در زمان سلطنت امام زمان علیه السلام درندگان با یکدیگر در صلح و آرامش زندگی می کند و زمین گیاهش را می رویاند و آسمان برکتش را نازل می کند و گنجها برای حضرت آشکار می شود و سلطنت قائم چهل سال، مشرق و مغرب را فرامی گیرد، پس خوشابه حال کسی که روزگار او را درک کند و سخن او را بشنود.

روایت (۱۴) وَ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَا خَرَجَتِ
الْأَرْضُ نَبَاتَهَا وَ لَذَهَبَتِ الشَّخْنَاءُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ وَ اصْنَطَلَحَتِ السَّبَاعُ وَ
الْبَهَائِمُ حَتَّى تَمْشِي الْمَرْأَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ إِلَى الشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَيْهَا إِلَّا عَلَى
النَّبَاتِ وَ عَلَى رَأْسِهَا زِينَتَهَا لَا يُهِيجُهَا سَبْعُ وَ لَا تَخَافُهُ وَ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا

لَكُمْ فِي مَقَامِكُمْ بَيْنَ عَدُوِّكُمْ وَ صَبَرِكُمْ عَلَىٰ مَا تَسْمَعُونَ مِنَ الْأَذَىٰ لَقَرَّتْ

أَعْيُنُكُمْ بِحَارِ الْأَنوارِ ج ۱۰۴ ص ۱۰۴

و اگر قائم ما قیام نماید، البته که آسمان بارانش را بریزد و البته که زمین گیاهش را برویاند و البته که کینه از دل‌های بندگان زدوده شود و درندگان و چرندگان با هم در صلح و صفا زندگی کنند (و امنیت آن چنان گستردۀ می‌شود) تا این که زنی زنبیل بر سر، مسیر میان عراق و شام را پیاده طی کند در حالی که پایش را جز بر سبزه نگذارد (با آرامش کامل به مقصد برسد و) هیچ درندۀ او را مضطرب نسازد و نترساند و اگر بدانید (در دوران غیبت) در اقامت شما میان دشمنانتان و شکیبايی‌تان بر اذیتی که می‌شوید، چی فضیلتی برای شماست، البته از خوشحالی چشم‌تان روشن می‌گردد.

روايت (۱۵) عن جابر قال: دخلَ رجُلٌ عَلَى أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عَ قَالَ لَهُ عَافَكَ اللَّهُ أَقْبِضُ مِنْ هَذِهِ الْخَمْسَيْمَائَةِ دِرْهَمٍ فَإِنَّهَا زَكَاةً مَالِيٍ فَقَالَ لَهُ أَبُو جَعْفَرِ عَ خُذْهَا أَنْتَ فَضَعْهَا فِي جِيرَانِكَ مِنْ أَهْلِ الْإِسْلَامِ وَ الْمَسَاكِينِ مِنْ إِخْرَانِكَ الْمُؤْمِنِينَ ثُمَّ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمٌ أَهْلُ الْبَيْتِ قَسَمَ بِالسَّوِيَّةِ وَ عَدَلَ فِي الرَّعِيَّةِ فَمَنْ أَطَاعَهُ فَقَدْ أطَاعَ اللَّهَ وَ مَنْ عَصَاهُ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَ إِنَّمَا سُمِّيَ الْمَهْدِيُّ مَهْدِيًّا لِأَنَّهُ يُهْدِي إِلَى أَمْرِ خَفِيٍّ وَ يَسْتَخْرُجُ الثَّوْرَةَ وَ سَائِرَ كُتُبِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ غَارِ بَانْطَاكِيَّةَ وَ يَحْكُمُ بَيْنَ أَهْلِ الثَّوْرَةِ بِالثَّوْرَةِ وَ بَيْنَ أَهْلِ الْإِنْجِيلِ بِالْإِنْجِيلِ وَ بَيْنَ أَهْلِ الزَّبُورِ بِالزَّبُورِ وَ بَيْنَ أَهْلِ الْقُرْآنِ بِالْقُرْآنِ وَ تُجْمَعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ الدُّنْيَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَ ظَهْرِهَا فَيَقُولُ لِلنَّاسِ

تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَ سَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَاءَ الْحَرَامَ وَ رَكِبْتُمْ فِيهِ
 مَا حَرَمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَيُعْطِي شَيْئًا لَمْ يُعْطَهُ أَحَدٌ كَانَ قَبْلَهُ وَ يَمْلأُ الْأَرْضَ
 عَدْلًا وَ قِسْطًا وَ نُورًا - كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَ جَوْرًا وَ شَرًا. (الغيبة للنعماني
 ص: ٢٣٧)

آن زمان که قائم ما اهل بیت قیام نماید، (بیت المال را) به تساوی
 قسمت کند و در میان رعیت عدالت ورزد، پس کسی که از او فرمان
 برد، واقعاً که از خدا فرمان برده است و کسی که او را نافرمانی کند،
 در حقیقت خدا را نافرمانی کرده است و همانا مهدی، مهدی نامیده
 شده است، به دلیل این که به امر پنهانی، هدایت می‌شود و تورات
 واقعی و سایر کتب خداوند عز و جل را از غاری در انطاکیه بیرون
 می‌آورد و در میان اهل تورات به تورات حکم می‌کند و در میان اهل
 انجیل به انجیل و در میان اهل زبور (پیروان داود) به زبور و در میان
 اهل قرآن به قرآن حکم می‌کند. تمام اموال دنیا از دل زمین و روی
 زمین، نزد او جمع می‌شود، پس به مردم می‌گوید بیایید به سوی آن
 چه (مالی که به خاطر آن) قطع رحم می‌کردید و خون حرام
 می‌ریختید و آن چه خداوند عز و جل حرام کرده بود مرتكب
 می‌شدید، پس بخششی می‌کند که هیچ کس پیش از او نبخشیده بود
 و زمین را از عدل و داد پر می‌کند همچنان که از ظلم و جور و شر پر
 شده بود.

روايت ۱۶) وَ عَنْهُ عِإِذَا ظَهَرَ الْقَائِمُ... وَ يُعْطِي النَّاسَ عَطَابًا مَرَّتَيْنِ فِي
 السَّنَةِ وَ يَرْزُقُهُمْ فِي الشَّهْرِ رِزْقَيْنِ وَ يُسَوِّي بَيْنَ النَّاسِ حَتَّى لَا تَرَى

مُحْتَاجًا إِلَى الزَّكَاةِ وَ يَجِيءُ أَصْحَابُ الزَّكَاةِ بِزَكَاتِهِمْ إِلَى الْمَحَاوِيجِ مِنْ شَيْعَتِهِ فَلَا يَقْبِلُونَهَا فَيَصْرُونَهَا وَ يَدْوِرُونَ فِي دُورِهِمْ فَيَخْرُجُونَ إِلَيْهِمْ فَيَقُولُونَ لَا حَاجَةَ لَنَا فِي دَرَاهِمِكُمْ وَ سَاقَ الْحَدِيثَ إِلَى أَنْ قَالَ وَ يَجْتَمِعُ إِلَيْهِ أَمْوَالُ أَهْلِ الدُّنْيَا كُلُّهَا مِنْ بَطْنِ الْأَرْضِ وَ ظَهْرِهَا فَيَقَالُ لِلنَّاسِ تَعَالَوْا إِلَى مَا قَطَعْتُمْ فِيهِ الْأَرْحَامَ وَ سَفَكْتُمْ فِيهِ الدَّمَ الْحَرَامَ وَ رَكِبْتُمْ فِيهِ الْمَحَارِمَ فَيُعَطَّى عَطَاءً لَمْ يُعْطِهِ أَحَدٌ قَبْلَهُ. (بحار الأنوار ج ۵۲، ص: ۳۹۰)

هنگامی که قائم آشکار شود... و در سال دو مرتبه به مردم عطا خواهد کرد و در ماه دو بار روزی آنها را خواهد داد و در میان مردم با حقوق برابر رفتار خواهد کرد (و مردم بدان پایه از توانگری می‌رسند) که نیازمند زکات، نمی‌یابی و زکات داران زکاتشان را نزد شیعیان (به ظاهر) نیازمند می‌آورند ولی (آنان به خاطر بی‌نیازی) نمی‌پذیرند، پس مال زکات را در کیسه می‌کنند و میان خانه‌های مردم می‌چرخانند و به آنان عرضه می‌کنند، اما آنان می‌گویند نیازی به اموال شما نداریم... تمامی اموال اهل دنیا از درون و برون زمین، نزد آن حضرت جمع می‌شود. سپس به مردم گفته می‌شود برای گرفتن آن چه (از مال دنیا که برای به دست آوردن آن) قطع رحم می‌کردید و خون حرام می‌ریختید و مرتكب محارم می‌شدید، بیایید. پس حضرت بخششی می‌کند که هیچ کس پیش از آن چنین بخششی نکرده است.

روایت (۱۷) قالَ عِمَرَانُ بْنُ الْحُصَيْنِ يَا رَسُولَ اللَّهِ صِفْ لَنَا هَذَا الرَّجُلُ
قالَ هُوَ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ كَائِنٌ مِنْ رِجَالٍ شَنُوءَةَ عَلَيْهِ عَبَاءَتَانِ

قَطْوَانِيَّاتِ اسْمُهُ اسْمِي فَعِنْدَ ذَلِكَ تُفْرِخُ الطَّيُورُ فِي أَوْكَارِهَا وَالْحِيتَانِ فِي
بَحَارِهَا وَتُمَدُّ الْأَنْهَارُ وَتَفِيضُ الْعَيْوَنُ وَتُنْبَتُ الْأَرْضُ ضِعْفًا أَكُلُّهَا ثُمَّ
يُسِيرُ مُقَدِّمَتَهُ جَبَرَائِيلُ وَسَاقَتَهُ إِسْرَافِيلُ فَيَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا
مُلَئَتْ جَوْرًا وَظُلْمًا. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۰۴

عمران بن حصين گفت ای پیامبر این مرد (یعنی حضرت مهدی
علیه السلام) را برای ما توصیف نما، حضرت فرمود او مردی است از
فرزندان حسین علیه السلام، او از مردانی است که کارهای ناپسند را
مبغوض دارد، بر او دو عبای قطوانی است نام او، نام من است، در آن
هنگام پرنده‌گان در لانه‌هایشان و ماهی‌ها در دریاهایشان (در کمال
آرامش) تخمگذاری (یا شادی) می‌کنند و رودها به جریان می‌افتد و
چشمها می‌جوشد و زمین محصولش را دو برابر می‌رویاند، سپس
جبrael مقدمه (پیشاهنگان) لشگرش را و اسرافیل ساقه (میانه)
لشگرش را حرکت می‌دهد، پس زمین پر از عدل و داد می‌گردد
همچنان که پیش از این پر از جور و ستم شده بود.

در ریاض الابرار به جای تُفْرِخُ الطَّيُورُ... تُفْرِخُ الطَّيُورُ... آمده است.

روایت ۱۸) إِذَا قَامَ الْقَائِمُ سَارَ إِلَى الْكُوفَةِ فَهَدَمَ بِهَا أَرْبَعَةَ مَسَاجِدَ وَ
لَمْ يَبْقَ مَسْجِدًا عَلَى الْأَرْضِ لَهُ شُرَفٌ إِلَّا هَدَمَهَا وَجَعَلَهَا جَمَاءَ وَوَسَعَ
الطَّرِيقَ الْأَعْظَمَ وَكَسَرَ كُلَّ جَنَاحٍ خَارِجٍ عَنِ الْطَّرِيقِ وَأَبْطَلَ الْكُنْفَ وَ
الْمَيَازِيبَ إِلَى الطُّرُقَاتِ وَلَا يَتُرْكُ بِدِعَةً إِلَّا أَزَالَهَا وَلَا سُنَّةً إِلَّا أَقَامَهَا وَ
يَفْتَحُ قُسْطَنْطِينِيَّةَ وَالصَّينَ وَجِبَالَ الدَّيْلَمَ فَيَمْكُثُ عَلَى ذَلِكَ سَبْعَ سِنِينَ

مِقْدَارٌ كُلُّ سَنَةٍ عَشْرُ سِنِينَ مِنْ سِنِيكُمْ هَذِهِ ثُمَّ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ قَالَ قُلْتُ
لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ فَكَيْفَ تَطُولُ السُّنُونَ قَالَ يَأْمُرُ اللَّهُ تَعَالَى الْفَلَكَ بِالثُّبُوثِ
وَقِلَّةُ الْحَرْكَةِ فَتَطُولُ الْأَيَامُ لِذَلِكَ وَالسُّنُونَ قَالَ قُلْتُ لَهُ إِنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّ
الْفَلَكَ إِذَا تَغَيَّرَ فَسَدَ قَالَ ذَلِكَ قَوْلُ الزَّنَادِقَةِ فَأَمَّا الْمُسْلِمُونَ فَلَا سَبِيلَ لَهُمْ
إِلَى ذَلِكَ وَقَدْ شَقَّ اللَّهُ الْقَمَرَ لِنَبِيِّهِ صَ وَرَدَ الشَّمْسَ مِنْ قَبْلِهِ لِيُوَسِّعَ بَنِ
نُونٍ وَأَخْبَرَ بِطُولِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَأَنَّهُ كَافِ سَنَةٌ مِمَّا تَعْدُونَ. بحار الانوار

۳۳۹ ص ۵۲

هنگامی که قائم قیام کند به سوی کوفه رود، چهار مسجد را در کوفه خراب نماید و هیچ مسجدی که دارای سازه مشرف و برجسته باشد را در زمین باقی نگذارد مگر این که (بخش مشرف و مرتفع را خراب کرده و آن را) صاف نماید و راه اصلی را توسعه دهد و تمامی پیش آمدگی‌های ساختمانها را که از فضای راه استفاده کرده، از بین می‌برد^۱ و تمام مجاری فاضلاب و آب باران که به خیابان باز شده تخریب می‌کند و هیچ بدعتی را رها نمی‌کند مگر این که آن را از بین بیرد و هیچ سنت ترک شده را رها نمی‌کند مگر این که آن را برپا دارد، و قسطنطینیه و چین و کوه‌های دیلم را فتح نماید، پس هفت سال عمر کند که هر سالش برابر ده سال از این سالهای شماست، سپس خداوند آن چه را که بخواهد انجام می‌دهد. به حضرت عرض

۱- احتمال می‌رود در عبارت تصحیفی شده باشد لذا بر اساس سیاق این ترجمه محتمل است.

کردم فدای شما گردم چگونه سالها طولانی می‌گردد؟ فرمود خداوند به فلک دستور می‌دهد که درنگ نموده و به کندی حرکت کند، از این رو روزها طولانی می‌گردد...

روایت ۱۹) عَلَىٰ بْنُ عَاصِمٍ عَنْ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلَىٰ بْنِ مُوسَى عَنْ أَبِيهِ عَلَىٰ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرٍ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلَىٰ عَنْ أَبِيهِ عَلَىٰ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلَىٰ عَ قَالَ دَخَلْتُ عَلَىٰ رَسُولِ اللَّهِ صَ وَ عَنْدَهُ أَبِي بْنَ كَعْبٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَ مَرْحَباً بِكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا زَيْنَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ... وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ رَغْبَةً فِي صُلْبِ الْحَسَنِ نُطْفَةً مُبَارَكَةً زَكِيَّةً طَيِّبَةً طَاهِرَةً مُطَهَّرَةً يَرْضَى بِهَا كُلُّ مُؤْمِنٍ مِمَّنْ أَخَذَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِيشَاقَهُ فِي الْوَلَايَةِ وَ يَكْفُرُ بِهَا كُلُّ جَاحِدٍ فَهُوَ إِمَامٌ تَقِيٌّ نَقِيٌّ بَارٌّ مَرْضِيٌّ هَادِيٌّ مَهْدِيٌّ أَوْلُ الْعَدْلِ وَ آخِرُهُ... كَمَالُ الدِّينِ وَ تَمَامُ النِّعْمَةِ، ج ۱، ص: ۲۶۴

پس او امام تقی نقی نیکوکار هادی مهدی، سرآمد و نخستین عدالت و منتهایی عدالت است.

روایت ۲۰) عَلَىٰ بْنُ عَقْبَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ إِذَا قَامَ الْقَائِمُ حَكَمَ بِالْعَدْلِ وَ ارْتَفَعَ فِي أَيَامِهِ الْجَوْزُ وَ أَمِنَتْ بِهِ السُّبُلُ وَ أَخْرَجَتِ الْأَرْضَ بَرَكَاتِهَا وَ رَدَّ كُلَّ حَقٍّ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَ لَمْ يَقِنْ أَهْلُ دِينٍ حَتَّىٰ يُظْهِرُوا إِلِّيْسَلَامَ وَ يَعْتَرِفُوا بِإِيمَانِ أَمَا سَمِعْتَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يَقُولُ وَ لَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ طَوْعاً وَ كَرْهَا وَ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ وَ حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمٍ دَاؤُدَ وَ

حُكْمٌ مُحَمَّدٌ صَ فَحِينَئِذٍ تُظْهِرُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا وَ تُبْدِي بَرَكَاتِهَا وَ لَا يَجِدُ
الرَّجُلُ مِنْكُمْ يَوْمَئِذٍ مَوْضِعًا لِصَدَقَتِهِ وَ لَا لِبِرْهِ لِشُمُولِ الْغِنَى جَمِيعَ
الْمُؤْمِنِينَ ثُمَّ قَالَ إِنَّ دَوْلَتَنَا آخِرُ الدُّولِ وَ لَمْ يَقِنْ أَهْلُ بَيْتِ لَهُمْ دَوْلَةً إِلَّا
مَلَكُوا قَبْلَنَا لِئَلَّا يَقُولُوا إِذَا رَأَوْا سِيرَتَنَا إِذَا مَلَكْنَا سِرْنَا بِمِثْلِ سِيرَةِ هَوْلَاءِ وَ
هُوَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ. بحار الأنوار ج ۵۲، ص ۳۳۸

هنگامی که قائم ما قیام کند، به عدالت حکم نماید و در روزگارش ستم برطرف شود و راهها امن گردد و زمین برکاتش را بیرون آورد و تمام حقوق را به اهله باز گرداند و در زمین اهل دینی دیگر باقی نماند مگر این که همگی اظهار اسلام نمایند و به ایمان به خدا اعتراف کنند، آیا نشنیده‌ای که خداوند سبحان می‌فرماید «و هر که در آسمانها و زمین است خواه و ناخواه سر به فرمان او نهاده است، و به سوی او باز گردانیده می‌شوند» و میان مردم به حکم داوی و حکم محمدی حکم نماید. پس در این روزگار زمین گنجهایش را ظاهر سازد و برکاتش را آشکار کند و مردی از شما جایی برای صدقه دادن و احسان پیدا نمی‌کند زیرا توانگری همه مؤمنان را فراگرفته است. سپس فرمود راستی که حکومت ما آخرین حکومتهاست و هیچ اهل بیتی که مدعی حکومت هستند نمی‌مانند، مگر این که پیش از ما به قدرت برسند (و شکست عملی خود را ببینند) تا هنگامی که روش حکومداری (موفق) ما را دیدند، ادعا نکنند اگر ما به حکومت می‌رسیدیم به مانند اینان حکومت می‌کردیم و این مصدق سخن خدای تعالی است که «سرانجام نیکو از آن پرهیز کاران است».

روایت ۲۱) عَنْ عَلَىٰ بْنِ الْحُسَيْنِ عَ قَالَ: إِذَا قَامَ قَائِمًا أَذْهَبَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْ شِيعَتِنَا الْعَاهَةَ وَ جَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزُبَرِ الْحَدِيدِ وَ جَعَلَ قُوَّةَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ قُوَّةً أَرْبَعِينَ رَجُلًا خصال ج ۲ ص ۵۴۱

آن زمان که قائم ما قیام کند، خداوند عز و جل بیماری را از شیعیان برطرف نماید و دلهای آنها را همچون قطعه‌های آهن محکم سازد و توانایی هر مردی از شیعیان ما را به اندازه چهل مرد قرار می‌دهد.

روایت ۲۲) عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَ يَقُولُ:... وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى سَيَّجْرِي سُئْتَهُ فِي الْقَائِمِ مِنْ وَلْدِي فَيَبْلُغُهُ شَرْقُ الْأَرْضِ وَ غَربَهَا حَتَّىٰ لَا يَبْقَى مِنْهَا [مَنْهَلٌ] وَ لَا مَوْضِعٌ [مَوْضِعٌ] مِنْ سَهْلٍ وَ لَا جَبَلٍ وَ طِئَةٌ ذُو الْقَرْنَيْنِ إِلَّا وَطِئَةٌ وَ يُظْهِرُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ كُنُوزَ الْأَرْضِ وَ مَعَادِنَهَا وَ يَنْصُرُهُ بِالرُّغْبِ فَيَمْلأُ الْأَرْضَ بِهِ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا وَ ظُلْمًا. کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، ص ۳۹۴

خداوند تبارک و تعالی به زودی سنت خودش را در قائم از فرزندان من جاری خواهد ساخت، پس او را به شرق زمین و غرب آن می‌رساند، تا این که هیچ آب‌شوری و مکانی از دشت و کوه باقی نماند که ذوالقرنین بر آن پا نهاده است، مگر این که قائم علیه السلام بر آن پا نهاد و آن را تسخیر نماید و خداوند عز و جل گنجهای زمین و معادن آن را برای حضرت آشکار سازد و او را وسیله رعب و ترس یاری نماید، پس زمین را از عدل و داد پر سازد، آن گونه که پیش از آن از جور و ظلم پر گشته بود.

روايت (۲۳) فيملاً الأرض عدلاً كما ملئت جوراً حتى ترعنى الوحش
و السباع و تلعب بهم الصبيان و تأمن النساء من أنفسهنَّ حتى لو أنَّ
امرأة في العرباء لم تخف على نفسها، و يظهر الله كنوز الأرض
للمؤمنين و يستغنى كلَّ مؤمن فقير بقدرة الله إلزم الناصب ج ۲، ص:

۲۴۹

پس زمین را از عدل پر می‌کند، آن گونه که پیش از این از جور
پر شده است، آن چنان که حیوانات وحشی و درندگان (در کنار
یکدیگر در آسایش) می‌چرند و زندگی می‌کنند و کودکان با آنها بازی
می‌کنند و زنان در مورد خودشان (آن چنان) امنیت دارند که حتی
اگر (تنها) در بیابان خلوتی باشند بر خودشان نگران نمی‌شوند و
خداوند گنجهای زمین را برای مؤمنین آشکار می‌سازد و به قدرت
الهی تمامی مؤمنان بی‌نیاز می‌شوند.^۱

روايت (۲۴) عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ الْكَفَافُ قَالَ: تَوَاصُلُوا وَ تَبَارُوا وَ تَرَاحَمُوا
فَوَ الَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَ بَرَأَ النَّسَمَةَ لَيَأْتِيَنَّ عَلَيْكُمْ وَقْتٌ لَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ
لِدِينَارٍ وَ دِرْهَمٍ مَوْضِعًا يَعْنِي لَا يَجِدُ عِنْدَ ظُهُورِ الْقَائِمِ عَمَّا يَصْرِفُهُ

۱- الزام الناصب این روایت را از عقد الدرر نقل می‌کند و محقق در پاورقی آورده است که در مصدر به جای کلمه «عرباء»، «العراء» آمده است.

ما نیز بر اساس مصدر ترجمه کردیم. عراء به معنای مکان خالی بی‌حفاظ مانند بیابان است. اما عرباء به معنی عرب خالص است. بر اساس نسخه عرباء نیز ممکن است این گونه ترجمه شود که زنان حتی در میان عربهای خالص که از نظر شهوت یا التزام به دین مشکل دارند، در امنیت کامل به سر می‌برند.

فِيهِ لِاستِغْنَاءِ النَّاسِ جَمِيعاً بِفَضْلِ اللَّهِ وَ فَضْلِ وَلِيِّهِ فَقُلْتُ وَ أَتَى يَكُونُ
ذَلِكَ - فَقَالَ عِنْدَ فَقْدِكُمْ إِمَامَكُمْ فَلَا تَرَوْنَ كَذَلِكَ حَتَّى يَطْلُعَ عَلَيْكُمْ كَمَا
تَطْلُعُ الشَّمْسُ آيَسَ مَا تَكُونُونَ فَإِيَّاكُمْ وَ الشَّكَّ وَ الْأِرْتِيَابَ وَ انْفَوْا عَنْ
أَنْفُسِكُمُ الشُّكُوكَ وَ قَدْ حَدَرْتُكُمْ فَاحْذَرُوا أَسْأَلُ اللَّهَ تَوْفِيقَكُمْ وَ
إِرشَادَكُمْ. بحار الانوار ج ۵۱ ص ۱۴۷

به همديگر بخشنگ کنيد و نیکی نمایيد و رحم نمایيد، سوگند به
کسی که دانه را شکاف و انسان را آفرید البته زمانی بر شما خواهد
آمد که هیچ یک از شما برای انفاق دینار و درهمش کسی را پیدا
نمی کند، یعنی هنگام ظهور قائم عليه السلام جایی برای مصرف آن
نمی یابد، چون همه مردم به فضل خداوند و فضل ولی او بی نیاز
شده‌اند، پس به حضرت عرض کردم چه زمانی چنین می‌شود؟ فرمود:
هنگام از دست دادن امامتان، پس پیوسته چنین باشد تا این که در
نهایت نامیدی آن حضرت بر شما طلوع کند، همچنان که خورشید
طلوع می‌کند، پس بپرهیزید از شک و ریب، و شکها را از خودتان
بزدایید و به تحقیق به شما هشدار دادم، پس هوشیار باشید، از
خداوند توفیق و ارشاد شما را خواستارم.

روایت (۲۵) مُحَمَّدٌ بْنُ فُضَيْلٍ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرَّضا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
قال: إِذَا قَامَ الْقَائِمُ، يَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَائِكَةَ بِالسَّلَامِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَ الجُلوسِ
مَعَهُمْ فِي مَجَالِسِهِمْ، فَإِذَا أَرَادَ وَاحِدٌ حَاجَةً أَرْسَلَ الْقَائِمُ مِنْ بَعْضِ الْمَلَائِكَةِ
أَنْ يَحْمِلَهُ، فَيَحْمِلُهُ الْمَلَكُ حَتَّى يَأْتِيَ الْقَائِمَ، فَيَقْضِيَ حَاجَتَهُ، ثُمَّ يَرْدَدَهُ. وَ

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ يَسِيرُ فِي السَّحَابِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَطِيرُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي مَعَ الْمَلَائِكَةِ مَشْيًا، وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْبِقُ الْمَلَائِكَةَ، وَمِنْهُمْ مَنْ تَتَحَاكُمُ الْمَلَائِكَةُ إِلَيْهِ؛ وَالْمُؤْمِنُونَ أَكْرَمُ عَلَى اللَّهِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ؛ وَمِنْهُمْ مَنْ يُصَرِّهُ الْقَائِمُ قَاضِيًّا بَيْنَ مِائَةِ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ.

دلائل الامامة ۴۵۴

هنگامی که قائم قیام کند، خداوند به فرشتگان فرمان دهد که بر مؤمنین سلام دهید و با آنان در مجالس شان بنشینید، پس زمانی که یکی از مؤمنین کاری نزد امام داشته باشد، قائم بعضی از فرشتگان را می‌فرستند که او را نزد حضرت بیاورد، پس فرشته او را حمل می‌کند، تا این که او را نزد قائم می‌رساند، پس حضرت حاجت او را روا می‌کند، سپس آن فرشته او را باز می‌گرداند. و از مؤمنین کسانی هستند که در ابر سیر می‌کنند و از آنان کسانی هستند که با فرشتگان پرواز می‌کنند و از آنها کسانی هستند که با فرشتگان پیاده راه می‌روند و از آنها کسانی هستند که از فرشتگان پیشی می‌گیرند و از آنان کسانی هستند که فرشتگان، اختلافاتشان را نزد آنها حل و فصل می‌کنند و مؤمنین نزد خداوند گرامی‌تر از فرشتگان هستند و از مؤمنین کسانی هستند که قائم آنها را میان صد هزار فرشته به عنوان قاضی منصوب می‌کند.

روایت ۲۶) يُطَهِّرُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ جَوْرٍ وَيُقَدِّسُهَا مِنْ كُلِّ ظُلْمٍ وَهُوَ الَّذِي تَشَكُّثُ النَّاسُ فِي وِلَادَتِهِ وَهُوَ صَاحِبُ الْغَيْبَةِ قَبْلَ خُرُوجِهِ فَإِذَا خَرَجَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِهِ يَضَعُ مِيزَانَ الْعَدْلِ بَيْنَ النَّاسِ فَلَا يَظْلِمُ أَحَدٌ

أَحَدًا وَ هُوَ الَّذِي تُطْوِي لَهُ الْأَرْضُ وَ لَا يَكُونُ لَهُ ظِلٌّ وَ هُوَ الَّذِي يُنَادِي
مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَسْمَعُهُ جَمِيعُ أَهْلِ الْأَرْضِ بِالدُّعَاءِ إِلَيْهِ أَلَا إِنَّ حُجَّةَ اللَّهِ
قَدْ ظَهَرَ عِنْدَ بَيْتِ اللَّهِ فَاتَّبَعُوهُ فَإِنَّ الْحَقَّ مَعَهُ وَ فِيهِ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ
جَلَّ إِنْ نَشَاءُ نَنْزِلُ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَغْنَافُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ. بحار
الأنوار ج ۵۲ ص ۳۲۱

خداوند به وسیله قائم علیه السلام زمین را از هر ستمی پاک
می‌سازد و از هر ظلمی منزه می‌گرداند و قائم همان کسی است که
مردم در تولدش تردید می‌کنند و او پیش از خروجش، صاحب غیبت
است، زمانی که قائم علیه السلام خروج کند زمین به نور او درخشان
می‌گردد، ترازوی عدالت را میان مردم می‌گذارد، پس هیچ کس به
کس دیگر ستم نمی‌کند و او کسی است که زمین برای او پیچیده
می‌شود (و طی اراضی دارد) و برای او سایه نیست و او کسی است که
(درباره او) ندا دهنده‌ای که صدای او را همه اهل زمین می‌شنوند از
آسمان ندا می‌دهد که مردم را به سوی او می‌خواند و می‌گوید آگاه
باشید که به راستی حجت خدا در کنار خانه او (کعبه) آشکار شده
است، پس از او پیروی نمایید به راستی که حق با اوست و در دست
اوست و این مصدق سخن خدای عز و جل است که می‌فرماید «اگر
بخواهیم، معجزه‌ای از آسمان بر آنان فرود می‌آوریم، تا در برابر آن،
گردنهایشان خاضع گردد».

روایت ۲۷) عَنِ الْمُقْضَى بْنِ عُمَرَ أَكَهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَيْنَوْلُ فِي
قَوْلِ اللَّهِ وَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا قَالَ رَبُّ الْأَرْضِ إِمَامُ الْأَرْضِ قُلْتُ

فَإِذَا خَرَجَ يَكُونُ مَا ذَا قَالَ إِذَا يَسْتَغْنِي النَّاسُ عَنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ وَ نُورِ
الْقَمَرِ وَ يَجْتَزِئُونَ بِنُورِ الْإِيمَامِ . بحار الانوار ج ۷ ص ۳۲۶

مفضل بن عمر از امام صادق عليه السلام شنید که حضرت درباره این سخن خدا در قرآن که «و زمین به نور پروردگارش درخشنان گردد» فرمود: پروردگار زمین، امام زمین است. به امام گفتم پس زمانی که امام خروج کند چه خواهد شد؟ فرمود در این دوران مردم از پرتو خورشید و نور ماه بی نیاز خواهند شد و به نور امام بستده می کنند.

روايت (۲۸) قَالَ الْمُفَضَّلُ يَا سَيِّدِي وَ تَظَهَّرُ الْمَلَائِكَةُ وَ الْجِنُّ لِلنَّاسِ
قَالَ إِي وَ اللَّهِ يَا مُفَضَّلُ وَ يُخَاطِبُونَهُمْ كَمَا يَكُونُ الرَّجُلُ مَعَ حَاشِيهِ وَ
أَهْلِهِ قُلْتُ يَا سَيِّدِي وَ يَسِيرُونَ مَعَهُ قَالَ إِي وَ اللَّهِ يَا مُفَضَّلُ وَ لَيَنْزَلُنَّ
أَرْضَ الْهِجْرَةِ مَا بَيْنَ الْكُوفَةِ وَ النَّجَفِ وَ عَدَدُ أَصْحَابِهِ عَحِينَئِذٍ سِتَّةٌ وَ
أَرْبَعُونَ أَلْفًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَ سِتَّةُ آلَافٍ مِنَ الْجِنِّ وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى وَ
مِثْلُهَا مِنَ الْجِنِّ بِهِمْ يَنْصُرُهُ اللَّهُ وَ يَفْتَحُ عَلَى يَدِيهِ بحار الانوار ج ۵۳

ص ۱۰

مفضل گفت ای آقای من آیا فرشتگان و جنیان برای مردم آشکار می شوند؟ حضرت فرمود بله، سوگند به خدا ای مفضل، و مردم با فرشتگان و جنیان سخن خواهند گفت همچنان که انسان با اطرافیان و بستگانش سخن می گوید. گفتم ای آقای من آیا فرشتگان و جنیان با او حرکت (و همراهی) می کنند؟ فرمود بله، سوگند به خدا ای مفضل، البته که در سرزمین هجرت که میان کوفه و نجف است فرود

می‌آیند (و ساکن می‌گردند) و تعداد اصحاب حضرت در آن زمان، چهل و شش هزار از فرستگان و شش هزار از جنیان است...

روایت ۲۹) وَ يَقُولُ لِلْمَهْدِيِّ سِرْ بِالْمَائِكَةِ وَ خُلَصَاءِ الْجَنِّ وَ الْإِنْسِ وَ نُقَبَائِكَ الْمُخْتَارِينَ وَ مَنْ سَمِعَ وَ أَطَاعَ اللَّهَ لَنَا فَأَحْمِلْ خَيْلَكَ فِي الْهَوَاءِ فَإِنَّهَا تَرْكُضُ كَمَا تَرْكُضُ عَلَى الْأَرْضِ وَ احْمِلْهَا عَلَى وَجْهِ الْمَاءِ فِي الْبَحَارِ وَ الْأَمْصَارِ فَإِنَّهَا تَرْكُضُ بِحَوَافِرِهَا عَلَيْهِ فَلَا يُبْلِلُ لَهَا حَافِرٌ وَ إِنَّهَا تَسِيرُ مَعَ الطَّيْرِ وَ تَسْبِقُ كُلَّ شَيْءٍ فَخُذْ بِشَارِكَ وَ ثَارِنَا وَ اقْتَصُّ بِمَظَالِمِنَا مِنْهُمْ وَ أَظْهِرْ حَقَّنَا وَ أَزْهِقْ الْبَاطِلَ فَإِنَّهَا دَوْلَةٌ لَا لَيْلَ فِيهِ وَ لَا ظُلْمَةَ وَ لَا

قَتَامٌ... هدایة الکبری ۴۲۹

و پیامبر صلی الله علیه و آل‌ه به مهدی علیه السلام می‌گوید که همراه با فرستگان و مؤمنان خالص جنی و انسی و همراه نقیبات که انتخاب شده‌اند و همراه هر کسی که صدای تو را شنید و خدا را فرمان برد، حرکت کن پس سوارانت را در هوا بتازان که آنان همچنان که در زمین می‌دوند در هوا نیز حرکت می‌کنند و همچنین سوارانت را بر رو آب، در دریاها و سرزمین‌ها بتازان، پس آنان با اسبهایشان (در دریاها) می‌دوند، ولی پای اسبشان تر نمی‌گردد و سوارانت همراه پرنده‌گان پرواز می‌کنند و از هر چیز پیشی می‌گیرند، پس انتقام خون (اجداد) خودت و انتقام خون ما را بگیر و حق‌های پایمال شده ما را از ظالمین قصاص نما و حق ما را آشکار کن و باطل را نابود ساز، پس حکومت قائم حکومتی است که در او شب و تاریکی و غبار نیست...

روایت ۳۰) وَ يَصِيرُ الدِّينُ لِلَّهِ وَاصِباً فَإِذَا صَفَتْ جَرَتْ أَنْهَارُهَا بِالْمَاءِ

وَ الْلَّبَنِ وَ الْعَسَلِ وَ الْخَمْرِ بِغَيْرِ بَلَاءٍ وَ لَا غَائِلَةٌ وَ تُفَكَّحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ بِالْبَرِّ
 وَ تُمْطَرُ السَّمَاءُ خَيْرَهَا وَ تُخْرُجُ الْأَرْضُ كُنُوزَهَا وَ تَعْظُمُ الْبُرْرَةُ حَتَّى تَصِيرَ
 حِمْلَ بَعِيرٍ وَ يَجْتَمِعُ الْإِنْسَانُ وَ السَّبْعُ وَ الطَّيْرُ وَ الْحَيَّةُ وَ سَائِرُ مَنْ يَدِيبُ
 فِي بَقْعَةٍ وَاحِدَةٍ فَلَا يُوْحِشُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا بَلْ يُؤْنِسُهُ وَ نُحَادِثُهُ وَ يَشْرَبُ
 الذَّئْبُ وَ الشَّاةُ مِنْ مَوْرِدٍ وَاحِدٍ وَ يَصْدُرُ الْرَّجُلَانِ الْمُتَوَاحِيَانِ
 فِي الْلَّهِ مِنْ وَرْدِهِمْ وَ تَخْرُجُ الْفَتَاهُ الْعَاتِقُ وَ الْعَجُوزُ الْعَاقِرُ وَ عَلَى رَأْسِهَا
 مِكِيَالٌ مِنْ دَقِيقٍ أَوْ بُرًّا أَوْ سَوِيقٍ وَ تَبَلُّغُ حَيْثُ شَاءَتْ مِنَ الْأَرْضِ وَ لَا
 يَمْسِهَا نَصَبٌ وَ لَا لُغُوبٌ وَ تَرْتَفَعُ الْأَمْرَاضُ وَ الْأَسْقَامُ وَ يَسْتَغْنِي الْمُؤْمِنُ
 عَنْ قَصْ شَعْرِهِ وَ تَقْلِيمِ أَظَافِرِهِ وَ غَسْلِ أَثْوَابِهِ وَ عَنْ حَمَامٍ وَ حَجَاجٍ وَ عَنْ
 طِبٍ وَ طَبِيبٍ وَ يُفْصَحُ عَنْ كُلِّ ذِي نُطْقٍ مِنَ الْبَشَرِ وَ الدَّوَابِ وَ الطَّيْرِ وَ
 الْهَوَامُ وَ الدَّبَّابِ وَ تُفْقَدُ جَمِيعُ اللُّغَاتِ وَ لَمْ يَئِقْ إِلَى الْلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ بِإِفْصَاحِ
 لِسَانٍ وَاحِدٍ وَ لَا يَخْرُجُ الْمُؤْمِنُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَرَى مِنْ صُلْبِهِ أَلْفَ وَ لَدِ
 ذَكَرٌ مُؤْمِنٌ مُوَحَّدٌ تَقِيٌّ. هِدَايَةُ الْكَبْرَى ۴۳۰

و دین در تمامی جهان برای همیشه دین خدا خواهد شد، پس هنگامی که (زمین از کفر و شرک و ظلم) پاک گردید، رودهای زمین با آب و شیر و عسل و شراب جریان پیدا می کند، بدون این که بلاشی و هلاک کنندهای (در آنها) باشد و درهای آسمان به نیکی گشوده می شود و آسمان خیرش را می بارد و زمین گنجهايش را خارج می سازد و یک دانه گندم آن چنان رشد می کند که به اندازه بار یک

شتر می‌گردد و انسان و درندگان و پرندگان و مارها و بقیه جنیندگان در یک مکان اجتماع می‌کنند، بدون این که بعضی از بعضی دیگر وحشت کنند، بلکه این حیوانات، مونس انسان خواهند بود و با او سخن می‌گویند^۱ و گرگ و گوسفند از یک آب‌سخور آب می‌خورند و همانند دو برادر ایمانی از آب‌سخورشان (با هم‌دیگر و به مهربانی) بر می‌گردند و دختر نوجوان و پیر فرتوت از خانه‌اش بیرون می‌آید در حالی که بر سرش مقداری آرد یا گندم یا سویق است و (مسیرش را طی می‌کند تا) به سرزمه‌نی که می‌خواهد می‌رسد، در حالی که نه خستگی به او می‌رسد و نه رنجی و نه امر ناگواری، و مرضها و بیماری‌های مزمن برطرف می‌گردد و مؤمن از کوتاه کردن مو و ناخن و شستن لباسهایش و حمام رفتن و حجامت کردن و از علم پزشکی و از پزشک بی‌نیاز می‌شود و معنی زبان هر صاحب سخنی از بشر و چهارپا و پرنده و گزنه و جنبده آشکار می‌شود و (سپس) همه زبانها نابود می‌شود و جز زبان عربی باقی نمی‌ماند و مؤمن از دنیا نمی‌رود، مگر این که از نسلش هزار پسر مؤمن موحد متقدی بییند.

روایت (۳۱) عَبْدُ الْكَرِيمِ الْخَثْعَمِيُّ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ كَمْ يَمْلِكُ
الْقَائِمُ عَ فَقَالَ سَبْعَ سِينِينَ يَطُولُ الْأَيَامُ وَ الْلَّيَالِي حَتَّى تَكُونَ السَّنَةُ مِنْ
سِينِيهِ مِقْدَارَ عَشْرِ سِينِينَ مِنْ سِينِيكُمْ فَيَكُونُ سِنُّ مُلْكِهِ سَبْعِينَ سَنَةً مِنْ
سِينِيكُمْ هَذِهِ... بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۳۷

عبدالکریم خثعمی گفت به امام صادق علیه السلام گفتم قائم چند

۱- در متن نُحَادِثَةُ است اما به قرینه در آن تصرف کردیم.

سال حکومت می‌کند؟ فرمود هفت سال. (اما) روزها و شبها طولانی می‌شود آن چنان که یک سال از سالهای دوران ظهور، به اندازه ۵۵ سال از سالهای شماست، پس سلطنت او هفتاد سال از سالهای شما می‌شود...

روایت (۳۲) عنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ: أَوَّلُ مَا يُظْهِرُ الْقَائِمُ مِنَ الْعَدْلِ أَنْ يُنَادِيَ مُنَادِيهِ أَنْ يُسَلِّمَ صَاحِبُ التَّافِلَةِ لِصَاحِبِ الْفَرِيضَةِ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ وَ الطَّوَافَ.

بحار الأنوار ج ۵۲ ص ۳۷۴

نخستین عدالتی که قائم علیه السلام آشکار می‌کند این است که منادی از جانب ایشان ندا می‌دهد کسی که حج مستحب دارد، مکان حجر الاسود و طواف را به کسی که حج واجب دارد واگذار کند.

روایت (۳۳) ثُمَّ يَقْبِلُ إِلَى الْكُوفَةِ فَيَكُونُ مَنْزُلَهُ بِهَا فَلَا يَتَرُكُ عَبْدًا مُسْلِمًا إِلَّا اشْتَرَاهُ وَأَعْتَقَهُ وَلَا غَارِمًا إِلَّا قَضَى دَيْنَهُ وَلَا مَظْلَمَةً لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ إِلَّا رَدَّهَا وَلَا يَقْتُلُ مِنْهُمْ عَبْدًا إِلَّا أَدَى ثَمَنَهُ دِيَةً مُسْلَمَةً إِلَى أَهْلِهِ وَ لَا يُقْتَلُ قَتِيلًا إِلَّا قَضَى عَنْهُ دَيْنَهُ وَالْحَقَّ عِبَالَهُ فِي الْعَطَاءِ حَتَّى يَمْلأَ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا وَعُدُوانًا

بحار الأنوار

ج ۵۲، ص: ۲۲۵

سپس رو به کوفه آورد، و منزلش در کوفه باشد و هیچ غلام مسلمانی را رها نمی‌کند مگر این که آن را بخرد و آزاد کند و هیچ مقروضی را رها نمی‌کند مگر این که قرضش را اداء نماید و هیچ مظلمه‌ای از احدی از مردم را رها نمی‌کند مگر این که آن را به صاحبیش برگرداند و بنده‌ای از مردم را نمی‌کشد مگر این که دیه او را

به اهلش بدهد و کسی کشته نمی‌شود مگر این که قرضش را اداء نماید و خانواده‌اش را در فهرست عطای (بیت المال) جا دهد، تا این که زمین پر از قسط و عدل گردد، بدان سان که پیش از آن پر از ظلم و جور و عدوان شده بود.

روایت (۳۴) وَ قَالَ أَيْضًا حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرِ الْمُقْرِبِ عَنْ نُعَيْمِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ لَيْثٍ عَنْ مُجَاهِدٍ عَنْ أَبْنَ عَبَّاسٍ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ قَالَ لَا يَكُونُ ذَلِكَ حَتَّى لَا يَبْقَى يَهُودِيٌّ وَ لَا نَصْرَانِيٌّ وَ لَا صَاحِبُ مِلَةٍ إِلَّا دَخَلَ فِي الْإِسْلَامِ حَتَّى يَأْمَنَ الشَّاةُ وَ الذَّئْبُ وَ الْبَقَرَةُ وَ الْأَسَدُ وَ الْإِنْسَانُ وَ الْحَيَّةُ وَ حَتَّى لَا تَقْرِضَ فَارَةً جِرَابًا وَ حَتَّى تُوضَعَ الْجِزِيَّةُ وَ يُكْسَرَ الصَّلِيبُ وَ يُقْتَلَ الْخِنْزِيرُ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ وَ ذَلِكَ يَكُونُ عِنْدَ قِيَامِ الْقَائِمِ ع. بحار الأنوار ج ۵۱، ص: ۶۱

ابن عباس درباره این آیه قرآن «تا دین خدا را بر تمام ادیان پیروز گرداند، هر چند مشرکان خوش نداشته باشند» گفت این امر محقق نمی‌شود، تا این که یهودی و نصرانی و صاحب دینی باقی نماند جز این که در اسلام داخل گردد، و تا این که گوسفند و گرگ و گاو و شیر و انسان و مار در امان باشند و حتی موشی هم کيسه‌ای را سوراخ نکند و تا این جزیه برداشته شود و صلیب شکسته شود و خنزیر کشته شود و این است مصدق این آیه که «تا دین خدا را بر تمام ادیان پیروز گرداند، هر چند مشرکان خوش نداشته باشند» و این امر هنگام قیام قائم خواهد بود.

روايت ۳۵) ثُمَّ يَأْمُرُ مَنْ يَحْفِرُ مِنْ ظَهْرِ مَشْهَدِ الْحُسَيْنِ عَ نَهَرًا يَجْرِي
إِلَى الْغَرِيْبَيْنِ حَتَّى يَنْزِلَ الْمَاءُ فِي التَّجَفِ وَيَعْمَلُ عَلَى فَوْهَتِهِ الْقَنَاطِيرُ وَ
الْأَرْحَاءُ فَكَائِي بِالْعَجُوزِ عَلَى رَأْسِهَا مِكْتَلٌ فِيهِ بُرُّ تَأْتِي تِلْكَ الْأَرْحَاءَ
فَتَطْخَنُهُ بِلَا كِرَاءٍ. الارشاد ج ۲ ص ۳۸۰

سپس مهدی علیه السلام فرمان می دهد کسی از پشت کربلا
نهی را تا نجف حفر نماید، تا آب به نجف برسد و در دو طرف آن
پلها و آسیاب هایی بسازند. پس گویا پیری را می بینم که بر سرش
ظرفی گذاشته که در آن گندم است پس این آسیابها بدون هیچ
اجری آن را برایش آرد می کنند.

روايت ۳۶) عن عبایة الأسدی أنه سمع أمیر المؤمنین ع يقول «وَلَهُ
أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا - وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ» أَكَانَ
ذَلِكَ بَعْدَ قَلْتَ: نَعَمْ يَا أمیر المؤمنین، قَالَ: كَلَّا وَالذِّي نَفْسِي بِيَدِهِ - حَتَّى
يَدْخُلَ الْمَرْأَةُ بِمَنْ عَذْبَ آمْنِينَ - لَا يَخَافُ حَيَاةً وَلَا عَقْرِباً فَمَا سُوِّيَ
ذَلِكَ. تفسیر عیاشی ج ۱ ص ۱۸۳

ممکن است تصحیفی در روایت باشد و احتمال می رود صحیح آن
یدخل المرأة بماء عذب باشد. عذب خاشاک و سبزه هایی است روی
آب را می گیرد و داخل آب دیده نمی شود. بر اساس این احتمال
معنای روایت این می شود که:

عبایة اسدی از امیرالمؤمنین علیه السلام (درباره این آیه) شنید
که حضرت می فرمود: (آیا جز دین خدا را می جویند؟) با آنکه هر که

در آسمانها و زمین است خواه و ناخواه سر به فرمان او نهاده است، و به سوی او بازگردانیده می‌شوند. (در این باره حضرت از من، یعنی عبایه، پرسید: آیا آن زمان فرا رسیده است؟ گفتم آری ای امیرالمؤمنین. فرمود سوگند به کسی که جانم به دست اوست هرگز (زمان آن فرا نرسیده است) تا زمانی که زن وارد آبی می‌شود که سطح آن پوشیده است و نمی‌بیند چیزی خطرناکی داخل آن هست یا نه؟ اما امنیت آن چنان است که با اطمینان کامل و بدون ترس از ماری، عقربی و... وارد آب می‌شود.

روایت ۳۷) عنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَ قَالَ مَنْ أَذْرَى قَائِمَ أَهْلِ بَيْتِي مِنْ ذِي عَاهَةٍ بَرَأً وَ مِنْ ذِي ضَعْفٍ قَوِيًّا. خراج ج ۲ ص ۸۳۹

هر بیماری که (دوران) قائم اهل بیت مرا درک کند، خوب می‌شود و هر ناتوانی که او را درک کند توانا می‌گردد.

روایت ۳۸) عنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلَىٰ بْنِ الْحُسَيْنِ عَ أَهْلَهُ قَالَ إِذَا قَامَ الْقَائِمُ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ الْعَاهَةَ وَ رَدَّ إِلَيْهِ قُوَّتَهُ.

زمانی که قائم قیام کند خداوند بیماری را از هر مؤمنی می‌برد و نیروی (از دست رفته) او را باز می‌گرداند.

روایت ۳۹) ثُمَّ لَا قُتْلَنَ كُلَّ دَابَّةٍ حَرَمَ اللَّهُ لَحْمَهَا حَتَّىٰ لَا يَكُونَ عَلَىٰ وَجْهِ الْأَرْضِ إِلَّا الطَّيْبُ وَ أَغْرِضُ عَلَىٰ الْيَهُودِ وَ النَّصَارَىٰ وَ سَائِرِ الْمِلَلِ وَ لَا خَيْرٌ لَهُمْ بَيْنَ إِلِيَّةِ إِلِيَّةٍ وَ السَّيْفِ فَمَنْ أَسْلَمَ مَنْتَهٌ عَلَيْهِ وَ مَنْ كَرِهَ إِلِيَّةَ إِلِيَّةٍ أَهْرَقَ اللَّهُ دَمَهُ وَ لَا يَبْقَى رَجُلٌ مِنْ شِيَعَتِنَا إِلَّا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْهِ مَلَكًا يَمْسَحُ عَنْ وَجْهِهِ التُّرَابَ وَ يُعْرِفُهُ أَزْوَاجَهُ وَ مَنْزِلَتَهُ فِي الْجَنَّةِ وَ لَا يَبْقَى عَلَىٰ

وَجْهِ الْأَرْضِ أَعْمَى وَ لَا مُقْدَدٌ وَ لَا مُبْتَلٌ إِلَّا كَشَفَ اللَّهُ عَنْهُ بَلَاءَهُ بِنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَ لَيَنْزِلَنَّ الْبَرَكَةَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ حَتَّىٰ إِنَّ الشَّجَرَةَ لَتَقْصِفُ بِمَا يُرِيدُ اللَّهُ فِيهَا مِنَ الثَّمَرَةِ وَ لَتَأْكُلَنَّ ثَمَرَةَ الشَّتَاءِ فِي الصَّيفِ وَ ثَمَرَةَ الصَّيفِ فِي الشَّتَاءِ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْبَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لَكِنْ كَذَبُوا فَأَخْذَنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ لَيَهْبِطُ لِشِيعَتِنَا كَرَامَةً لَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ مَا كَانَ فِيهَا حَتَّىٰ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ يُرِيدُ أَنْ يَعْلَمَ عِلْمًا أَهْلَ بَيْتِهِ فَيُخْبِرُهُمْ بِعِلْمٍ مَا يَعْمَلُونَ.

البته که هر جنبدهای که خداوند گوشت آن را حرام کرده، می کشم، تا این که بر زمین جز پاک و پاکیزه باقی نماند و بر یهودیان و مسیحیان و سایر ملل، دین را (با ادله و برهان) عرضه می کنم (آن چنان که اتمام حجت شود و آنان حقانیت دین را آشکارا بیابند) و آنان را میان مسلمان شدن (پس از اتمام حجت از برهان و دلیل) و کشته شدن (به خاطر دشمنی کور با حق و حقیقت) مخیر می سازم، پس هر که مسلمان شود بر او منت می گذارم (و گناهان گذشته اش را عفو می کنم) و هر کس (به خاطر عناد و دشمنی با حق) اسلام را خوش ندارد، خداوند خونش را می ریزدو هیچ مردی از شیعیان ما باقی نمی ماند مگر این که خداوند فرشته ای به سوی او می فرستد تا گرد و خاک (خستگی) از چهره او بزداید و همسران و خانه اش در بهشت را به او بنماید و بر روی زمین کور و زمینگیر و مبتلایی باقی نماند، جز این که خداوند به برکت ما اهل بیت، بلایش را از او برطرف

سازد و قطعاً برکت از آسمان به سوی زمین فرود می‌آید، آن چنان که درخت به خاطر فراوانی میوه‌ای که خداوند در آن قرار داده (شاخه‌هایش از سنگینی) می‌شکند و قطعاً میوه زمستانی را در تابستان می‌خورد و میوه تابستانی را در زمستان و این (دوران، مصدق) این گفته خدای عز و جل است که: و اگر مردم شهرها ایمان آورده و به تقوای گراییده بودند، قطعاً برکاتی از آسمان و زمین برایشان می‌گشودیم، ولی تکذیب کردند؛ پس به [کیفر] دستاوردشان [گریبان] آنان را گرفتیم. یقیناً (در دوران امام زمان علیه السلام) خداوند به خاطر کرامت شیعیان، هدیه‌ای (آگاهی) به آنان می‌بخشد که چیزی در زمین و درون زمین از آنان پوشیده نخواهد بود. آن چنان که اگر مردی از آنان اراده کند بداند خانواده‌اش چه می‌کند، خواهد دانست، و به خانواده‌اش اطلاع خواهد داد که نسبت به کارهای آنان آگاهی می‌یابد.

(توجه به این نکته لازم است که دوران ظهور و دوران رجعت مشترکات فراوانی دارند. از این رو به روایات رجعت هم استشهاد می‌کنیم.)

روایت (۴۰) قالَ أَبُو جَعْفَرَ عَ يَقَاتِلُونَ وَ اللَّهُ حَتَّىٰ يُوَحِّدَ اللَّهُ وَ لَا يُشْرِكَ بِهِ شَيْءٌ وَ حَتَّىٰ يَخْرُجَ الْعَجُوزُ الْضَّعِيفَةُ مِنَ الْمَشْرِقِ تُرِيدُ الْمَغْرِبَ وَ لَا يَنْهَاهَا أَحَدٌ وَ يَخْرُجُ اللَّهُ مِنَ الْأَرْضِ بَذْرَهَا وَ يُنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ قَطْرَهَا وَ يَخْرُجُ النَّاسُ خَرَاجَهُمْ عَلَىٰ رِقَابِهِمْ إِلَى الْمَهْدِيِّ وَ يُوَسِّعُ اللَّهُ عَلَىٰ شِيعَتِنَا وَ لَوْلَا مَا يُدْرِكُهُمْ مِنَ السَّعَادَةِ لَبَغَوْا... بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۴۵

سوگند به خدا (پس از ظهور، امام زمان علیه السلام و یارانش)

می‌جنگند تا این که وحدانیت خدا حاکم شود و چیزی شریک او نگردد (و عدالت و امنیت آن چنان حاکم گردد که) پیروزی ناتوان از (خانه‌اش در) مشرق بیرون آید به طرف غرب (سفر) کند (آن چنان امنیت اجتماعی بر جامعه حاکم است که همگی به سلامت رسیدن او اطمینان دارند و از این رو) احدي او را از این سفر نهی نمی‌کند.

روايت (۴۱) عن أبي سعيد الخدري عن النبي ص قال يتنعم أمتي في زمان المهدى ع نعمة لم يتنعموا قبلها قط رسول السماء عليهم مدراراً ولَا تدع الأرض شيئاً من نباتاتها إلأ آخر جنته. بحار الانوار ج ۵۱ ص ۸۳

امت من در زمان مهدی آن چنان متنعم می‌شوند که هرگز پیش از آن متنعم نشده‌اند، آسمان بر آنان فراوان ببارد و زمین چیزی از گیاهش را فرو گذار نکند، مگر آن که بیرون آورد.

روايت (۴۲) عن أبي الربيع الشامي قال سمعت أبا عبد الله ع يقول إن قائمنا إذا قام مدة الله لشياعتنا في أسمائهم وأبصارهم حتى لا يكون بينهم وبين القائم بريداً يكلمهم فيسمعون وينظرون إليه وهو في مكانه. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۳۶

آن زمان که قائم ما قیام کند، خداوند چنان توانی به گوش‌ها و دیدگان آنان می‌دهد که میان آن‌ها و قائم علیه السلام پیام رسانی نخواهد بود، (چرا که در هر کجا که باشند مستقیماً) قائم علیه السلام با آن‌ها صحبت می‌کند و آنان هم صدای او را می‌شنوند و او را می‌بینند، انگار که آنجا هستند.

روايت (۴۳) ابن مسکان قال سمعت أبا عبد الله ع يقول إن المؤمن

فِي زَمَانِ الْقَائِمِ وَ هُوَ بِالْمَشْرِقِ لَيَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَغْرِبِ وَ كَذَا الَّذِي

فِي الْمَغْرِبِ يَرَى أَخَاهُ الَّذِي فِي الْمَشْرِقِ. بِحَارِ الْأَنوارِ ج ۵۲ هـ ۳۹۱

به راستی که مؤمن در زمان قائم علیه السلام از مشرق (زمین) بردارش را که در مغرب است می بیند و همچنین مؤمنی که در مغرب است برادرش را که در مشرق است می بیند.

روایت (۴۴) قالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَ يَكُونُ شِيعَتُنَا فِي دُولَةِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَنَامُ الْأَرْضِ وَ حُكَمَاهَا يُعْطَى كُلُّ رَجُلٍ مِنْهُمْ قُوَّةً أَرْبَعينَ رَجُلًا.

بحار الانور ج ۵۲ ص ۳۷۲

شیعیان ما در دولت قائم علیه السلام بزرگان زمین و و حاکمان آن هستند. به هر مردی از آنان نیروی چهل مرد عطا می شود.

روایت (۴۵) قالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَ أَلْقَى الرُّغْبَ فِي قُلُوبِ شِيعَتُنَا مِنْ عَدُوِّنَا فَإِذَا وَقَعَ أَمْرُنَا وَ خَرَجَ مَهْدِيُّنَا كَانَ أَحَدُهُمْ أَجْرَى مِنَ الْلَّيْثِ وَ أَمْضَى مِنَ السُّنَانِ يَطْأُ عَدُوِّنَا بِقَدَمَيْهِ وَ يَقْتُلُهُ بِكَفَيْهِ. بِحَارِ الْأَنوارِ ج ۵۲ هـ ۳۷۲ ص ۵۲

اکنون رعب و ترس از دشمنان ما در دلهای شیعیان ما افتاده شده است. اما آن زمان که امر ظهور ما اتفاق افتاد و مهدی ما خارج شود، هر یک از شیعیان ما جسورتر از شیر و برنده‌تر از نیزه خواهد بود، با قدمش پا بر دشمن ما می گذارد و با دو دستش (بدون نیاز به اسلحه) او را می کشد.

روایت (۴۶) عَنْ بُرَيْدِ الْعِجْلَى قَالَ: قِيلَ لِابْنِي جَعْفَرٍ عَ إِنَّ أَصْحَابَنَا بِالْكُوفَةِ جَمَاعَةٌ كَثِيرَةٌ فَلَوْ أَمْرَتَهُمْ لَا طَاعُوكَ وَ اتَّبَعُوكَ فَقَالَ يَجِيءُ

أَحَدُهُمْ إِلَى كِيسِ أَخِيهِ فَيَاخُذُ مِنْهُ حَاجَتَهُ فَقَالَ لَا قَالَ فَهُمْ بِدِمَائِهِمْ أَبْخَلُ
ثُمَّ قَالَ إِنَّ النَّاسَ فِي هُدَيَةٍ نُنَاكِحُهُمْ وَنُوَارِثُهُمْ وَنُقِيمُ عَلَيْهِمُ الْحُدُودَ وَ
نُؤَدِّي أَمَانَاتِهِمْ حَتَّى إِذْ قَامَ الْقَائِمُ جَاءَتِ الْمُزَامِلَةُ وَيَأْتِي الرَّجُلُ إِلَى
كِيسِ أَخِيهِ فَيَاخُذُ حَاجَتَهُ لَا يَمْنَعُهُ (بحار الأنوار ج ۵۲ ص ۳۷۲)

برید عجلی گفت به امام باقر عليه السلام گفته شد این چنین است که یاران ما در کوفه جمعیت فراوانی هستند، اگر فرمان دهی از تو اطاعت و پیروی می‌کنند (پس چرا خروج نمی‌کنید؟). حضرت فرمود آیا یکی از آنها می‌آید از کیسه بردارش (پولی به مقدار) نیازش را بردارد؟ (و مورد اعتراض واقع نشود؟) پاسخ داد نه، چنین نیست. حضرت فرمود پس اینان نسبت به خونشان بخیل‌تر (از مال‌شان) هستند. (چگونه در اطاعت و یاری ما حاضر به کشته شدن خواهند بود؟!) سپس فرمود به راستی که مردم (در حال حاضر) در صلح و سازش و آرامش هستند، با آنها ازدواج می‌کنیم و از آنها ارث می‌بریم و بر آنها اقامه حد می‌کنیم و امانتهای آنها را اداء می‌کنیم، تا آن زمان که قائم قیام نماید (آنگاه) یک رنگی می‌آید، آن چنان که مردی دست در جیب برادرش می‌کند و به مقدار نیاز از آن بر می‌دارد و برادرش او را منع نمی‌کند.

روایت (۴۷) زید الزرّاد، قال: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ خَشْيَ أَنْ لَا نَكُونَ مُؤْمِنِينَ قَالَ وَلِمَ ذَاكَ فَقُلْتُ وَذَلِكَ أَنَّا لَا نَجِدُ فِينَا مَنْ يَكُونُ أَخْوَهُ عِنْدَهُ آثَرَ مِنْ دِرْهَمٍ وَدِينَارٍ وَنَجِدُ الدِّينَارَ وَالدِّرْهَمَ آثَرَ عِنْدَنَا مِنْ أَخْ قَدْ جَمَعَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ مُوَالَةً أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَ قَالَ كَلَّا إِنَّكُمْ مُؤْمِنُونَ وَلَكُنْ لَا

تُكْمِلُونَ إِيمَانَكُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجَ قَائِمُنَا فَعِنْدَهَا يَجْمَعُ اللَّهُ أَحْلَامَكُمْ فَتَكُونُونَ

مُؤْمِنِينَ كَامِلِينَ... بحار الانوار ج ۶۴ ص ۳۵۱

زید زراد می‌گوید به امام صادق علیه السلام گفتم می‌ترسیم که مؤمن نباشیم. حضرت فرمود چرا؟ گفتم به خاطر این که ما در میان خودمان کسی را نمی‌یابیم که برادر دینی‌اش نزد او عزیزتر از درهم و دینارش باشد و دینار و درهم نزد ما عزیزتر از برادری است که ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام ما و او را در (یک گروه) جمع کرده است. حضرت فرمود هرگز چنین نیست. واقعاً که شما مؤمن هستید و لکن ایمان شما کامل نمی‌شود تا این که قائم ما خروج کند، پس در آن هنگام خداوند، درک شما را جمع (و متمرکز و کامل) می‌کند، پس از آن شما مؤمن کامل می‌گردید.

روایت (۴۸) عن أبي جعفر الباقر ع قال إذا قام قائمنا وضع يده على رؤوس العباد فجمع بها عقولهم و كملت بها أحلامهم. بحار الانوار ج ۵۲

ص ۳۲۸

امام باقر علیه السلام فرمود: هنگامی که قائم ما قیام کند، دستش را بر سر بندگان قرار می‌دهد و خداوند به واسطه آن، عقول آنها را جمع می‌کند و درکها را کامل می‌نماید.

یادآوری: احلام جمع حلم است، این ماده دارای معانی متفاوتی است. معنای چهارم آن ارتباط بسیار نزدیکی با خرد دارد. به دلیل روشن نشدن دقیق معنای آن، آن را با واژه «درک» ترجمه کردیم. روایت (۴۹) عن أبي جعفر ع قال إذا قام قائمنا وضع يده على رؤوس

الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهِ عُقُولَهُمْ وَ أَكْمَلَ بِهِ أَخْلَاقَهُمْ. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۳۶

هنگامی که قائم ما قیام کند، دستش را بر روی سر بندگان قرار می‌دهد و به (برکت) دست آن حضرت، عقول آنها را تجمعیع (و کامل) می‌کند و اخلاق آنها را کامل می‌نماید.

روایت ۵۰) عنْ أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عَ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُءُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهَا عُقُولَهُمْ وَ كَمَلَتْ بِهَا أَخْلَامَهُمْ. (بحار الأنوار،

ج ۵۲، ص ۳۲۸)

هنگامی که قائم ما قیام کند، دستش را بر روی سر بندگان قرار می‌دهد و به (برکت) دست آن حضرت، عقول آنها را جمع می‌کند و درک آنها را کامل می‌نماید.

روایت ۵۱) عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْحَسَنِ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَ أَبْيَهِ أَحَدُكُمْ إِلَى أَخِيهِ فَيُدْخِلُ يَدَهُ فِي كِيسِهِ فَيَأْخُذُ حَاجَتَهُ فَلَا يَدْفَعُهُ فَقُلْتُ مَا أَغْرِفُ ذَلِكَ فِينَا فَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَ فَلَا شَيْءَ إِذَا قُلْتُ فَأَهْلَكَاهُ إِذَا فَقَالَ إِنَّ الْقَوْمَ لَمْ يُعْطُوا أَخْلَامَهُمْ بَعْدُ. بحار الانوار ج ۷۱ ص ۲۵۵

امام باقر علیه السلام از یکی از اصحابش پرسید آیا (شما به این کمال رسیده‌اید که) یکی از شما نزد برادر (دینی‌اش) بیاید و دست در جیب او کرده و آن چه نیاز دارد، بردارد و برادرش (اعتراضی نکند و) او را از این کار باز ندارد؟! به حضرت پاسخ دادم که من چنین چیزی را در میان خودمان نمی‌شناسم. حضرت فرمود پس اگر چنین است چیزی (از کمال در شما) نیست. به حضرت عرض کردم پس هلاکت و نابودی (نصیب ما) است. حضرت فرمود به راستی که تا

کنون (آن چنان که باید و شاید) خرد، به آنها عطا نشده است.

روایت ۵۲) عنْ جَابِرٍ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عِنْ إِنَّ اللَّهَ نَزَعَ الْخَوْفَ مِنْ قُلُوبِ شِيعَتِنَا وَأَسْكَنَهُ قُلُوبَ أَعْدَائِنَا فَوَاحِدُهُمْ أَمْضَى مِنْ سِنَانٍ وَأَجْرَى مِنْ لَيْثٍ يَطْعَنُ عَدُوَّهُ بِرُمْحِهِ وَيَضْرِبُهُ بِسَيْقَهِ وَيَدْوُسُهُ بِقَدَمهِ. بحار الأنوار

ج ۲، ص ۳۳۶

به راستی که خداوند ترس را از دلهای شیعیان می‌کند و در دلهای دشمنان ما ساکن می‌گرداند پس یکی از شیعیان ما برندۀ تر از نیزه و جسورتر از شیر است، دشمنش را با نیزه‌اش زخمی می‌کند و با شمشیرش می‌زند و با پایش لگد مال می‌کند.

روایت ۵۳) عنْ أَبِي عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عِنْ قَالَ الْعِلْمُ سَبْعَةُ وَعِشْرُونَ حَرْفًا فَجَمِيعُ مَا جَاءَتْ بِهِ الرَّسُولُ حَرْفَانِ فَلَمْ يَعْرِفْ النَّاسُ حَتَّى الْيَوْمِ غَيْرَ الْحَرْفِينِ فَإِذَا قَامَ قَائِمُنَا أَخْرَجَ الْخَمْسَةَ وَالْعِشْرِينَ حَرْفًا فَبَيْهَا فِي النَّاسِ وَضَمَ إِلَيْهَا الْحَرْفِينِ حَتَّى يَبْيَهَا سَبْعَةً وَعِشْرِينَ حَرْفًا. بحار الأنوار ج ۲،

ص ۳۳۶

علم بیست و هفت حرف است. تمامی آن چه پیامبران آورده‌اند دو حرف علم است و مردم تا کنون به غیر دو حرف، نمی‌شناسند. آن زمان که قائم ما قیام کند، بیست و پنج حرف دیگر را آشکار سازد و آنها را در میان مردم منتشر می‌کند و دو حرف (پیشین) را به آن ضمیمه نماید تا تمام آن بیست و هفت حرف را منتشر نماید.

روایت ۵۴) عنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عِنْ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَنْ هَذِهِ التَّجُومِ الَّتِي فِي السَّمَاءِ مَدَائِنُ مِثْلُ الْمَدَائِنِ الَّتِي فِي الْأَرْضِ مَرْبُوطَةُ كُلُّ مَدِينَةٍ

إِلَى عَمُودٍ مِنْ نُورٍ طُولُ ذَلِكَ الْعَمُودِ فِي السَّمَاءِ مَسِيرَةُ مِائَتَيْنِ وَ خَمْسِينَ
سَنَةً. بحار الانور ج ۵۵ ص ۹۱

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود این ستارگانی که در آسمان است، شهرهایی هستند همانند شهرهای زمین. هر شهری به ستونی از نور به هم پیوسته (و بسته شده و ثبات پیدا کرده) است. طول این ستون در آسمان به اندازه فاصله دویست و پنجاه سال است.

روایت (۵۵) عنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ
السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ فَقَالَ سَبْعُ سَمَاوَاتٍ لَيْسَ مِنْهَا سَمَاءٌ إِلَّا وَ فِيهَا خَلْقٌ وَ
بَيْنَهَا وَ بَيْنَ الْأُخْرَى خَلْقٌ حَتَّى يَنْتَهِي إِلَى السَّابِعَةِ قُلْتُ وَ الْأَرْضُ قَالَ سَبْعُ
مِنْهُنَّ خَمْسٌ فِيهِنَّ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ الرَّبِّ وَ اثْنَانِ هَوَاءٌ لَيْسَ فِيهِمَا شَيْءٌ.

بحار الانور ج ۵۵ ص ۹۷

ابوبصیر می‌گوید از امام صادق علیه السلام درباره آسمانهای هفتگانه پرسیدم. حضرت پاسخ داد: هفت آسمان، هیچ آسمانی نیست مگر این که در آن مخلوقاتی وجود دارد و میان هر آسمانی با آسمان دیگر (نیز) مخلوقاتی وجود دارد، تا این که به آسمان هفتم برسد. پرسیدم زمین (نیز این چنین است)? فرمود زمین نیز هفت تاست، در پنج تای آنها آفریدگانی از آفریدگان پروردگار وجود دارد و دو تای آنها هواء (و خالی) است در آن دو چیزی نیست.

روایت (۵۶) عنْ عَبْدِ الرَّحِيمِ أَلَّهُ قَالَ: ابْتَدَأْنِي أَبُو جَعْفَرٍ عَ فَقَالَ أَمَا إِنَّ
ذَا الْقَرْنَيْنِ قَدْ خَيْرَ السَّحَابَيْنِ فَاخْتَارَ الذُّلُولَ وَ ذَخَرَ لِصَاحِبِكُمُ الصَّعْبَ قُلْتُ

وَمَا الصَّعْبُ قَالَ مَا كَانَ مِنْ سَحَابٍ فِيهِ رَعْدٌ وَبَرْقٌ وَصَاعِقَةٌ فَصَاحِبُكُمْ
يَرْكَبُهُ أَمَا إِلَهٌ سَيِّرُكُبُ السَّحَابَ وَيَرْقَى فِي الْأَسْبَابِ أَسْبَابِ السَّمَاوَاتِ
السَّبْعِ خَمْسَةٌ عَوَامِرٌ وَاثْنَيْنِ [اثْنَانِ] خَرَابٌ. بصائر الدرجات ج ۱ ص ۴۰۹

امام باقر عليه السلام فرمود: آگاه باشید که ذوالقرنین در انتخاب
یکی از دو (نوع) ابر آزاد گذاشته شد. پس او ابر رام را برگزید و ابر
دشوار (و سخت و نیرومند) برای صاحب شما (امام زمان عليه السلام)
ذخیره شده است. از امام پرسیدم ابر دشوار چیست؟ ابرهایی که در
آن رعد و برق و صاعقه است. پس صاحب شما بر آن سوار خواهد شد.
آگاه باشید که به راستی که او به زودی بر ابر سوار خواهد شد و در
اسباب، اسباب آسمانهای هفتگانه، بالا خواهد رفت که پنج آسمان آن
آباد و دو آسمان آن متروکه است.

روايت ۵۷) وَلَأَطْهَرَنَّ الْأَرْضَ بِآخِرِهِمْ مِنْ أَعْدَائِي وَلَأَمْلَكَنَّهُ مَشَارِقَ
الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا وَلَأَسْخَرَنَّ لَهُ الرِّيَاحَ وَلَأَذْكُلَنَّ لَهُ السَّحَابَ الصَّعَابَ وَ
لَأُرْقِيَّهُ فِي الْأَسْبَابِ وَلَأَنْصُرَهُ بِجُنْدِي وَلَأَمْدُدَهُ بِمَلَائِكَتِي حَتَّى يُغْلِنَ
دَعْوَتِي وَيَجْمَعَ الْخَلْقَ عَلَى تَوْحِيدِي ثُمَّ لَأُدِيمَنَّ مُلْكَهُ وَلَأُدَأْوِنَّ الْأَيَّامَ
بَيْنَ أَوْلَيَائِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. بحار الانور ج ۵۲ ص ۳۱۲

و صد البته که به وسیله آخرين فرد از آل محمد، زمین را از
دشمنانم پاک خواهم ساخت و او را مالک تمام شرق و غرب زمین
خواهد ساخت و بادها را مسخر او خواهم ساخت و ابرهای دشوار را
رام او خواهم ساخت و او را در اسباب، بالا خواهم برد و او را با
سربازانم پیروز خواهم ساخت و با فرشتگانم مدد خواهم کرد تا این

که دعوت من آشکار گردد و تمامی خلائق بر (اعتقاد به) وحدانیت
من مجتمع شوند.

سپس فرمانروایی او را ادامه خواهم داد و روزگاران را تا روز قیامت
میان اولیائیم دست به دست خواهم کرد.

روایت (۵۸) عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَجْلَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمٌ
آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حَكْمٌ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمٍ دَاؤْدَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى
بَيْنَةٍ يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَخْكُمُ بِعِلْمِهِ. بحار الانور ج ۱۴ ص ۱۴

آن زمان که قائم آل محمد علیهم السلام قیام نماید، میان مردم
به حکم داود قضاوت کند، نیازی به بینه ندارد، خداوند تعالی به او
الهام نماید، پس او به علم خودش حکم نماید.

روایت (۵۹) عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَجْلَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَ قَالَ إِذَا قَامَ قَائِمٌ
آلِ مُحَمَّدٍ عَ حَكْمٌ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمٍ دَاؤْدَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى بَيْنَةٍ يُلْهِمُهُ اللَّهُ
تَعَالَى فَيَخْكُمُ بِعِلْمِهِ وَ يُخْبِرُ كُلَّ قَوْمٍ بِمَا أَسْتَطْنُوْهُ وَ يَعْرِفُ وَلِيَهُ مِنْ عَدُوْهُ
بِالثَّوَسَمِ قَالَ اللَّهُ بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۳۲

چون قائم آل محمد علیهم السلام قیام نماید، به حکم داود میان
مردم حکم کند، نیازمند به گواه نباشد، خدای تعالی به او الهام فرماید
و او از روی علم خود، داوری کند و هر قومی را به آن چه که پنهان
کرده‌اند خبر می‌دهد...

روایت (۶۰) عَنْ أَبْيَانَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ لَأَ
يَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَخْرُجَ رَجُلٌ مِّنْ يَحْكُمُ بِحُكْمَةِ آلِ دَاؤْدَ لَا يَسْأَلُ عَنْ

بَيْنَةٌ يُعْطِي كُلَّ نَفْسٍ حُكْمَهَا. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۲۰

از امام صادق علیه السلام شنیدم که می فرمود:

دنیا تمام نمی شود تا این که مردی از (نسل) من خروج کند که به حکم آل داود حکم می کند و (از همین رو در تشخیص حق) از شاهدی نمی پرسد (بلکه) به هر کسی حکم (واقعی) خودش را عطا می کند.

روايت ۶۱) عَنْ أَبِي عَبْيَدَةَ عَنْهُ عَ قَالَ: إِذَا قَامَ قَائِمٌ آلِ مُحَمَّدٍ حَكَمَ بِحُكْمِ دَاؤَدَ وَ سُلَيْمَانَ لَا يَسْأَلُ النَّاسَ بَيْنَةً. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۲۰

هنگامی که قائم آل محمد قیام کند به حکم داود و سلیمان حکم می کند از مردم شاهدی نمی طلبد.

روايت ۶۲) وَ عَنْهُ عَ قَالَ يَمْلِكُ الْقَائِمُ ثَلَاثَمَائَةَ سَنَةً وَ يَزْدَادُ تِسْعًاً كَمَا لَبِثَ أَهْلُ الْكَهْفِ فِي كَهْفِهِمْ يَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَ جَوْرًا فَيَقْتَحِمُ اللَّهُ لَهُ شَرْقَ الْأَرْضِ وَ غَربَهَا وَ يَقْتُلُ النَّاسَ حَتَّى لَا يَبْقَى إِلَّا دِينُ مُحَمَّدٍ وَ يَسِيرُ بِسِيرَةِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاؤَدَ وَ يَدْعُو الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ فَيُجِيبَانِهِ وَ تُطْوَى لَهُ الْأَرْضُ وَ يُوحَى إِلَيْهِ فَيَعْمَلُ بِالْوَحْيِ بِأَمْرِ اللَّهِ. بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۹۰

قائم علیه السلام سیصد و نه سال حکومت می کند، همانند خواب اصحاب کهف در غارشان. زمین را از عدل و داد پر می کند، همچنان که از ظلم و جور پر شده بود.

و خداوند، شرق و غرب زمین را برای او فتح می کند و مردم (کافر و منافق) را می کشد، تا این که جز دین محمد صلی الله علیه و آله

باقی نمایند و به روش و سیره سلیمان بن داود حکم و داوری می‌کند و خورشید و ماه را فرا می‌خواند و آن دو (فرمانبرداری کرده و) به حضرت پاسخ می‌دهند و زمین برای آن حضرت پیچیده می‌شود (و با طی ارض حرکت می‌کند) و به او وحی می‌شود، پس به فرمان خداوند عمل خواهد کرد.

روایت ۶۳) وَ هُوَ الَّذِي تُطْوِي لَهُ الْأَرْضُ وَ يَذْلِلُ لَهُ كُلُّ صَعْبٍ... بحار

الأنوار ج ۵۲ ص ۲۸۳

قائم عليه السلام کسی است که زمین برایش پیچیده می‌شود (و با طی ارض حرکت می‌کند) و هر (گره کور و) دشواری برایش گشوده می‌گردد...

روایت ۶۴) سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ:... إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ يَصِيرُ إِلَى مَنْ يُلْوِي لَهُ الْحَنَكَ، فَإِذَا كَانَتْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ الْمَشِيشَةُ خَرَجَ فَيَقُولُ التَّاسُ: مَا هَذَا الَّذِي كَانَ؟! وَ يَضَعُ اللَّهُ لَهُ يَدًا عَلَى رَأْسِ رَعِيَّتِهِ.

آن زمان که مشیت الهی درباره (ظهور قائم عليه السلام) تحقق یابد، خروج می‌کند. پس مردم از تعجب می‌گویند این چه امری بود که اتفاق افتاد؟ و خداوند به خاطر قائم عليه السلام دستی بر سر شهروندانش می‌گذارد.

روایت ۶۵) عَنْ أَبِي جَعْفَرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: كَائِنٌ بِأَصْحَابِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَدْ أَحَاطُوا بِمَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ، فَلَيْسَ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَ هُوَ مُطِيعٌ لَهُمْ حَتَّى سِبَاعُ الْأَرْضِ وَ سِبَاعُ الطَّيْرِ، يَطْلُبُ رِضَاهُمْ فِي كُلِّ شَيْءٍ، حَتَّى تَفْخَرَ الْأَرْضُ عَلَى الْأَرْضِ وَ تَقُولُ: مَرَّ بِي الْيَوْمَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ

الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۲۷

من گویا یاران قائم عليه السلام را می‌بینم که بر مابین مشرق و مغرب سیطره پیدا کرده‌اند، پس چیزی نیست مگر این که فرمانبردار یاران حضرت باشد، حتی درندگان زمین و آسمان. (همگی) در همه امور به دنبال جلب خشنودی اینان هستند، حتی زمینی بر زمین دیگر افتخار می‌کند و می‌گوید امروز مردی از یاران قائم عليه السلام از روی من گذشت.

آخِرُ دُعْوانَا أَنَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

فهرست مطالب

۳	مقدمه ناشر
۷	آشراق خورشید
۱۰	دوران ظهور و اوج امنیت
۱۰	امنیت جانی و برطرف شدن کشت و کشتار
۱۱	امنیت جانی انسان از حیوانات درنده و گزنده
۱۲	امنیت جانی حیوانات از درندگان (رام شدن درندگان)
۱۳	امنیت اشیاء از فساد و خسارت
۱۴	امنیت بهداشتی و برطرف شدن بیماری‌ها، معلولیتها و
۱۵	امنیت غذایی (تابودی پلیدی‌ها و...)
۱۶	امنیت ناموسی
۱۷	امنیت راه‌ها
۱۸	امنیت اقتصادی
۱۹	امنیت روانی واقعی در جامعه
۲۱	امنیت نظامی
۲۱	امنیت اخلاقی (دلهای بی کینه)
۲۲	امنیت از شیاطین (پایان حکومت شیطان)
۲۳	دوران ظهور و اوج شکوفایی
۲۳	اوج پرباری آسمان
۲۶	جريان رودها و جوشش چشمه‌ها
۲۶	اوج باروری گیاهان
۲۸	زیبایی زمین
۲۹	باران طلا از آسمان
۳۰	آشکار شدن گنج‌ها از زمین

۱۲۶ / اشراق خورشید

۳۱	آشکار شدن تمام ثروت زمین
۳۱	اوج صلح و سازش تمامی موجودات
۳۳	تسویه همه دیون و رد مظلالم عباد
۳۴	تقسیمی مضاعف
۳۵	سخاوت بی پایان
۳۷	نعمت بی سابقه
۳۸	نابودی فقر
۴۰	نظام حمایتی
۴۰	رودهای شگفت انگیز
۴۰	تغذیه شگفت انگیز
۴۲	پوشک شگفت انگیز
۴۲	شهرسازی سالم
۴۳	مدیریت ازدحام جمعیت
۴۴	آزادی همه بردگان
۴۵	اوج طول عمر (امید به زندگی)
۴۵	اوج باروری نسل
۴۶	بدن شگفت انگیز
۴۶	اوج شناوی و بینایی
۴۷	اوج توانایی‌های جسمی
۴۸	اوج شادمانی
۴۸	پر شدن قلبها از غنی
۵۰	اوج توانایی‌های روحی
۵۱	شکوفایی ایمان و اخلاق (اوج یک رنگی)
۵۲	علم به تمام لغت
۵۲	اوج آگاهی
۵۴	سرازیر شدن همه‌ی دانش‌ها
۵۵	عدم نیاز به آموزش
۵۵	اوج شکوفایی خردها
۵۷	دست خدا بر سر رعیت امام زمان

جهان در عصر طلایی ظهور / ۱۲۷

۵۸	پرواز در آسمان و حرکت بر روی آب
۵۸	حضور فرشتگان در میان مردم
۵۹	سفر با ابر و پرواز با فرشتگان
۶۰	ربودن گوی سبقت از فرشتگان
۶۱	مرجعیت و قضاوت مؤمن بر فرشتگان
۶۲	دوران ظهور و عدالت حقیقی و واقعی (حکم داودی)
۶۴	حکومت فرازمنی
۶۸	ظهور و بی نیازی از نور خورشید
۶۹	فرمانبرداری نظام کیهانی از قائم و طولانی شدن زمان
۷۱	فخر فروشی زمین
۷۲	رضایت عمومی
۷۳	شکستن طلس مشکلات
۷۳	آرزوی بازگشت مردگان
۷۴	گشوده شدن درهای آسمان
۷۴	دوران ظهور، بهشت زمینیان
۷۵	رمز گشایی از ویژگی‌های حکومت آسمانی قائم
۷۸	منابع روایی عصر طلایی ظهور